



**TALOUSARVIO
2020**

**TALOUSSUUNNITELMA
2020–2022**

KUNNANHALLITUKSEN ESITYS

Kunnanhallitus 9.12.2019 § 286
Kunnanvaltuusto 18.12.2019

SISÄLLYSLUETTELO

1	KUNNANJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2020	4
2	VAALAN KUNNAN TOIMINTAYMPÄRISTÖ	6
2.1	Perustietoa Vaalan kunnasta	6
	Hallinnollinen, maakunnallinen ja seudullinen asema	6
	Väestö, työvoima ja työpaikat	6
	Vaalan suurimmat työllistäjät.....	8
2.2	Kunnan hallinto ja henkilöstö	9
	Luottamushenkilöorganisaatio.....	9
	Virasto-organisaatio, päävastualueet ja tulosalueet	10
	Henkilöstö.....	10
	Kuntakonserni.....	10
2.3	Vaalan kunnan kehittäminen	11
	Vaalan kunnan yhteistyö	11
2.4	Talousarvion ja -suunnitelman perusteet	12
	Kuntalain säädökset.....	12
	Talousarvion sitovuus.....	12
	Taloussuunnitelman rakenne ja sisältö	13
2.5	Oulunkaaren kuntayhtymä	13
	Kuntayhtymän johtajan katsaus.....	13
2.6	Palvelualojen yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet	15
	Oulunkaaren talousarvio ja sen kohdentaminen vuodelle 2020	16
3	TULOSLASKELMA- JA RAHOITUSOSA	17
3.1	Tuloslaskelma	17
	Verotulot.....	18
	Valtionosuudet.....	19
3.2	Rahoituslaskelma	22
3.3	Taloussuunnitelma	23
	Taloussuunnitelma vuosille 2020-2022	23
	Yleisesti:	24
4	KÄYTTÖTALOUSOSA	25
	Käyttötalouteen vaikuttavat toiminnalliset ja taloudelliset muutokset	25
4.1	Hallinto-osasto	26
	Muutoksia vuonna 2020	29
	Kunnanhallitus.....	29
	Hallinto- ja talouspalvelut	29
	Elinkeinot	30
	Elinkeinojen palvelurakenne ja tehtävät.....	31
	Viestintä ja markkinointi	31
	Yrityspalvelut	31
	Elinkeinojen kehittäminen.....	32

	Matkailu.....	32
	Edunvalvonta ja yritystilat.....	32
	Maaseututoimi	33
	Työllistäminen.....	34
	Työllistämishankkeet.....	34
4.2	Hyvinvointiosasto	35
	Kirjasto	37
4.3	Sivistysosasto.....	38
	Sivistyspalvelut.....	38
	Perusopetus.....	41
	Vaalan yhtenäiskoulu	41
	Lukiokoulutus ja vapaa sivistystyö.....	41
	Vaalan lukio.....	41
	Oulujärven kansalaisopisto.....	41
	Varhaiskasvatus.....	41
4.4	Tekninen osasto	42
	Elinvoimalautakunta.....	42
	VUOSISUUNNITELMA 2020	42
	Teknisen toimiston hallinto	44
	Viranomaispalvelut.....	44
	Kaavoitus ja suunnittelu	44
	Rakennustarkastus ja ympäristövalvonta.....	45
	Pelastustoimi.....	45
	Rakentaminen ja kunnossapito	45
	Talonrakennus	45
	Maanrakennus.....	46
	Ravitsemis – ja siivouspalvelut	47
	Asuntopalvelut.....	47
5	INVESTOINTIOSA	49
5.1	Investoinnit 2020 ja rakentamissuunnitelma 2021-2022.....	49
5.2	Investointiosan perustelut.....	50
6	HENKILÖSTÖSUUNNITELMA.....	52
7	LIITTEET.....	56
	Hallinto-osaston vuosisuunnitelma.....	56
	Hyvinvointiosaston vuosisuunnitelma.....	60
	Sivistysosaston vuosisuunnitelma	60
	Tekninen osasto	62
	Oulunkaaren Järjestämissopimus 2020.....	64
	Hyvinvointisuunnitelma vuodelle 2020.....	81

1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2020

Kuntatalous on valtakunnallisesti erittäin huolestuttavassa tilanteessa. Valtionosuuksien leikkaukset ja erityisesti vuonna 2019 toteutunutta verotulokertymää ja sen ennustettavuutta heikentäneet verokorttiuudistus ja kansallisen tulorekisterin käyttöönotto-ongelmat ovat tehneet kuntatalouden ennustamisesta vaikeaa.

Vaikka kansantalouden suhdanne on edelleen ollut positiivinen, on kuntatalous historiallisen heikossa tilanteessa kautta maan. Kuntataloudessa on rakenteellinen alijäämää, eikä tilanteelle ole näköpiirissä nopeaa helpotusta. Päinvastoin talouskasvun hidastuminen, syntyvien ikäluokkien pienenevä koko sekä hallitusohjelmassa kuvatut kuntien tehtävien ja menojen lisäykset tuovat lähitulevaisuudelle entisestään paineita. Valtakunnalliset suuret rakenneuudistukset ovat lykkääntyneet lykkääntymistään.

Vaalan kunnan osalta talouden ja toiminnan haasteet eivät näyttäydy yhtä merkittävästi kuin useimmissa kunnissa – talousarvio vuodelle 2020 on silti reilusti alijäämäinen. Vuoden 2019 talousarviossa tulopuolelle kirjattiin kertaluontoisesti metsänmyynnistä ja tontinmyynnistä yhteensä 400 000 euron tulot, joiden poistuminen vuoden 2020 talousarviosta on tuonut painetta kustannusten kasvun hillitsemiseksi.

Toimintatuottojen vähenemisen ohella verotulot ja valtionosuudet kuitenkin kasvavat vuoden takaiseen arvioon nähden. Verotuloja ennustetaan kertyvän 212 000 euroa edellisen vuoden ennustetta enemmän ja määräaikaisten valtionosuuksien leikkausten päättymisen myötä valtionosuudet kasvavat 530 000 euroa. Vuosikate on talousarviossa positiivinen ollen 829 000 euroa, joskin siinä on laskua 60 000 euroa vuoden takaiseen.

Talousarvion suunnitteluohjeissa osastoille ja Oulunkaaren kuntayhtymälle osoitettiin nollakasvun raami. Raamiin jätettiin kunnan osastoille mahdollisuus menolisäyksille sillä edellytyksellä, että tuovat tulevaisuudessa hyvinvoinnin tai elinvoiman kasvun myötä myös taloudellisia säästöjä. Toimintakuluissa on kasvua 151 000 euroa edellisen vuoden talousarvioon nähden – ja olen vakuuttunut, että kehittämistoimet ja lisäykset täyttävät raamiin kirjatun edellytyksen.

Ennaltaehkäiseminen on aina paitsi ennen kaikkea inhimillisesti, myös taloudellisesti viisasta. Merkittävimpänä yksittäisenä hyvinvointia, yhdenvertaisuutta ja työllisyyttä edistävänä toimenpiteenä kunta tarjoaa vuoden 2020 alusta lähtien maksuttoman varhaiskasvatuksen kaikille lapsille. Perusopetuksen keskittämispäätös Vaalan yhtenäiskoululle tuo vuodelle 2020 157 000 euron säästön verrattuna vuoteen 2019 ja 254 000 euron säästön verrattuna tilinpäätökseen 2018.

Hyvinvointiin panostetaan myös kunnan omassa organisaatiossa. Henkilöstön jaksamiseen, alaitaitoihin ja esimiestyöhön sekä muutosjohtamiseen panostetaan tulevana vuonna erityisesti asiaa varten kehitetyllä hankkeella. Henkilöstön osaamiseen ja koulutukseen satsataan, ja kunnan sisäistä ja ulkoista viestintää kehitetään. Naapurikuntien ja muiden sidosryhmien kanssa tehtävää jo nyt monin paikoin tiivistä yhteistyötä on tarpeen syventää entisestään: sillä saadaan aikaan niin toiminnallisia kuin taloudellisia hyötyjä.

Erityisesti elinkeinojen kehittämisessä luodaan uusia toimintatapoja alueellisella yhteistyöpohjalla. Rokua Geoparkin tunnettavuuteen panostetaan markkinointiviestinnällä ja uutta matkailun kehittämissuunnitelmaa toimeenpanemalla. Kuntalaisten viihtyvyyteen ja erityisesti retkeily- ja liikuntareitistöihin panostetaan ja viheralueiden, satamien, oleskelualueiden siistimistä jatketaan.

Työllisyyden positiivista kehitystä ruokitaan edelleen varaamalla työllistämiseen aiempaa enemmän resurssia. Hyvinvointiosastolla jatketaan erinomaista koettuun hyvinvointiin perustuvaa työtä kehittämällä toimintamalleja tulevana vuonna erityisesti ikäihmisten kotona pärjäämiseen, yksinäisyyden lievittämiseen, ehkäisevään päihdetyöhön sekä koulukiusaamiseen.

Oulunkaaren kuntayhtymässä painopistettä siirretään määrätietoisesti raskaasta erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon ja ennaltaehkäisyyn. Väestön ikääntymisen ja korkean sairastavuuden takia palvelurakennemuutostusta erityisesti vanhustalouden osalta on tarpeen jatkaa. Oikea-aikaisilla palveluilla ja omatoimisuutta mahdollistamalla pystymme vastaamaan väestönmuutosten haasteisiin. Digitaalisia menetelmiä hyödynnetään enenevässä määrin ja niiden käyttökoulutukseen panostetaan.

Kunnanvaltuusto on päättänyt käynnistää uuden hyvinvointikeskuksen suunnittelun nykyisen terveyskeskuksen rakenteellisten --- ja sisäilmaongelmien vuoksi. Tällä turvaamme kuntalaisille tärkeiden sosiaali- ja terveyspalveluiden toteuttamisen lähipalveluina ajanmukaisissa tiloissa Vaalassa sekä mahdollistamme ennaltaehkäisevien hyvinvointipalveluiden ja sote-palveluiden saumattomamman yhteistyön ja rajapinnan.

Vanhan terveyskeskuksen alaskirjauksiin varaudutaan taloudellisesti neljän vuoden aikana normaalin poisto-ohjelman lisäksi tulevilla ylimääräisillä poistoilla. Vuodelle 2020 niitä budjetoidaan 324 000 euroa. Ylimääräinen poisto huomioiden kunnan tulos on 429 000 euroa alijäämäinen. Veroprosentit pidetään edellisten vuosien tasolla. Investointitaso on edelleen alle miljoonassa eurossa, mikä tarkoittaa sitä, että Vaalan kunta pystyy edelleen lyhentämään velkaansa.

Kiinteistöstrategian hyväksymisellä ja sen määrätietoisella toimeenpanolla saamme aikaan korjausvelan vähenemistä, toimintamallin tilojen tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen käytön aikaansaamiseksi sekä terveellisten, turvallisten ja asianmukaisten tilojen takaamiseksi kunnan strategisesti tärkeiksi katsomille palveluille ja toiminnoille. Kiinteistöstrategiassa linjataan palveluiden jakautuminen kunnan olemassa oleviin ja tuleviin kiinteistöihin, korjaussuunnitelma kustannusarvioineen säilytettäviin kiinteistöihin sekä myynti- ja purkuajankohdat kiinteistöihin, joista päätetään luopua. Kiinteistöstrategia toimii siten ohjenuorana sekä tulevien investointien että teknisen osaston käyttötalouden toimintojen suunnittelulle lähivuosina.

Vaalassa lähivuosien tulevaisuudennäkymät ovat haastavista kuntatalouden ajoista huolimatta kohtuullisen valoisat. Kuntamme alueelle on suunnitteilla lukuisia isoja investointeja, joista Vaalan uusi vankila ja useat tuulivoimapuistot ovat merkittävimpiä. Vaalaan on odotettavissa rakennusbuumi, ja kunnan on kyettävä vastaamaan sen positiivisten kerrannaisvaikutusten maksimointiin riittävällä tonttitarjonnalla, kattavilla ja nopeilla yrityspalveluilla sekä laadukkailla ja houkuttelevilla peruspalveluilla. Vaalaistumisen tulee olla luonnollinen ja mahdollinen valinta.

Kiitän koko kuntakonsernin henkilökuntaa ja luottamushenkilöitä erinomaisesta sitoutumisesta kuntamme asioiden hoitoon ja kehittämiseen. Tällä joukkueella voimme suunnata hyvin ja luottavaisin mielin kohti uutta vuosikymmentä!

Vaalassa 5.12.2019

Miira Raiskila
kunnanjohtaja

2 VAALAN KUNNAN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

2.1 Perustietoa Vaalan kunnasta

Vaalan kunta sijaitsee Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan rajalla. Naapurikuntia ovat Siikalatva, Muhos, Utajärvi, Liminka, Paltamo, Puolanka ja Kajaani.

Kunnan kokonaispinta-ala on 1 772,65 km², josta maapinta-ala on 1 318,15 km² ja vesipinta-ala 454,50 km². Vesistöjen rantaviivan pituus on yhteensä 550,6 km. Väestötiheys on noin 2,2 henkeä neliökilometrillä. Mikäli vesipinta-ala luetaan mukaan kunnan kokonaispinta-alaan, on asukkaita neliökilometrillä 1,6 henkeä. Kiinteistörekisterin mukaan kunta muodostuu seuraavista kylistä: Jaalanka, Kukkola, Niska, Manamansalo, Oterma, Pelso, Säräisniemi ja Veneheitto.

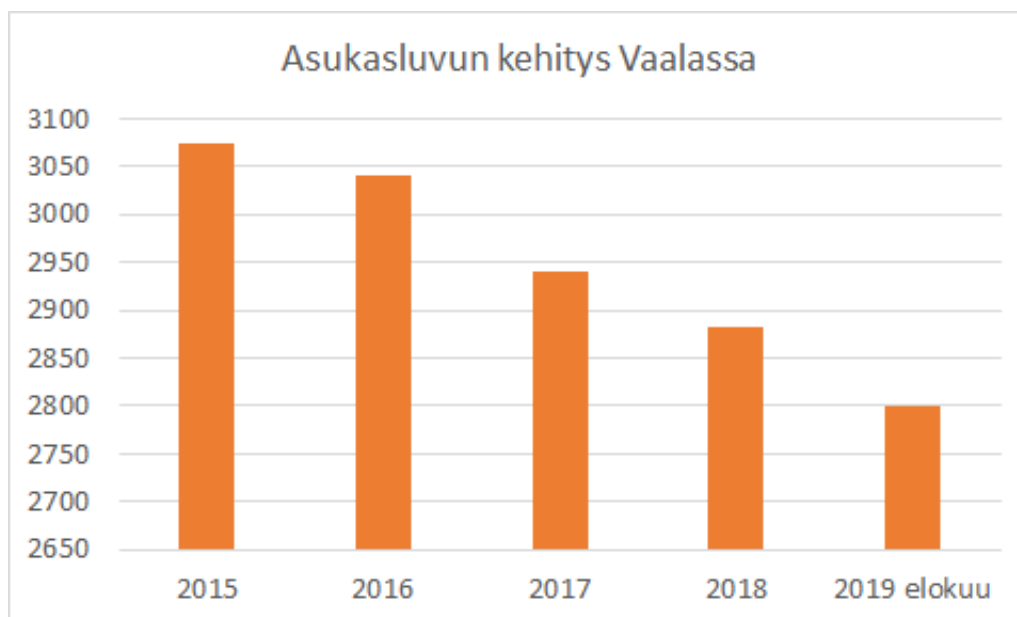
Hallinnollinen, maakunnallinen ja seudullinen asema

Vaalan kunta on siirtynyt 1.1.2016 Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan. Maakunnan vaihdoksen seurauksena Vaala on siirtynyt Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Pohjois-Pohjanmaan TE-toimiston alueisiin. Hallinnollisesti Vaalan kunta kuuluu edelleen Oulun aluehallintoviraston, Oulun käräjäoikeuspiiriin, Rovaniemen hovioikeuspiiriin, Pohjois-Pohjanmaan verotoimiston ja Kainuun-Koillismaan maanmittauslaitoksen alueisiin. Lisäksi Vaala kuuluu Oulunkaaren seutukuntaan.

Vaalan kunnan alue on jaettu kuntasuunnittelussa 11 suunnittelukylään, jotka alun perin ovat vastanneet pääsääntöisesti silloista koulupiirijakoa. Suunnittelukylät on lisäksi jaettu pienalueisiin, joilla on tilastollista merkitystä. Kyläjako on seuraava: Vaala, Taajaman ympäristö (Jylhämä, Järvikylä, Nimisjärvi), Neittävä, Nuojua, Oterma, Kankari, Jaalanka, Manamansalo, Säräisniemi, Veneheitto ja Pelso.

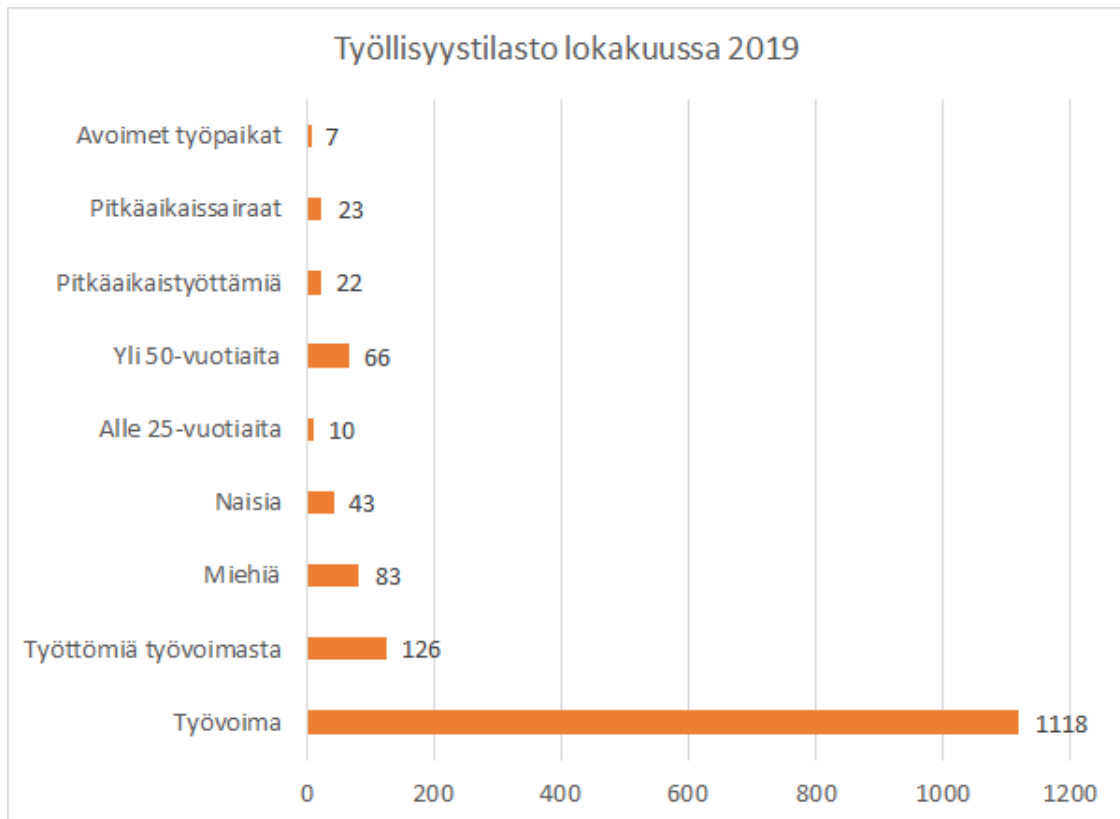
Väestö, työvoima ja työpaikat

Väestörekisterin mukaan Vaalan väkiluku on ollut elokuun 2019 alussa 2 800. Kuntaan on muuttanut 64 henkilöä ja kunnasta on muuttanut pois 115, eli muuttotase on ollut -51 henkilöä. Syntyneitä on tammi-elokuussa 14 ja kuolleita 46 henkilöä.

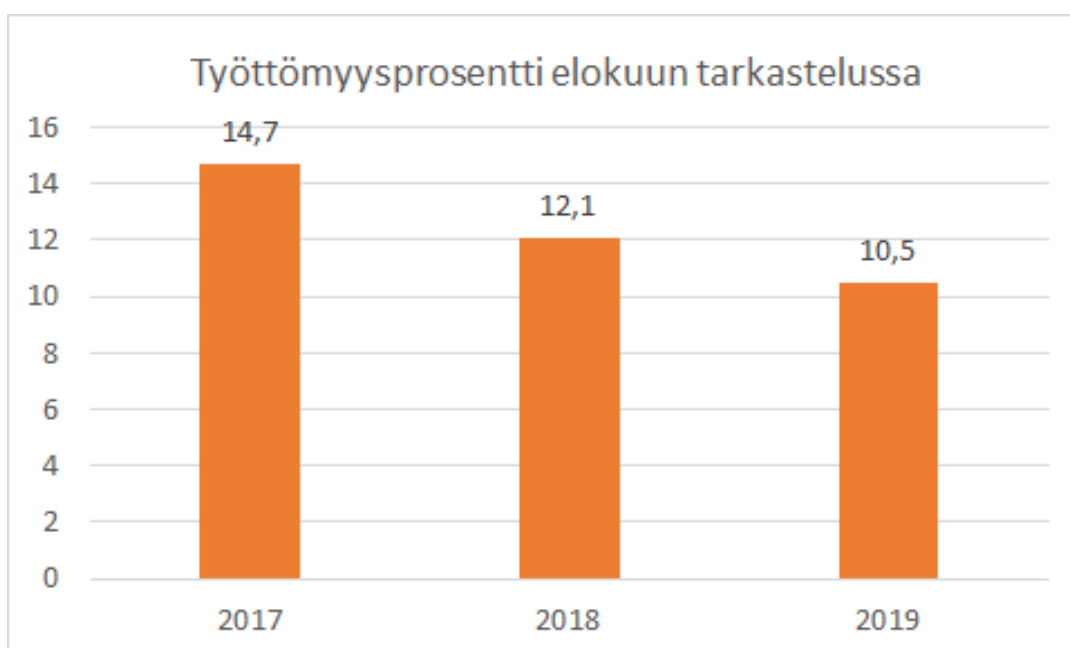


Vaalan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on vuoden 2019 lokakuussa on ollut 11,4 prosenttia. Työttömiä oli lokakuussa 126, kun vuotta aikaisemmin lokakuussa 2018 työttömiä oli 137.

Naapurikunnassa Utajärvellä työttömiä oli vastaavina ajankohtina vuonna 2019 87 ja vuonna 2018 88 (7,9 %). Työttömyysaste on laskenut vuoden takaisesta, mutta se on edelleen korkealla tasolla. Lokakuussa Vaalassa on ollut Taivalkosken ja Raahen jälkeen kolmanneksi korkein työttömyysprosentti Pohjois-Pohjanmaalla. Vuotta aiemmin työttömyysprosentti oli Vaalassa maakunnan suurin.



Vaalan asukasluvusta noin 40 prosenttia on työvoimaan katsottavia, muu väestönosa on eläkeläisiä tai lapsia. Työttömistä työnhakijoista miehiä on 83 ja naisia 43. Alle 20-vuotiaita työttömiä ei lokakuussa 2019 ollut yhtään, alle 25-vuotiaita yhteensä 10. Yli 50-vuotiaita työttömiä oli 60 ja pitkäaikaistyöttömiä 22. Avoimia työpaikkoja oli lokakuussa seitsemän.



Työllisyys on kehittynyt Vaalassa yleisen työllisyyskehityksen mukaisesti suotuisasti. Elokuun mitauspisteitä vertailtaessa vuoden 2019 työttömyysprosentti on 1,6 prosenttiyksikköä edellisvuotta matalampi ja 4,2 prosenttiyksikköä kahden vuoden takaista tilannetta matalampi.

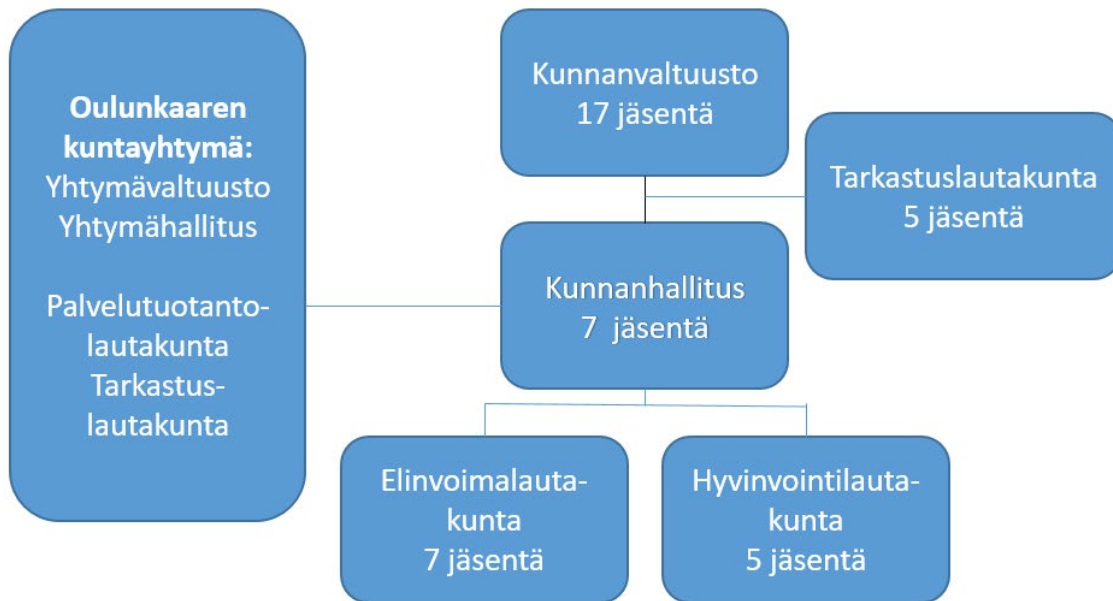
Vaalan suurimmat työllistäjät

Vaalan on selkeästi oma työssäkäyntialue. Työpaikkaomavaraisuus on pitkään ollut yli 90 prosenttia. Vaalan alueen suurimmat työnantajat ovat julkisen sektorin työpaikkoja: Vaalan kunta, Oulunkaaren kuntayhtymä sekä Pelson vankila ovat kolme suurinta yksittäistä työnantajaa.

Yksityisistä ja kolmannen sektorin työnantajista suurimpia ovat VB- Betoni Oy, Vaalan Juustola Oy, Manamansalon leririntäalue, ABC Vaalanportti (Osk Arina), S- Market Vaala (Osk Arina), K-Market Vaala, Rautia Vaala Mikko Kilpeläinen Oy, Hoivakoti Suvanto Oy, Maansiirto Mannermaa, Vaalan Fysioterapia Oy, Eltel Networks Pohjoinen Oy, Hitsacon Oy, Vaalan Apteekki, Perheyhtiö Paakkarit Oy, Vaalan Torimarket, Lapsi- ja nuorisokoti Nokkala Oy, Rokua Health & Spa (Utajärvi) sekä Vaalan evankelis-luterilainen seurakunta.

2.2 Kunnan hallinto ja henkilöstö

Luottamushenkilöorganisaatio



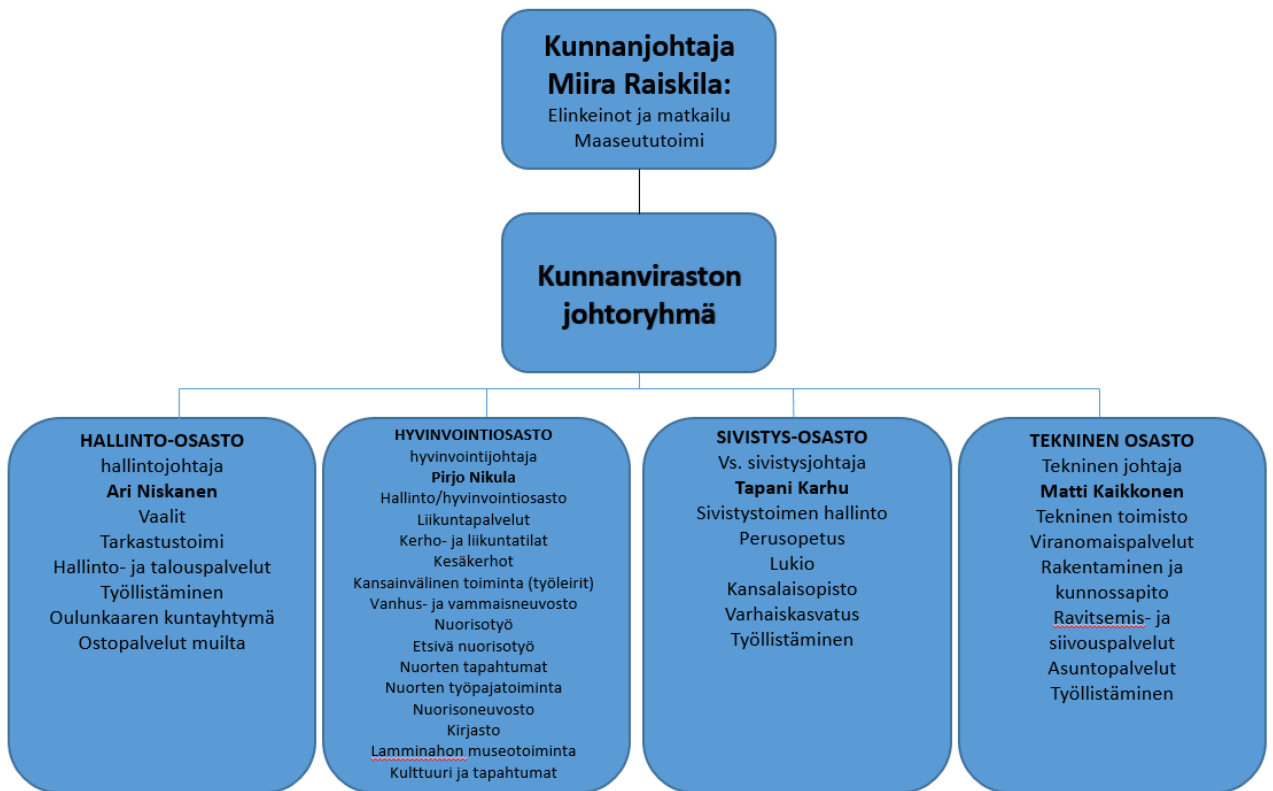
Vaalan kunnan luottamushenkilöorganisaatio koostuu kunnanvaltuustosta, kunnanhallituksesta, elinvoima- ja hyvinvointilautakunnista sekä tarkastuslautakunnasta.

Vaalan kunnalla on Oulunkaarin yhtymävaltuustossa 5 jäsentä, yhtymähallituksessa 2 jäsentä ja palvelutuotantolautakunnassa 2 jäsentä.

Kunnanhallituksen nimeäminä toimikuntina on vanhus- ja vammaisneuvosto, nuorisoneuvosto, Vaalan vapaa-ajan asukasneuvosto, hyvinvointi- ja turvallisuustyön valmisteleva työryhmä ja sen johtoryhmä.

Pohjois-Pohjanmaan liiton maakuntavaltuustossa Vaalalla on yksi edustaja. Lisäksi Vaalan kunnalla on edustus Kainuun pelastuslaitoksessa ja Kainuun jätehuollon kuntayhtymässä. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin valtuustossa Vaalalla on kaksi edustajaa.

Virasto-organisaatio, päävastuualueet ja tulosalueet



Henkilöstö

Henkilöstön määrä ja rakenne muodostuu ja jakautuu kunnan palvelurakenteeseen kunnanvaltuuston päättämien määrärahojen sekä sopeuttamis- ja kehittämistoimien mukaisesti. Kunnanhallituksen hyväksymässä henkilöstöstrategiassa on linjattu muun muassa palkkausta, henkilöstön työhyvinvointia sekä henkilöstön pysyvyyttä ja rekrytointiasioita. Lisäksi on mietitty tulevien vanhuuseläkkeelle siirtymisen kohdalla, voidaanko virkaa/tehtävää jättää täyttämättä tai täyttää kyseinen tehtävä sisäisesti.

Työkykyä edistetään tyky-suunnitelman mukaisesti ja osaamista kehitetään koulutukseen panostamalla. Työntekijöille luodaan kanavia vaikuttaa kunnan toimintaan ja tulevaisuuden suunnitteluun ja lisäksi panostetaan sisäiseen viestintään. Kuukausittaisia henkilöstöpalavereita jatketaan ja julkaistaan henkilöstötiedote n. 10 kertaa vuodessa. Lähiesimiehet kokoontuvat neljä kertaa vuodessa ja toimistotiimi kerran kuukaudessa.

Kuntakonserni

Kuntakonserniin kuuluu Vaalan Vesi ja Lämpö Oy sekä Kiinteistö Oy Vaalan Niska. Lisäksi Vaalan kunnalla on Utajärven ja Muhoksen kuntien kanssa yhteinen elinkeinon kehittämissyhtiö Humanpolis Oy, josta Vaala omistaa kolmanneksen.

Vaalan Vesi ja Lämpö Oy perustettiin v. 2017 alusta yhtiöittämällä kaukolämpö- ja vesihuoltoliiketoiminnot. Yhtiöön siirtyi liikelaitosten johtaja ja työntekijät ns. vanhoina työntekijöinä. Liikelaitokset on ollut järkevä laittaa samaan yhtiöön toiminnallisista lähtökohdista johtuen ja yhdistämällä molemmat liiketoiminnot samaan yhtiöön tavoitellaan taloudellisesti vakavaraisempaa yhtiötä.

Kiinteistö Oy Vaalan Niskaan kunnan taloyhtiöt sulautuivat v. 2017 alussa. Yhtiö vastaa vuokra-asuntojen hallinnoinnista, ylläpidosta ja uustuotannosta. Tällä tavoitellaan yhtiön parempaa seurattavuutta ja toisaalta taloudellisesti vahvempaa yhtiötä.

Molempien kuntakonsernin yhtiöiden Koy Vaalan Niskan ja Vaalan Vesi ja Lämpö Oy:n osalta tavoitteena on, että kuntakonserniin kuuluvat yhtiöt pystyvät tulorahoituksellaan hoitamaan vastuunsa ja velvoitteensa. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt päivitetyn ja uuden kuntalain mukaisen konserniohjeen 25.1.2017.

2.3 Vaalan kunnan kehittäminen

Uuden kuntalain mukaan kunnassa tulee olla kuntastrategia, jonka osana tulee käsitellä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittämistä. Elinvoima nähdään perinteistä elinkeinopolitiikkaa laajempänä asiakokonaisuutena, joka ottaa huomioon alueen yritysten tukemisen ja niiden paikkakunnalle houkuttelun lisäksi myös ihmisen. Siellä missä ihmiset viihtyvät, viihtyvät myös yritykset ja elinvoimaa synnyttävä spiraali vahvistuu. Vaalan kuntastrategia on elinvoimapolitiikan keskeinen asiakirja. Kuntastrategian keskiössä on kuntalaisten hyvinvoinnin lisääminen, myönteisen kuntakuvan rakentaminen ja kuntatalouden tasapaino. Vaalan kuntastrategiaa täydentäviä asiakirjoja ovat elinkeino-ohjelma sekä hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma. Molempien asiakirjojen teemoja toteutetaan tällä talous- ja toimintasuunnitelmalla.

Vaalan kunnan kuntastrategia 2030 on valtuuston käsittelyssä ja hyväksyttävänä 19.12.2017. Työ on aloitettu edellisen valtuustokauden aikana ja sen hyväksyi kesäkuussa 2017 aloittanut valtuusto.

Vuonna 2020 arvioidaan kuntastrategian päivittämisen tarvetta.

Visio kuvaa sitä tulevaisuuden kuvaa, johon Vaalan kunta pyrkii toiminnallaan.

Vuonna 2030:

Vaalan kunta on vetovoimainen sekä luontoarvoistaan ja hyvinvoivasta yhteisöistään tunnettu toimija. Olemme yritysmuonainen, taloudellisesti vakaa toimija ja fiksu omistaja. Meillä on hyvä tehdä töitä.

Tavoitteemme tarkentavat tulevaisuuden kuvaamme. Ne ovat yhteisesti valittuja ja niiden toteuttamiseen on sitouduttu. Tavoitteisiin pyritään vuosittain budjetin yhteydessä tarkistettavilla vuositavoitteilla ja toimenpiteillä. Strategian toteutumista seurataan sekä budjetin että tilinpäätöksen yhteydessä. Lisäksi vuositason tarkastelu tehdään kesäkuun valtuuston kokouksessa.

Vaalan kunnan yhteistyö

Vaalan kunta tekee yhteistyötä Utajärven, Muhoksen, Siikalatvan, Paltamon ja Kajaanin kuntien sekä Oulunkaaren kuntayhtymän kuntien kanssa. Erityisesti Utajärven ja Muhoksen kuntien kanssa yhteistyötä vahvistetaan entisestään vuoden 2020 aikana esimerkiksi elinkeinojen ja teknisten palveluiden, kuten ruokahuollon osalta. Vuonna 2018 Vaala ja Muho ovat tehneet sopimuksen, jossa Vaala sitoutuu ostamaan 20% työpanoksen aluearkkitehdin palvelua Muhokselta. Vuonna 2020 työpanoksen määrää arvioidaan uudelleen tarpeen mukaisesti. Utajärven kanssa Vaalalla on yhteinen rakennustarkastaja.

Oulunkaaren kuntayhtymä järjestää ja pääosin tuottaa sosiaali- ja terveystalvet Vaalalle, ja kunta on ollut Oulunkaaren kuntayhtymän jäsen vuoden 2010 alusta. Jo ennen tätä, vuoden 2005 alusta lähtien, Vaalalla ja Utajärvellä on ollut yhteiset sosiaali- ja terveystalvet. Vaalan kunnan työntekijät siirtyivät Oulunkaaren kuntayhtymän työntekijöiksi 1.1.2010. Vuoden 2009 alusta kunta

on myös osallistunut Oulunkaaren seutukunnan perustamaan kuntapalvelutoimistoon, johon on keskitetty talous-, henkilöstö- ja tietohallinnon toiminnot siten, että ao. palvelupisteet kuitenkin säilyvät kunnassa.

Vaalan, Utajärven ja Muhoksen kunnat perustivat yhteisen elinkeinoyhtiön Humanpolis Oy:n vuoden 2015 alusta. Humanpolis Oy vastaa Rokua Geoparkin toiminnasta ja kehittämisestä. Vuoden 2020 aikana Humanpoliiksen strategia uudistetaan, ja osana sitä tarkastellaan yhtiön mahdollisuutta toimia myös muiden kuin matkailuelinkeinojen kehittämissyhtiönä Oulujokilaaksossa.

Hyvien käytänteiden hakeminen muista kunnista ja omien hyvien käytänteiden levittäminen kuuluu Vaalan kunnan arkipäiväiseen toimintaan. Yhteistyöverkoston luomista jatketaan ja tehdään aktiivista edunvalvontaa kunnan eri tasoilla.

Vaalan kunta on ollut mukana Kainuun kuntien ns. hankintarenkaassa. Vuonna 2020 tullaan korvaamaan hankintarengas tarkoituksenmukaisemmalla yhteisyötyömallilla. Lisäksi Vaalan kunta tulee luopumaan Kainuun Edun osakkuudesta. Muuta tarpeellista yhteistyötä jatketaan Kainuun kuntien kanssa. Oulunkaaren kuntayhtymän elinkeinoneuvonta ja elinkeinojen kehittämishankkeet päättyvät vuoden 2020 alussa.

Yhteinen maataloushallinto Siikalatvan, Vaalan, Pyhännän, Vihannin ja Haapaveden kanssa on alkanut vuoden 2012 alusta. Vihannin kunta on kuitenkin eronnut yhteistoiminta-alueesta Raahen kaupunkiin liittymisen vuoksi. Tätä yhteistyötä jatketaan.

2.4 Talousarvion ja -suunnitelman perusteet

Kuntalain säädökset

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Talousarvion sitovuus

Valtuusto päättää käyttötalousosan nettomenot osastoittain sitovina erinä. Kuitenkin Oulunkaaren kuntayhtymän nettomenoja ja rahoitustoimea tarkastellaan erillisenä eränä. Investointiosassa kunnanvaltuusto päättää määrärahat hankkeittain. Siirrot ja mahdolliset käyttötarkoituksen muutokset 50.000 euroon asti päättää kunnanhallitus, muilta osin kunnanvaltuusto.

Lautakunnille ja johtokunnille, kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle on raportoitava talousarvion ja tavoitteiden toteutumisesta kunnanhallituksen antamien sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti.

Taloussuunnitelman rakenne ja sisältö

Kunnan talousarviossa tulee olla käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Tässä taloussuunnitelmassa käsitellään ensin tuloslaskelma- ja rahoitusosa, mikä antaa kokonaiskuvan kunnan taloudesta. Käyttötalousoosassa käsitellään hallintokuntien strategiset tavoitteet ja vuoden 2020 toimenpiteet sekä niistä aiheutuvat kustannukset. Investointiosassa ovat rakennusohjelma sekä irtaimiston hankintasuunnitelma perusteluineen. Lisäksi talousarviossa on henkilöstösuunnitelma.

2.5 Oulunkaaren kuntayhtymä

Kuntayhtymän johtajan katsaus

Vuoden 2020 talousarviovalmistelussa on näkynyt julkisen talouden ja erityisesti kuntatalouden haastava tilanne. Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaan julkisessa taloudessa on rakenteellinen alijäämä, joka ennusteen mukaan kasvaa lähivuosina. Synä tähän on hidastuva talouskasvu, väestön ikääntymisestä johtuva menojen kasvu sekä hallitusohjelmassa linjatut menoläiskykset. Vuoteen 2040 asti ulottuvien väestöennusteiden mukaan väestömäärän ennustetaan vähenävän kaikissa Oulunkaaren jäsenkunnissa. Myös ikärakenteen muutos vaikuttaa palvelutarpeisiin. Ikävakioitu sairastavuus ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeet ovat Oulunkaaren jäsenkunnissa korkealla tasolla maan keskitasoon verrattuna.

Sote-uudistuksen valmistelu jatkuu pääministeri Rinteen hallituskaudella. Uudistuksen tarkoituksena on tehdä uudistus siten, että palvelut ja hallinnollinen rakenne etenevät samaan suuntaan ihmislähtöisesti palvelujärjestelmän sisältöjä uudistaen. Liikkeelle lähdetään sote-keskusohjelmalla ja rakenneuudistus tullaan hallitusohjelman mukaisesti toteuttamaan maakuntapohjaisesti siten, että järjestämistä vastuissa olisivat itsehallinnolliset alueet ja erityisen vaativista palveluista vastaisivat viisi yhteistoiminta-alueita. Maakunnat järjestävät palvelut pääosin julkisina palveluina, joita yksityiset-, sekä kolmannen sektorin palvelut täydentävät. Maakuntien monialaisuus ja verotusoikeyus selvitetään parlamentaarisesti vuoden 2020 loppuun mennessä. Maakuntien järjestämistä vastuulle alkuvaiheessa siirtyisivät sote-palvelut ja pelastustoimi. Rahoitus maakunnille tulisi pääosin valtiolta ja rahoitusjärjestelmä perustuu tarvekioituihin kriteereihin.

Hallitusohjelman mukaisesti peruspalveluja ja matalan kynnyksen palveluja vahvistetaan. Keinovalikoimaan kuuluvat kiireettömän hoidon hoitotakuun kiristyminen ja tarkennetut henkilöstömitoitukset ikäihmisten palveluissa sekä lastensuojelussa. Sosiaali- ja terveydenhuollon tärkeitä liittymäpintoja kuntiin ovat jatkossakin terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut, liikunta- ja kulttuuripalvelut, nuorisotoimi sekä elinvoimapalvelut. Sote-keskuksiin sisältyvät perhekeskukset ja työikäisten palveluista on tärkeä liittymäpinta kunnan ja valtion hoitamiin työllisyyspalveluihin. Sote-keskusohjelman rahoitushaku on käynnistymässä keväällä 2020. Sosiaalityön palvelut mukaan lukien lastensuojelu ovat tärkeitä kehittämisen painopisteitä.

Sosiaali- ja terveystalouksien uudistuksessa on tärkeää huolehtia kansalaisten yhdenvertaisten palvelujen saatavuudesta. Väestön ikääntyminen edellyttää kustannusten hallittavuutta. Kansallisen uudistuksen etenemiselle ei ole asetettu aikataulutavoitteita. Sen vuoksi alueelliset ja paikalliset kehittämistoimet sekä niiden eteneminen ovat keskeisessä roolissa. Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen yhteistoimintatavoitteita koskevaa Paras-lakia on jatkettu sote-uudistukseen

valmistautuessa. Tämä turvaa osaltaan nykyisten yhteistoiminta-alueiden katkeamatonta kehittämistyötä.

Elinkeinojen kehittämisessä kuntayhtymän rooli elinkeinoneuvonnassa ja hankkeiden hallinnonnissa päättyy. Kuntapalvelutoimiston osalta tiivis yhteistyö jäsenkuntien kanssa jatkuu. Kuntapalvelutoimiston toiminta on keskitetyksi johdettu, hajautetusti toteutettu, uusinta tekniikkaa ja seudun osaamista hyödyntävä kuntien ja kuntaorganisaatioiden yhteinen tukipalvelujen asiantuntijakeskus. Yhteinen tietohallinto antaa valmiuksia ICT-toimintaympäristön aktiiviseen kehittämiseen palvelutuotannon tarpeet huomioiden. Digitaalisten palvelujen kehittämistyö on oleellinen osa tietohallinnon kehittämistoimintaa sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä muissa palveluissa. Oulunkaaren työterveyshuollon palvelut jatkuvat yhtiömuodossa.

Kuntayhtymän uudistetun perussopimuksen mukaisesti omistajaohjauksen neuvottelukunta koontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa. Kuntayhtymän taloutta ja toimintaa koskevat tavoitteet ja ohjeistukset tulee ottaa osaksi kuntayhtymän ja kuntien välisiä järjestämissopimuksia sekä kuntayhtymän kunkin talousarviovuoden perusteita. Sosiaali- ja terveyspalveluissa palvelualojen yhteisiä tavoitteita ja toimenpiteitä ovat valmiina muutoksiin, kuntalaisten osallisuus ja omatoimisuus sekä kehittäminen kuuluu kaikille -toimintamallin soveltaminen. Oulunkaaren jäsenkuntien kanssa käytyjen palvelujen järjestämissopimusneuvottelujen linjausten mukaan perhepalveluissa toiminnan lähtökohtana ovat hyvinvointia tukevat ja oikea-aikaiset varhaisen tuen palvelut sekä tarpeenmukaiset kuntouttavat ja intensiivisen tuen palvelut. Palveluiden tarjonta perustuu lakisääteisyyteen, asiakkaiden palvelutarpeen arviointiin sekä oikea-aikaiseen palveluohjaukseen. Terveyspalveluissa kehitetään terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä yhdessä kuntien hyvinvointiryhmien ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin perusterveydenhuollon yksikön kanssa. Ikäihmisten laatusuosituksen mukaan toiminnan painopiste on kotona asumisen tukemisessa ja kotiin annettavissa palveluissa. Sähköisiä palveluja kehitetään ja otetaan käyttöön kaikissa toiminnoissa aktiivisesti. Palvelualakohtaiset tavoitteet vuodelle 2020 on kuvattu talousarvion liitteinä olevissa kuntakohtaisissa järjestämissopimuksissa.

Kuntayhtymän vuoden 2020 talousarvion toimintakulujen loppusumma on 128.620.464€ (-0,2 % edelliseen vuoteen verrattuna). Sosiaali- ja terveyspalvelutuotannon oman toiminnan nettokustannukset kasvavat 1,6 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kunnittainen vaihteluväli sosiaali- ja terveyspalvelutuotannon nettokustannusten (oma toiminta ja erikoissairaanhoido) kasvun osalta on -0,9-+1,3 %. Yhtymähallituksen nimeämä talouden tasapainotustyöryhmä valmistelee strategisia talouden tasapainotuksen periaatteita vuoden 2022 loppuun saakka. Oulunkaaren pitkän aikavälin sote-kustannukset peilaavat väestön palvelutarpeita ja vuoden 2020 talousarvio sisältää riskejä talousarvion realistisuudelle.

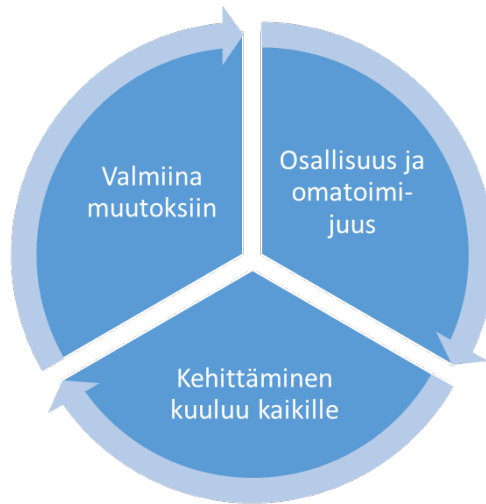
Leena Pimperi-Koivisto
kuntayhtymän johtaja

2.6 Palvelualuejen yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet

Oulunkaaren palvelualuejen ja kaikkien kuntien yhteisiä tavoitteita ovat:

- Valmiina muutoksiin
- Osallisuus ja omatoimisuus
- Kehittäminen kuuluu kaikille

Terveyspalveluiden, sosiaalipalveluiden ja vanhuspalveluiden osalta tavoitteet ja toimenpiteet vuodelle 2020 on kuvattu tarkemmin talousarviokirjan liitteenä olevassa järjestämissopimuksessa.



Oulunkaaren talousarvio ja sen kohdentaminen vuodelle 2020

	TP	TA	TA	Muutos TA 2019 -> TA 2020	
	2018	2019	2020	€	%
Vaalan perhepalvelut					
Tuotot	167 000	132 000	131 000	-1 000	-0,8
Kulut	-3 314 000	-3 540 000	-3 720 000	180 000	5,1
Kate	-3 147 000	-3 408 000	-3 590 000	182 000	5,3
<i>Henkilöstömenot</i>	<i>-883 000</i>	<i>-949 000</i>	<i>-1 017 000</i>	<i>68 000</i>	<i>7,2</i>
<i>Palvelut</i>	<i>-2 038 000</i>	<i>-2 175 000</i>	<i>-2 207 000</i>	<i>32 000</i>	<i>1,5</i>
<i>Kuntien tukipalvelut</i>	<i>-149 000</i>	<i>-154 000</i>	<i>-154 000</i>	<i>0</i>	<i>0,0</i>
Vaalan terveystalvet					
Tuotot	1 005 000	831 000	677 000	-154 000	-18,5
Kulut	-3 665 000	-3 782 000	-3 603 000	-179 000	-4,7
Kate	-2 660 000	-2 950 000	-2 927 000	-23 000	-0,8
<i>Henkilöstömenot</i>	<i>-1 915 000</i>	<i>-2 130 000</i>	<i>-2 027 000</i>	<i>-103 000</i>	<i>-4,8</i>
<i>Palvelut</i>	<i>-1 250 000</i>	<i>-1 123 000</i>	<i>-1 057 000</i>	<i>-66 000</i>	<i>-5,9</i>
<i>Kuntien tukipalvelut</i>	<i>-412 000</i>	<i>-424 000</i>	<i>-418 000</i>	<i>-6 000</i>	<i>-1,4</i>
Vaalan vanhuspalvelut					
Tuotot	1 069 000	943 000	1 232 000	289 000	30,6
Kulut	-4 165 000	-3 679 000	-4 023 000	344 000	9,4
Kate	-3 096 000	-2 736 000	-2 791 000	55 000	2,0
<i>Henkilöstömenot</i>	<i>-2 455 000</i>	<i>-2 101 000</i>	<i>-2 226 000</i>	<i>125 000</i>	<i>5,9</i>
<i>Palvelut</i>	<i>-1 156 000</i>	<i>-1 073 000</i>	<i>-1 251 000</i>	<i>178 000</i>	<i>16,6</i>
<i>Kuntien tukipalvelut</i>	<i>-570 000</i>	<i>-603 000</i>	<i>-597 000</i>	<i>-6 000</i>	<i>-1,0</i>
Oma toiminta yhteensä					
Tuotot	2 242 000	1 907 000	2 039 000	132 000	6,9
Kulut	-11 144 000	-11 001 000	-11 347 000	346 000	3,1
Kate	-8 902 000	-9 094 000	-9 307 000	213 000	2,3
<i>Henkilöstömenot</i>	<i>-5 253 000</i>	<i>-5 180 000</i>	<i>-5 270 000</i>	<i>90 000</i>	<i>1,7</i>
<i>Palvelut</i>	<i>-4 444 000</i>	<i>-4 371 000</i>	<i>-4 516 000</i>	<i>145 000</i>	<i>3,3</i>
<i>Kuntien tukipalvelut</i>	<i>-1 132 000</i>	<i>-1 180 000</i>	<i>-1 169 000</i>	<i>-11 000</i>	<i>-0,9</i>
Esh					
Tuotot	0	0	0	0	0,0
Kulut	-5 274 000	-5 300 000	-5 083 000	-217 000	-4,1
Kate	-5 274 000	-5 300 000	-5 083 000	-217 000	-4,1
Yhteensä					
Tuotot	2 242 000	1 907 000	2 039 000	132 000	6,9
Kulut	-16 418 000	-16 301 000	-16 429 000	128 000	0,8
Kate	-14 176 000	-14 394 000	-14 390 000	-4 000	0,0
Poistot ja arvonalent.	0	0	0	0	0,0
Soten hankkeet	-10 000	-12 000	-15 000	3 000	25,0
Yhteensä	-14 187 000	-14 406 000	-14 405 000	-1 000	0,0

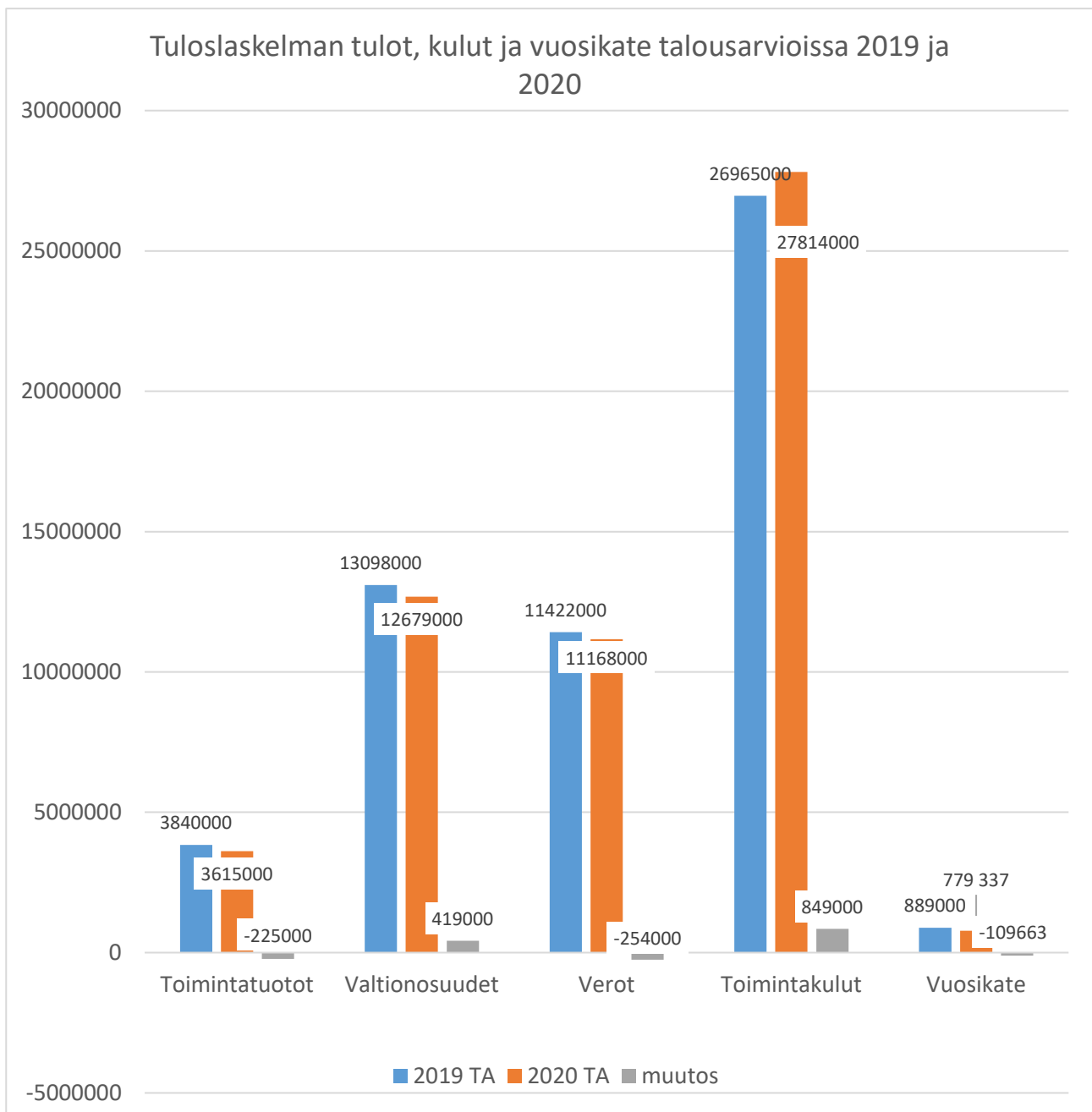
3 TULOSLASKELMA- JA RAHOITUSOSA

3.1 Tuloslaskelma

Talousarvion mukaan toimintatuotot laskevat n. 225 000 eurolla verrattuna talousarvioon 2019. Toimintatuottojen määrä on noin 3,615 miljoonaa euroa. Verrattuna tilinpäätökseen 2018 toimintatuotot vähenevät n. 179 000 euroa.

Toimintakulut kasvavat vuoden 2019 talousarviosta n. 208 000 eurolla noin 27 183 000 euroon. Henkilöstökulujen nousu on noin 130 000 euroa. Henkilöstökulujen budjetoinnissa on otettu huomioon kilpailukyky sopimuksen loppumisen aiheuttamat vaikutuksen ja lisäksi 1,2 % palkankorotukset.

Toimintakate on talousarvion mukaan n. 23,568 miljoonaa euroa. Toimintakate on n. 443 000 euroa heikempi kuin vuoden 2019 talousarviossa. Verrattuna tilinpäätökseen 2018 toimintakate heikenee n. 516 000 euroa.



Verotulot

Suunnitelmakauden tavoitteena on, että kunnan tuloveroprosentti poikkeaa enintään 1,5 prosenttiyksikköä valtakunnan keskiarvosta ja 1 prosenttiyksikköä alueen keskiarvosta. Vaalan tuloveroprosentti vuonna 2020 säilyy 21,50 prosentissa.

53 kuntaa nostaa kunnallisveroprosenttiansa vuonna 2020. Korotukset koskevat kaikkiaan 1,1 miljoonaa kuntalaista. 26 kuntaa korottaa veroprosenttia 0,5 prosenttiyksikköä. Suurin korotus tehtiin Mikkelissä (1,5 prosenttiyksikköä). Veroprosentti laskee noin 78 000 kuntalaisella. Seitsemän kuntaa laskee kunnallisveroprosenttia vuodelle 2020. Sotkamon kunnallisveroprosentin laskun on suurin (1,5 prosenttiyksikköä). Vuonna 2020 kaikkien kuntien keskimääräinen kunnallisveroprosentti on 19,97. 36 kuntaa nostaa kiinteistöveroprosenttiansa vuodelle 2020.

Vaalan kunnan efektiivinen veroaste on Kuntaliiton laskemien mukaan vuonna 2020 13,57 %. Tuloveron ja efektiivisen veroasteen erotus on 7,93 prosenttiyksikköä.

Vaalan kiinteistöverotuksen verotusarvot ja kiinteistöveroprosentit vuonna 2020 ovat edellisen vuoden tasolla ollen seuraavat:

Kiinteistöverot 2020	Mahdollinen vaihteluväli	Veroprosentti (%)	Verokertymä (€)
Vakituinen asuinrakennus	(0,41-0,90 / 0,41-1,00)	0,59	348 631
Muu kuin vakituinen asuinrakennus	(0,93-1,80)	1,15	306 348,5
Voimalaitosrakennus	(maks. 3,10)	3,1	1 554 000
Yleinen kiinteistövero (rakennukset ja maa-alueet)	(0,93-2,00)	1,1	505 428



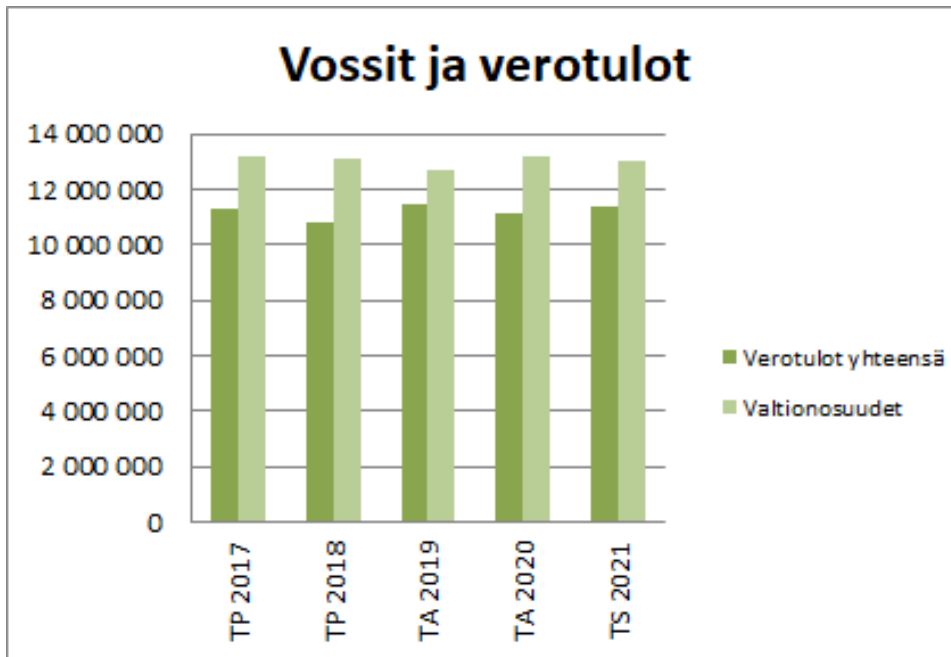
Verotulojen arvioidaan lisääntyvän vuodesta 2018 yhteensä n. 344 000 euroa. Vuoden 2019 arvioidusta talousarvion ennusteesta (10 956 000) verotulojen arvioidaan kasvavan vuonna 2020 n. 212 000 euroa. Viimeisimmän veroennusteen mukaan Vaalan verotulot vuonna 2020 ovat 11 168 000 €.

	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Kunnallisvero	8105316	7949707	7502100	7536000	7776000
Muutos %	-2,26 %	-1,92 %	-5,63 %	5,80 %	3,18 %
Kiinteistövero	2700411	2688660	2703277	2734000	2755000
Muutos %	5,99 %	-0,43 %	0,54 %	0,26 %	0,77 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	602115	693173	618517	637000	637000
Muutos %	-9,89 %	15,12 %	-10,77	2,99 %	0,0 %
Verotulot yht.	11407842	11331540	10823894	10956000	11168000
Muutos %	-0,88 %	-0,68 %	-4,69 %	1,22 %	1,94 %
Muutos euroina	-101258	-76302	-507646	132106	212 000
Veroprosentti	21,50 %	21,50 %	21,50 %	21,50 %	21,50 %

Valtionosuudet

Valtionosuudet ovat ennusteen mukaan vuonna 2020 13 208 768 €. Valtionosuuksien arvioidaan nousevan n. 59 000 euroa verrattuna vuoteen 2018. Vuoden 2020 valtionosuudet kasvavat arviolta 530 000 verrattuna vuoden 2019 talousarvioon. Viimeisen ennusteen mukaan vuoden 2019 valtionosuudet ovat 12 653 000 euroa, jolloin ensi vuoden valtionosuudet kasvavat tämän vuoden ennusteesta 556 000 eurolla.

	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Valtionosuudet yhteensä euroina	13175591	13211949	13128204	12653000	13208768
Muutos %	0,69	0,27	-0,63	-3,62	4,39
Muutos euroina	90 446	36 358	-83 745	-475204	555768



Korot ja rahoitustuotot

Talousarviolainojen ja kassalainojen korkoihin on varattu vuodelle 2020 yhteensä 70 000 €, mikä on 50 000 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Vaalan Vesi ja Lämpö Oy sekä Koy Vaalan niska maksavat kunnalle lainoista korkoa n. 35 000 euroa.

Poistot

Poistoja on talousarviossa n. 1 263 000 euroa. Terveyskeskuksen tasearvo poistetaan vuoteen 2022 mennessä. Tällä hetkellä sen tasearvo on noin 1,5 miljoonaa euroa. Terveyskeskuksen tasaisen poistosuunnitelman lisäksi joudutaan tekemään vuosien 2019-2022 tilinpäätöksiin ylimääräisiä poistoja, jotka ovat jokaiselle vuodelle noin 324 000 euroa. Terveyskeskuksen tasearvo tullaan poistamaan, koska kiinteistö on käyttöikänsä loppupäässä ja uutta korvaavaa hyvinvointikeskusta on aloitettu suunnittelemaan. Poistot ovat kasvaneet tilinpäätöksestä 2018 yhteensä noin 268 000 euroa. Poistot jakautuvat hallintokunnittain seuraavasti.

Vuosikate ja tilikauden ylijäämä

Talousarvion mukainen vuosikate on n. 779 000€. Vuosikate on heikentynyt tilinpäätökseen 2018 verrattuna n. 39 000 euroa. Vuosikatteen heikentymistä selittää ylimääräisten poistojen nousu ja toimintakulujen kasvu.

Arvioitu alijäämä vuodelle 2020 on n. 429 000 euroa. Alijäämässä on huomioitu terveyskeskuksen ylimääräisiä poistoja 324 000 euron edestä.

Tuloslaskelma
Koko Kunta
(sis/ulk)

Nimi	ilinumer	Talousarvio 2020	ellinen talousarvio 20	Toteuma2018
Tilikartta				
TOIMINTATUOTOT		3 615 002 €	3 839 580 €	3 793 849 €
Myyntituotot		2 105 935 €	2 299 960 €	2 218 388 €
Maksutuotot		149 855 €	207 160 €	200 933 €
Tuet ja avustukset		578 635 €	422 900 €	566 577 €
Muut toimintatuotot		780 577 €	909 560 €	807 951 €
Valmisteverastojen muutos				
Valmistus omaan käyttöön				
TOIMINTAKULUT		-27 183 241 €	-26 965 000 €	-26 845 424 €
Valmistus omaan käyttöön	3700	10 000 €	10 000 €	10 031 €
Henkilöstökulut		-6 862 709 €	-6 733 270 €	-6 747 717 €
Palvelujen ostot		-18 324 536 €	-18 231 310 €	-18 129 140 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-1 446 165 €	-1 524 610 €	-1 415 528 €
Avustukset		-351 709 €	-359 500 €	-391 063 €
Muut toimintakulut		-208 122 €	-126 310 €	-172 006 €
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ		-23 568 239 €	-23 125 420 €	-23 051 575 €
Verotulot		11 168 000 €	11 422 000 €	10 823 895 €
Valtionosuudet		13 208 768 €	12 679 151 €	13 128 204 €
Arvonlisäveron takaisinperintä				
Rahoitustuotot ja -kulut		-29 192 €	-86 700 €	-82 443 €
Korkotuotot		35 000 €	30 000 €	28 079 €
Muut rahoitustuotot		6 440 €	3 900 €	9 350 €
Korkokulut		-70 000 €	-120 000 €	-108 212 €
Muut rahoituskulut		-631 €	-600 €	-11 660 €
VUOSIKATE		779 337 €	889 031 €	818 081 €
Poistot ja arvonalentumiset		-1 263 325 €	-944 447 €	-995 178 €
Suunnitelman mukaiset poistot		-1 263 325 €	-944 447 €	-995 178 €
Pysyvien vastaavien myyntivoitot				
Arvonalentumiset				
Satunnaiset erät				
TILIKAUDEN TULOS		-483 988 €	-55 416 €	-177 097 €
Varausten ja rahastojen muutokse		55 000 €	55 000 €	55 143 €
Poistoeron muutos		55 000 €	55 000 €	55 143 €
Varausten muutos				
Rahastojen muutos				
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		-428 988 €	-416 €	-121 954 €
INVESTOINNIT NETTO		-593 372 €	-684 100 €	-565 292 €

3.2 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA PERUSKUNTA	TP 2018	TA 2019	TA 2020	
				MUUTOS %
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
VUOSIKATE	818 081	889 031	779 337	-12,3
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT				
PAKOLLISET VARAUKSET				
MUUT OIKAISUT				
<i>TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT</i>	-15 515	-200 000	-50 000	
TOIMINNAN RAHAVIRTA	802 566	689 031	729 337	5,8
INVESTOINTIMENOT	-599 776	-892 000	-854 100	-4,2
RAHOITUSOSUUEDET INVESTOINTEIHIN			46 400	
INVESTOINTIEN VARS.MYYNTITULOT				
INVESTOINTIEN MYYNTIVOITOT/-TAPPIOT				
<i>PYS.VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULO</i>	50 000	200 000		
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-549 776	-692 000	-807 700	16,7
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	252 790	-2 969	-78 363	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	-7640			
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS		48 500	48 500	
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	-7 640	48 500	48 500	
LAINAKANNAN MUUTOKSET				
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS		1 500 000	2 000 000	33,3
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-1 522 923	-1 360 000	-1 340 000	-1,5
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	1 200 000			
LAINAKANNAN MUUTOKSET	-322 923	140 000	660 000	371,4
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOM. MUUTOS	-2 433			
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS				
SAAMISTEN MUUTOS	549 684			
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-5 120			
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	542 344			
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	124 833	188 500		
RAHAVAROJEN MUUTOS	377 621	185 531		
Rahavarat 31.12.	1 487 739			
Rahavarat1.1.	1 110 118	1 487 739		
Rahavarojen muutos	377 621	185 531	630 137	

3.3 Taloussuunnitelma

Vaalan kunnan vuoden 2013-2017 tilinpäätöksiä tulokset ovat olleet erinomaisia, minkä seurauksena kertynyttä alijäämää ei ole enää ollut tilinpäätöksessä 2014. Vuoden 2019 tilinpäätös tulee arvioon mukaan painumaan alijäämäiseksi. Tähän vaikuttavat pääosin Oulunkaaren kuntayhtymän palkkaharmonisointi ja terveyskeskuksen ylimääräiset poistot. Näiden yhteenlaskettu summa on arviolta hieman yli 600 000 euroa. Kunta jatkaa vuonna 2020 talouden tervehdyttämistä. Tähän kannustavat alenevat omat tuotot, korkea lainamäärä asukasta kohden ja tulevaisuudessa kasvavat toimintakulut.

Taloussuunnitelman 2020 suurimpana haasteena on pysyä tiukassa taloussuunnitelmassa sekä huolehtia kunnan tulojen positiivisesta kehityksestä kuntatalouden vaikeina aikoina. Erikoissairaanhoidon kustannusten kehityksellä on suuri merkitys taloussuunnitelmassa pysymisessä. Vuoden 2020 taloussuunnitelma painuu alijäämäiseksi noin 429 000 euroa. Tämä johtuu pääosin terveyskeskuksen ylimääräisistä poistoista, joista on arvioitu taloussuunnitelmaan noin 324 000 euroa.

Taloussuunnitelma vuosille 2020-2022

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
	Peruskunta	Peruskunta	Peruskunta	Peruskunta	Peruskunta	Peruskunta
Asukasluku	2 943	2 871	2820	2770	2700	2630
Veroprosentti	21,50	21,50	21,5	21,5	21,5	21,5
Toimintatuotot	3 881 368	3 793 849	3 839 580	3 615 002	3 600 000	3 500 000
Toimintatuottojen muutos, %		-2,3 %	1,2 %	-5,8 %	-0,4 %	-2,8 %
Toimintakulut	-26 132 206	-26 855 454	-26 975 000	-27 193 241	-27 100 000	-27 200 000
Toimintakulujen muutos %		2,8 %	0,4 %	0,8 %	-0,3 %	0,4 %
Valmistus omaan käyttöön		10030,62				
TOIMINTAKATE	-22 244 337	-23 051 575	-23 125 420	-23 568 239	-23 490 000	-23 690 000
TOIMINTAKATTEEN MUUTOS, %		3,6	0,3	1,9	-0,3	0,9
Kunnallisverot						
Yhteisöverot						
Kiinteistöverot						
Verotulot yhteensä	11 331 540	10 823 895	11 422 000	11 168 000	11 348 000	12 289 000
Verotulojen muutos, %		-4,5	5,5	-2,2	1,6	8,3
Valtionosuudet	13 211 949	13 128 204	12 679 151	13 208 768	13 000 000	12 800 000
(Harkinnanvarainen)		-0,6	-3,4	4,2	-1,6	-1,5
Korkotuotot	28 320	28 079	30 000	35 000	35 000	35 000
Muut rahoitustuotot	29 498	9 350	3 900	6 440	6 440	6 440
Korkokulut	-128 669	-108 212	-120 000	-70 000	-60 000	-80 000
Muut rahoituskulut	-1 119	-11 660	-600	-632	-600	-600
VUOSIKATE	2 227 182	818 081	889 031	779 337	838 840	1 359 840
Poistot	-2 034 968	-995 178	-944 447	-1 263 325	-1 239 000	-1 216 000
Satunnaiset tuotot						
Satunnaiset kulut						
Poistoeron muutos	55 143	55 143	55000	55000	55000	55000
Rahastojen muutos						
Varausten muutos	-150 000					
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Ylijäämä/alijäämä	97 357	-121 953	-416	-428 988	-345 160	198 840
Kumulatiivinen ylij/alij.	2 790 029					
Kumulatiivinen ylij/alij./as		0	0	0	0	0
VUOSIKATE	2 227 182	818 081	889 031	779 337	838 840	1 359 840

Nettoinvestoinnit (kunta)	2 138 785	529 777	750000	750000	750000	750000
Vuosikate - poistot	192 214	-177 096	-55 416	-483 988	-400 160	143 840
Vuosikate - tod. lyhennys						
Vuosikate - nettoinv.	88 397	288 304	139 031	29 337	88 840	609 840
Taseesta						
Lainakanta 1000 euroa	10 388	10 066				
Lainakanta euroa/as	3 530	3 506	0	0	0	0
Kassavarat 1000 euroa						
Kassavarat euroa/as						
Saamiset 1000 euroa						
Saamiset euroa/as						
Erikoissairaanhoido	-5 343 500	-5 274 040	-5 300 000			

Yleisesti:

Tulot:

- Verojen nostopaine arvioidaan vuoden 2019 tilinpäätöksen valmistuttua ja talousarvion 2020 toteuman perusteella.
- Reagoidaan nopeasti yritysten tarpeisiin ja tarjotaan apua rahoituksen ja kehittämisspalveluiden hakemiseen. Päivitetään elinvoimaohjelma ja kehitetään alueellista yhteistyötä elinkeinoissa.
- Taloussuunnitelmassa ei ole huomioitu näköpiirissä olevien kunnan alueelle mahdollisesti tulossa olevien rakennusinvestointien rakennuslupamaksuja. Esimerkiksi Turkkiselän ja Naulakankaan tuulivoimapuistojen osalta nämä tulot esimerkiksi vuodelle 2022 olisivat arviolta 405 000 euroa.
- Uuden vankilan rakennuslupaa ei ole taloussuunnitelmassa huomioitu.
- Taloussuunnitelmassa on laskettu vuodelle 2022 Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston kiinteistövero 800 000 euroa.
- Oman toiminnan tulojen arvioidaan laskevan verrattuna vuoden 2019 talousarvioon. Suurimmat selittävät tekijät ovat puun ja tonttien myynnin laskeminen noin 150 000 eurolla.

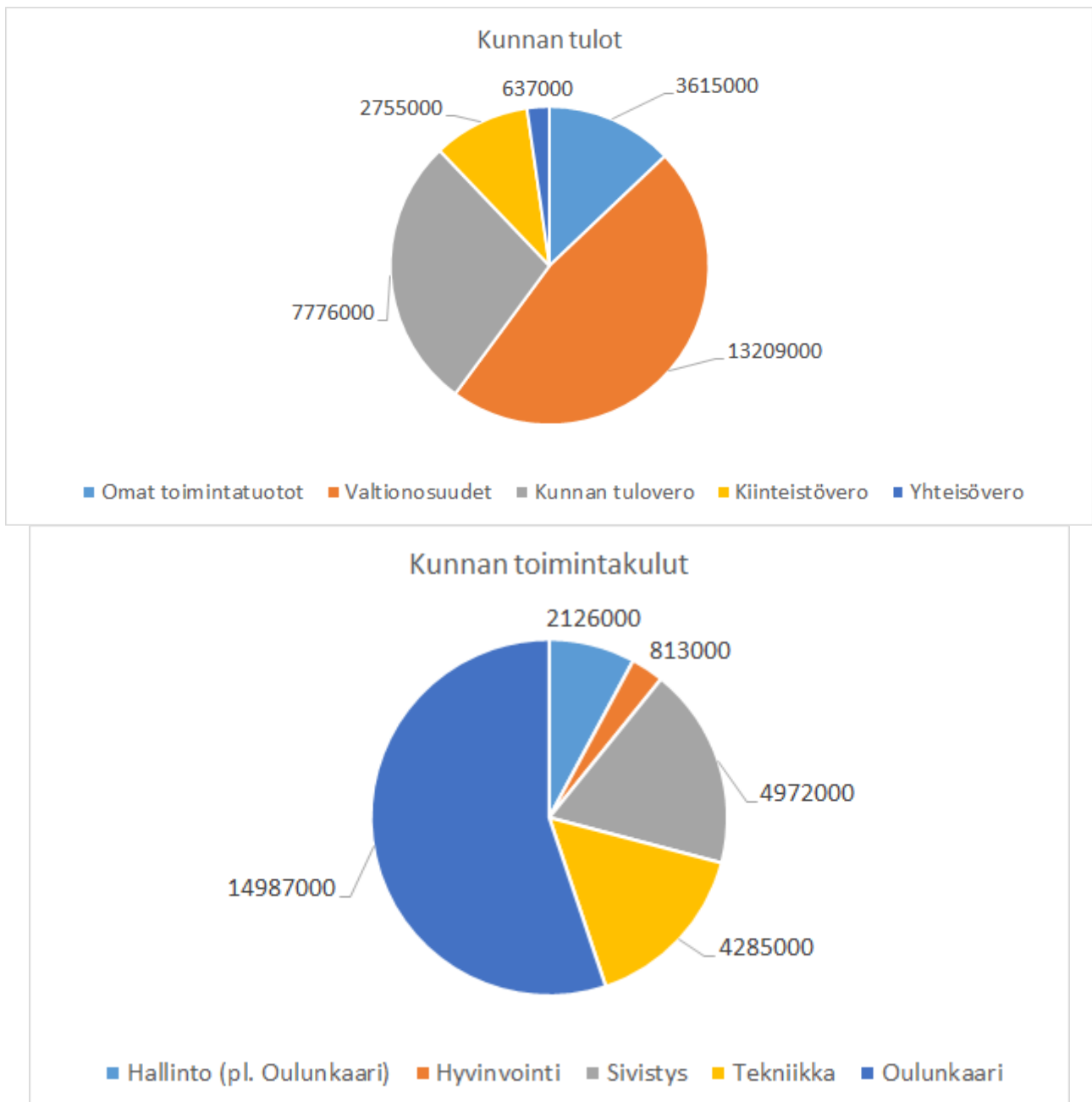
Menot:

- Investointitaso vuonna 2019 pidetään alle miljoonassa eurossa.
- Palvelurakenteen ja kattavuuden tarkastelu: huolehditaan lakisääteisistä ja muista strategisesti tärkeistä katsotuista tehtävistä. Sopeudutaan väestömuutokseen palvelurakennetta uudistamalla.
- Henkilöstömenoja hillitään. Tavoitteena palvelurakenteen sopeutuksen mukana sopeutuva henkilöstörakenne.
- Henkilöstön jaksamiseen, alaistaitoihin ja esimiestyöhön sekä muutosjohtamiseen panostetaan mm. syksyllä 2019 haetulla työhyvinvointihankkeella, työnohjauksella ja tiedottamisella sekä yhteistyöllä työterveyshuollon kanssa. Henkilöstön osaaminen pidetään hyvällä tasolla koulutuksen avulla. Panostetaan sisäiseen viestintään.
- Pyritään eroon vajaakäyttöisistä kiinteistöistä kuitenkin minimoimalla myyntitappiot ja ylimääräiset poistot. Toteutetaan kunnan kiinteistöstrategiaa.
- Toimintakuluissa on kasvua noin 200 000 euroa. Henkilöstökuluissa on nostopaineita johdettujen palkankorotuksista ja kilpailukykysovimuksen loppumisesta.
- Lainojen osalta varaudutaan markkinakorkojen vaihteluun, vaikkakin korkokulut ovat talousarviossa laskeneet. Varaudutaan korkojen osalta mahdolliseen korkosuojaukseen.

4 KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttötalouteen vaikuttavat toiminnalliset ja taloudelliset muutokset

Kunnan tulojen muodostuminen sekä toimintakulujen jakauma osastoittain (pl. Oulunkaari omaan) talousarviossa 2020 on esitetty alla olevissa graafeissa.



Käyttötalouteen vaikuttaa heikentävästi oman toiminnan tuottojen lasku. Osastoilla on toimintakulujen nostopaineita liittyen elinvoiman ja hyvinvoinnin kehittämiseen. Verotulot ja valtionosuudet muodostavat yli 85 %:a kunnan tuloista. Näiden tulojen arvioidaan kasvavan vuoden 2018 tilinpäätöksestä n. 425 000 euroa mutta arvioiduista vuoden 2019 verotuloista ja valtionosuuksista lisäystä tulee n. 713 000 euroa.

Henkilöstömenot ovat kunnan suurin yksittäinen kuluerä sosiaali- ja terveystenonien jälkeen. Kunnan toiminnassa henkilöstömenoja on pyritty hillitsemään henkilöstön vähennyksillä palvelutarpeen vähentyessä. Jatkossa henkilöstön määrä on edelleen sopeutettava tarvetta vastaavasti. Vuoden 2020 talousarviosuunnittelussa on annettu jokaiselle osastolle ns. nollaraami.

Kulujen nousu tulee selittää elinvoiman ja hyvinvoinnin kasvulla. Vuoden 2020 on kasvua henkilöstökuluissa noin 129 000 euroa. Tämä johtuu henkilön lisäyksissä mm. panostamalla työllistämiseen ja hyvinvointiin. Lisäksi henkilöstökuluja nostaa palkankorotukset (arvion 1,2%) ja kilpailukykykysymyksen loppuminen. On myös huomioitava, että kilpailukykykysymyksen loppuminen tuo myös kunnalle verotuloja.

Käyttötalous					
VAALAN KUNTA				Muutos 2018-2019%	Muutos 2019-2020%
	TP 2018	TA 2019	TA 2020		
TOIMINTATUOTOT	3793848,9	3839580	3615002,2	1,21	-5,85
TOIMINTAKULUT	-26845424	-26965000	-27178241	0,45	0,79
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-23051575	-23125420	-23563239	0,32	1,89
HALLINTOPALVELUT					
	TP 2018	TA 2019	TA 2020		
TOIMINTATUOTOT	390165,64	244050	373455,46	-37,45	53,02
TOIMINTAKULUT	-16749768	-16886157	-17112789	0,81	1,34
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-16359603	-16642107	-16739333	1,73	0,58
HYVINVOINTIPALVELUT					
	TP 2018	TA 2019	TA 2020		
TOIMINTATUOTOT	0	65430	114062,37	0	74,33
TOIMINTAKULUT	0	-603145	-813335,4	0	34,85
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	-537715	-699273	0	30,05
SIVISTYSPALVELUT					
	TP 2018	TA 2019	TA 2020		
TOIMINTATUOTOT	434456,64	271800	271368,27	-37,44	-0,16
TOIMINTAKULUT	-5647079	-4956798	-4967050	-12,22	0,21
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-5212622	-4684998	-4695682	-10,12	0,23
TEKNISET PALVELUT					
	TP 2018	TA 2019	TA 2020		
TOIMINTATUOTOT	2969226,6	3258300	2856116,1	9,74	-12,34
TOIMINTAKULUT	-4448576	-4518900	-4285067	1,58	-5,17
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1479350	-1260600	-1428951	-14,79	13,35

4.1 Hallinto-osasto

Hallinto-osastolle kuuluvat seuraavat vastualueet vaalit, tarkastustoimi, hallinto- ja talouspalvelut, elinkeinotoimi, maaseututoimi, yleishallinnon työllistäminen, Oulunkaaren kuntayhtymä, rahoitus ja ostopalvelut muilta. Hallinto-osasto vastaa hallinnon tukipalvelujen tuottamisesta. Hallinto-osaston budjetti sisältää kunnan suurimmat menot (sosiaali- ja terveystenonien) sekä tulot (verotulot ja

valtionosuudet). Näiden lisäksi budjetti koostuu erilaisista jäsenmaksuista kuten Kuntaliiton ja Pohjois-Pohjanmaan liiton jäsenmaksuista sekä osallistumismaksuista erilaisiin yhteistoiminta-alueisiin. Elinkeinopalvelut, matkailu ja kulttuuri sijoittuvat kuntaorganisaatiossa suoraan kunnanjohtajan alaisuuteen ja näiden yhteistyönä toteutetaan muun muassa kunnan markkinointia.

Hallintopalvelut

Nimi	ilinumer	Toteuma2018	lollinen talousarvio 201	Talousarvio 2020
Tilikartta				
TOIMINTATUOTOT		390 166 €	244 050 €	373 455 €
Myyntituotot		62 031 €	35 350 €	23 900 €
Maksutuotot		8 372 €		
Tuet ja avustukset		259 214 €	203 000 €	333 255 €
Muut toimintatuotot		60 548 €	5 700 €	16 300 €
Valmisteverastojen muutos				
Valmistus omaan käyttöön				
TOIMINTAKULUT		-16 749 768 €	-16 886 157 €	-17 112 789 €
Valmistus omaan käyttöön	3700			
Henkilöstökulut		-1 151 363 €	-1 081 027 €	-1 347 514 €
Palvelujen ostot		-15 337 995 €	-15 631 760 €	-15 624 252 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-108 940 €	-38 190 €	-41 779 €
Avustukset		-131 466 €	-91 000 €	-69 377 €
Muut toimintakulut		-20 004 €	-44 180 €	-29 866 €
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ		-16 359 603 €	-16 642 107 €	-16 739 333 €
Verotulot		10 823 895 €	11 422 000 €	11 168 000 €
Valtionosuudet		13 128 204 €	12 679 151 €	13 208 768 €
Arvonlisäveron takaisinperintä				
Rahoitustuotot ja -kulut		-83 095 €	-86 550 €	-29 692 €
VUOSIKATE		7 509 401 €	7 372 494 €	7 607 743 €
Poistot ja arvonalentumiset		-37 522 €	-19 491 €	-20 358 €
Satunnaiset erät				
TILIKAUDEN TULOS		7 471 879 €	7 353 003 €	7 587 386 €
Varausten ja rahastojen muutokse		55 143 €	55 000 €	55 000 €
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		7 527 022 €	7 408 003 €	7 642 386 €
INVESTOINNIT NETTO				

Vaalit	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	5485,8	11000	0
TOIMINTAKULUT	-6072,53	-14670	0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-586,73	-3670	0
Tarkastustoimi	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTAKULUT	-15856,98	-15630	-17394
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-15856,98	-15630	-17394
Hallinto- ja talouspalvelut	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	120735,36	60150	100750
TOIMINTAKULUT	-866511,59	-919757	-955676,2
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-745776,23	-859607	-854926,2
Työllistäminen	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	164844,34	161900	248210
TOIMINTAKULUT	-457557,87	-423590	-653606
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-292713,53	-261690	-405396
Oulunkaaren kuntayhtymä	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	16112,69	0	0
TOIMINTAKULUT	-14695813,25	-14988680	-14986780
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-14679700,56	-14988680	-14986780
Eläinlääkintähuolto	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTAKULUT	-81391,15	-76870	-65999,03
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-81391,15	-76870	-65999,03
Terveysvalvonta	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTAKULUT	-27117,17	-32240	-26481,3
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-27117,17	-32240	-26481,3
Rahoitustoimi	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	0	0	11000
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	0	11000

Muutoksia vuonna 2020

Kiinteistöavustukset siirtyvät kunnanhallituksen kustannuspaikalta hyvinvointiosastolle. Yhdistysten avustukset tullaan keskittämään yhden osaston vastuulle.

Hallinto-osasto on hakenut kolmea hanketta. VERTY-hankkeella pyritään parantamaan pitkäaikaistyöttömien hyvinvointia ja luodaan heille paremmat edellytykset työllistyä. Vetoa ja pitoa kuntatyöhön -hankkeella pyritään parantamaan kunnan työntekijöiden työhyvinvointia. Hankkeessa ovat mukana Oulunkaaren kuntayhtymä, Vaalan kunta, Utajärven kunta, Iin kunta ja Pudasjärven kaupunki. Työtä hyvässä seurassa – seurat ja järjestöt työllistäjinä -hanketta koordinoi Pohjois-Pohjanmaan liikunta Ry. Vaalan kunta on mukana hankkeessa osatoteuttajana. Tämän tavoitteena on saada seurat ja järjestöt työllistämään pitkäaikaistyöttömiä.

Vuoden 2020 talousarviossa kunta panostaa työllistämiseen aikaisempaa enemmän resurssia. Työllistämiskoordinaattorin työpanos hallinto-osastolle kasvaa 100 prosenttiin. Vuonna 2019 työllistämiskoordinaattorin työpanos oli hyvinvointiosastolle 70 % ja hallinto-osastolle 30 %. Lisäksi vuoden 2020 talousarviossa on varattu määräraha työvalmentajalle, josta hallinto-osaston kuluksi tulee 50 %.

Hallinto-osastolle palkataan markkinointiviestijä. Toimi on poikkihallinnollinen kunnan sisäistä ja ulkoista viestintää sekä kuntamarkkinointia varten perustettu tehtävä.

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä kunnanvaltuuston asioiden valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta. Kunnanhallitus johtaa myös kunnan strategiassa yhteisesti valittujen tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävää työskentelyä ja päätöksentekoa. Kunnanjohtaja toimii kunnanhallituksen esittelijänä ja kuntaorganisaation johtajana. Kunnanhallituksen suorassa alaisuudessa toimivat hallintopalvelut ja elinkeinopalvelut.

Edelleen vuonna 2020 koko kuntatalouden haasteena on verotulojen ennustaminen ja kunnantulojen turvaaminen. Samaan aikaan menot pyrkivät kasvamaan.

Henkilöstömäärä ja kunnan toiminta muutoinkin sopeutetaan kunnan väestökehitykseen ja vähentyvään palveluiden kysyntään. Toisaalta kunnan on reagoitava myös kasvavaan palvelun tarpeeseen. Kuitenkin henkilöstön määrän vähentyessä kiinnitetään huomiota henkilöstön hyvinvointiin ja jaksamiseen. Lisäksi työskentelytapojen jatkuvalla kehittämisellä pyritään mahdollistamaan työtehtävien hoitaminen vähenevällä henkilöstöresurssilla. Henkilöstömäärän vähentyessä yhteistyön merkitys eri osastojen ja henkilöstöryhmien välillä kasvaa ja yhteistyötä pyritään lisäämään edelleen mm. yhtenäisillä toimintatavoilla.

Hallinto- ja talouspalvelut

Tehtäväalue sisältää kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen, keskustoimiston, talous- ja hallinnon, henkilöstöhallinnon, atk-palvelujen tulot ja menot. Ulkopuolisilta ostettavia palveluja ovat Oulunkaaren kuntapalvelutoimistosta ostettavat talous-, henkilöstö- ja tietohallinnon palvelut, Oulunkaaren ympäristöpalveluista ostettavat kunnallisen ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon palvelut. Kuntayhtymien menoissa on mm. Kuntaliiton ja Pohjois-Pohjanmaan liiton sekä Oulunkaaren kuntayhtymän osuusmaksut sekä maksu Kajaanin kaupungille hankintarenkain palveluista.

Talous- ja hallintopalveluissa vuonna 2020 toimistotiimin toimintaa pyritään kehittämään edelleen. Tavoitteena on tehostaa toimintaa löytämällä uusia tehokkaita työskentelytapoja ja tarkastelemalla tehtävänkuvia. Tässä tärkeänä osana on jo olemassa olevien ja uusien sähköisten järjestelmien tehokas käyttö. Jotta työtehtävät voidaan hoitaa jatkuvasti vähenevällä henkilöstöresurssilla, tulee

työskentelytapoja kehittää. Samaan aikaan henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen on tärkeää. Myös riittävä osaaminen pyritään turvaamaan yhteisillä ja yksilöllisillä koulutuksilla.

Toimistotiimistä yksi työntekijä aloittaa vuodenvaihteessa hyvinvointiosastolla. Tämän vuoksi joidenkin palvelusihteerien tehtäviä tullaan päivittämään.

Talousarvion valmisteluprosessi tullaan uudistamaan. Se tullaan aloittamaan edellisiä vuosia aikaisemmin. Talousarvion suunnitteluohjeet tehdään ja hyväksytään ennen kesälomia.

Hankinta-asioihin kiinnitetään huomiota. Cludia hankinta- ja kilpailutusjärjestelmän käyttöä jatketaan ja sen käyttö pyritään vakiinnuttamaan kaikkiin yksiköihin. Näin pyritään edistämään tasapuolisia ja läpinäkyviä hankintakäytäntöjä. Hankintaohjelmiston käyttö mahdollistaa hankintojen seuraamisen. Uusi hankintaohje on hyväksytty kunnanhallituksessa 26.9.2017. Kainuun hankintarenkaasta tullaan eroamaan vuonna 2020 ja kartoitetaan hankintarengasyhteistyötä Pohjois-pohjanmaan alueella.

Kunnan henkilöstössä on tapahtunut viime vuosien aikana paljon muutoksia ja muutoksia tulee tapahtumaan myös seuraavien vuosien aikana mm. eläköitymisen vuoksi. Henkilöstön sopeutumisesta muutoksiin pyritään tukemaan mm. esimies- ja johtamistyön kautta ja järjestämällä mm. työhyvinvointiin liittyviä tilaisuuksia ja koulutuksia sekä tarvittaessa työnohjauksella.

Elinkeinot

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	Tehtävänä on perusedellytysten luominen eri elinkeinoille, yritysneuvonta ja aktiivinen elinkeinon kehittäminen. Tavoitteena on nykyisten yritysten ja työpaikkojen säilyminen, yritysten omistajavaihdosten tukeminen, laajentumishaluisten yritysten auttaminen sekä uusien yritysten saaminen kuntaan. Toimintaan liittyvät oleellisesti myös kunnan markkinointi uusille asukkaille ja yrittäjille sekä erilaisten tapahtumien järjestämisen mahdollistaminen ja tukeminen.
Visio 2020	Vaalassa on hyvät perusedellytykset yritystoiminnalle, riittävästi tonttimaata ja hyvät kunnallistekniset valmiudet. Yrittäjäksi aikova saa yrityksen perustamiseksi tarvitsemansa palvelut elinkeinopalveluiden avulla. Kunnassa on asiantuntemusta uusien ja olemassa olevien yritysten kehittämiseksi. Omistajavaihdosta suunnittelevat on tavoitettu ja vaihdoksia on toteutettu onnistuneesti. Rokua Geopark, Oulujärvi ja Tervantie -teemojen alle on syntynyt uutta yritystoimintaa ja työpaikkoja. Myös nykyiset yritykset ovat kyenneet hyödyntämään nämä uudet teemat omassa liiketoiminnassaan. Eri järjestäjät toteuttavat kulttuuri- ym. tapahtumia, joilla on myös matkailullista merkitystä. Kunnan viestintä on vuorovaikutteista, aktiivista, johdonmukaista ja innovatiivista. Viestintä on etenkin matkailumarkkinoinnin osalta yhdenmukaista myös koko Oulujokivarressa. Internetin mahdollisuudet viestinnässä on hyödynnetty hyvin. Vaalan tunnettuus on kasvamassa luovien alojen toimijoiden keskuudessa ja etä- ja monimuototyötä tekevien määrä Vaalassa lisääntyy.

Elinkeinojen palvelurakenne ja tehtävät

Yksi kunnan keskeisistä tavoitteista on paikkakunnan elinvoimaisuuden lisääminen. Olennainen osa elinvoimaa ovat yritykset ja niiden luomat työpaikat. Kunnassa vuonna 2018 tehdyn elinvoimaisopimuksen mukaisesti lukuisat alueen yrittäjät ovat sitoutuneet yhteiseen tavoitteeseen edistää kunnan elinvoimaisuutta ja alueen ihmisten hyvinvointia.

Elinkeinojen kehittämistä tehdään Vaalan kunnassa erityisesti hallinto-osastolla elinkeinojen vastualueella, mutta myös teknisissä palveluissa erityisesti maankäytön suunnittelun ja kiinteistöjen osalta. Elinvoima-asiat on koottu yhteisen elinvoimalautakunnan alle. Elinkeinojen kehittämisen kokonaisuuden johtamisesta vastaa kunnanjohtaja. Osassa asioissa päätöksenteko-oikeus on viranhaltijoilla, osassa taas aina valtuustolla saakka.

Elinkeinopalvelujen tehtävänä on auttaa yrittäjiksi aikovia perustamaan yrityksiä sekä nykyisiä yri-tyksiä kehittämään ja laajentamaan toimintaansa. Yrittäjiä opastetaan omistaja- ja sukupolvenvaihdoksien toteuttamisessa. Tulevaisuuden kannalta on erittäin tärkeää saada nykyisille yrityksille jat-kajia. Kehittyvä talouselämä luo voimavaroja myös kunnan tuottamien palvelujen kehittämiseen.

Vuoden 2020 alusta lähtien Vaalan elinkeinopalveluiden järjestämisessä on useita muutoksia aiempaan verrattuna. Vuonna 2019 kunnan elinkeinopalveluissa on työskennellyt kunnanjohtajan työpanoksen lisäksi määräaikainen elinvoimaluotsi, jonka työajasta puolet on ollut varattuna elinkeinojen kehittämiseen ja puolet kunnan poikkihallinnolliseen viestintään.

Viestintä ja markkinointi

Viestinnän ja markkinoinnin rooli kunnallisalalla on viime vuosina voimakkaasi korostunut, ja kunnan on tarpeen osoittaa resurssia niin sisäiseen kuin ulkoiseen viestintään aiempaa enemmän. Vuoden 2020 alusta kuntaan palkataan kokoaikainen markkinointiviestijä.

Kunnan viestinnässä noudatetaan Humanpolis Oy:n ja Vaalan, Utajärven ja Muhoksen kuntien yh-teistä viestintäsuunnitelmaa. Tavoitteena on koota matkailun markkinointi Humanpoliksen alle. Kunnan omaa viestintää vahvistetaan markkinointiviestijän henkilöresurssin ja kunnan viestintätiimin avulla. Vaalaan rakennetaan tietoisesti positiivista ja viihtyisää imagoa. Vuonna 2019 laseeratavaa uutta visuaalista ilmettä ja kunnan brändikirjaa jalkautetaan tehokkaasti ja monikanavaisesti.

Tavoitteena on, että kaikki kunnan toimijat: henkilökunta, päättäjät, yrittäjät, yhdistykset, asukkaat ja vapaa-ajan asukkaat viestisivät kunnasta brändin mukaisesti positiivisessa hengessä. Kunnan toi-mesta viestinnässä hyödynnetään sekä ilmaisia että jonkin verran myös maksullisia tiedottamisen ja sosiaalisen median kanavia. Hyödynnämme yhteistyössä yritysten ja Humanpoliksen kanssa myös messuja ja markkinointitapahtumia. Vuosittain painetaan kunnan matkailukartta, joka on todettu erittäin hyväksi käytännön työvälineeksi. Tonttien ja yritystilojen osalta hyödynnetään lisäksi edelleen perinteisiä markkinointivälineitä.

Yrityspalvelut

Oulunkaaren elinkeinopalvelut ovat sekä yrityspalveluneuvonnan että uusien elinkeinohankkeiden osalta päättymässä. Vuoden 2019 talousarvioon näihin varattiin 13 000 euroa. Maaliskuun loppuun asti jatkuvien elinkeinohankkeiden takia Oulunkaaren yrityspalveluihin varataan vuodelle 2020 yhteensä 500 euroa.

Yrittäjällä tai yrittäjäksi aikovalla on Vaalassa käytössä yhteistyötahojen neuvontapalvelut ja rahoitusmahdollisuudet. Autamme yrityksiä yhteistyökumppaneidemme kanssa tarvittaessa mm. markkinoiden kartoituksessa, liikeidean kehittämässä, kannattavuuden laskennassa, yrityksen perustamisessa, rahoituksen hakemisessa ja sopivien toimitilojen löytämisessä.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 6.11.2019 § 234 linjannut, että kunta luopuu myös Kainuun kun-tien ja Vaalan yhteisen elinkeinojen kehittämissyhtiö Kainuun Etu Oy:n osakkuudesta vuoden 2019 loppuun mennessä. Kainuun Edun tilikohdalle on vuonna 2019 ollut varattuna 21 000 euroa, ja se budjetoidaan nyt nolllaksi.

Yrityspalveluneuvonnan järjestäminen kokonaan omiana toimintana ei Vaalan yritys-kannalla ole kannattavaa, vaan ostopalvelu tai yhteistyöjärjestelyn muiden kuntien kanssa on vaikuttavampaa. Yrityspalveluneuvonnan ja uusien yritysten perustamisen järjestäminen hoidetaan vuoden 2020 alusta lähtien Oulun seudun uusyrityskeskuksen ja Pohjois-Pohjanmaan yrittäjien omistajanvaihdospalveluiden kautta. Kunnanjohtajan viranhaltijapäätöksellä 24.10.2019 § 6 Vaalan kunta on sitoutunut Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjien maakunnalliseen yrittäjien omistajanvaihdospalveluun, jonka kustannukset ovat vuosittain Vaalalle 537 euroa. Oulun seudun Uusyrityskeskuksen kustannuksiin varataan 1,15 euroa / asukas.

Elinkeinojen kehittäminen

Elinkeinojen kehittämistä ja hankkeistamista ajatellen kunnanjohtaja on neuvotellut Oulujokilaakson mahdollisesta yhteistyöstä, johon on talousarviossa 2020 tarpeen varautua. Vaalalla, Utajärvellä ja Muhoksella on yhteinen elinkeinojen kehittämissyhtiö Humanpolis Oy, joka voisi mahdollisesti toimia yhteistyön alustana. Päätös mahdollisesta yhteistyöstä tehdään erikseen. Yhteistyöhön ostopalvelu- ja yhteistoimintatilille siirretään Kainuun Edun ja Oulunkaaren momenteilta vapautuvat, yrityspalvelujärjestelyjen jälkeen jäävät varat.

Muun elinkeinotoimen talousarvioon varataan toimisto- ja asiantuntijapalveluihin sekä muihin yhteis-toimintaosuuksiin lisäksi rahaa kunnan uuden brändin jalkauttamiseen, mainos- ja markkinointimateriaalien uusimiseen sekä vuonna 2019 valmistuneen matkailun kehittämissuunnitelman toimeen-panoon elinkeinojen ja viestinnän osalta. Muista yhteistoimintaosuuksista katetaan kunnan sponsorointi- ja markkinointiosuusrahoja kolmannen ja yksityisen sektorin järjestämiin kunnan alueella oleviin tapahtumiin.

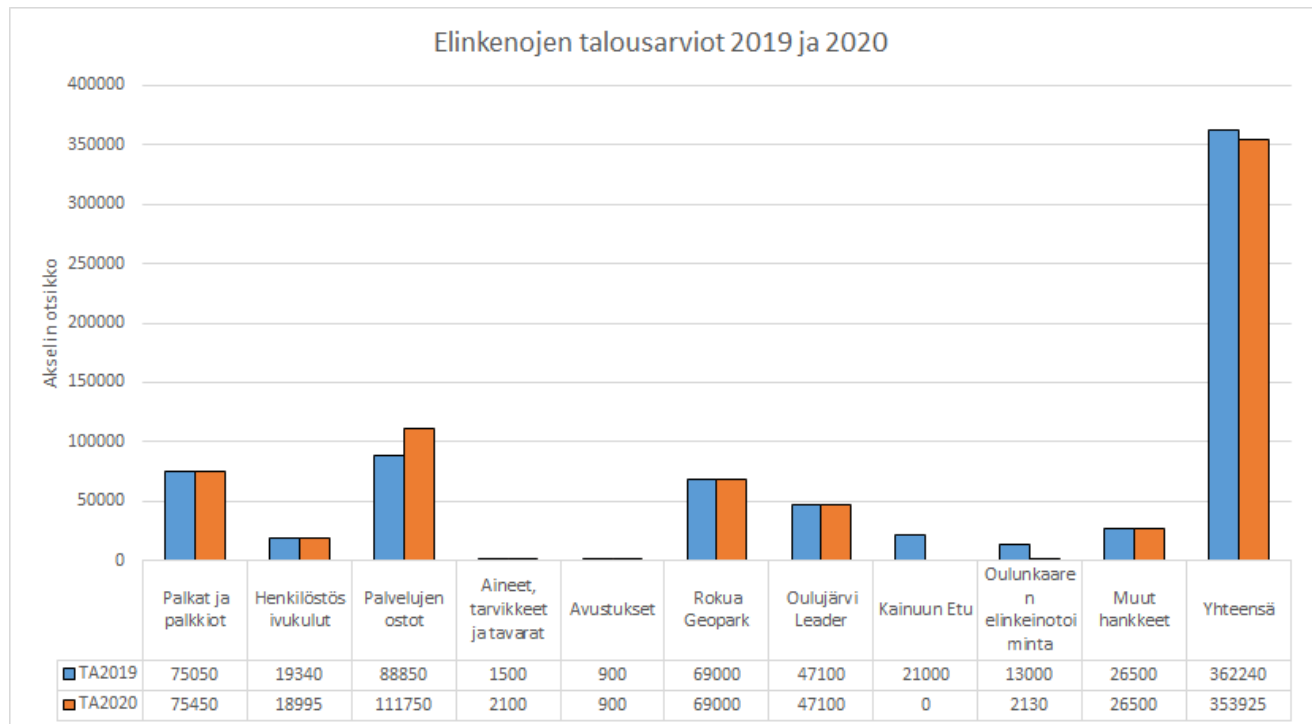
Matkailu

Vuonna 2019 valmistuneen Oulujokilaakson alueen yhteisen matkailun kehittämissuunnitelman toimeenpano on vuoden 2020 tärkeä elinkeinopoliittinen kokonaisuus. UNESCO:n Rokua Global Geoparkin alueen matkailu on lisääntynyt, ja tätä kehitystä on tarpeen tukea ja myös ohjata resursseja matkailun, matkailuyrittäjien ja investoreiden houkuttelemisen lisäämiseen kunnan alueelle. Luontomatkailun trendi on mahdollista hyödyntää elinkeinoelämän hyväksi ainutlaatuisessa jääkauden muovaamassa ympäristössämme. Kunnan hyvinvointiosaston kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä matkailun kehittämisessä. Kehittämissyhtiö Humanpolis Oy vastaa matkailun kehittämisestä Oulujokivarren kunnissa. Kunta ylläpitää tai tukee matkailun käyntikohteita. Matkailun yritystoiminnan kehittämisessä hyödynnetään mm. Rokua Geoparkin ja Tervantie-matkailutien tarjoamat liike-toimintamahdollisuudet.

Edunvalvonta ja yritystilat

Vuonna 2020 odotettavasti alkaa Vaalan ensimmäisen tuulivoimapuiston rakentaminen, ja sitä seuraa useiden palvelualojen kysynnän kasvu. Myös julkisen sektorin työpaikat ovat merkittäviä paikalliskunnan elinvoiman kannalta. Vaalan vankilan uudisrakentaminen tuo piristystä kunnan alueen elinkeinotoimeen. Suurten näköpiirissä olevien investointien varmistaminen sekä niiden positiivisten kerrannaisvaikutusten optimointi ovat tärkeimpiä edunvalvonnan kokonaisuuksia vuonna 2020.

Yritystilojen ja -tonttien rakennuttamisesta, vuokrauksesta ja myymisestä kunnan kiinteistöstrategian mukaisesti vastaa tekninen johtaja yhdessä kunnanjohtajan kanssa. Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus on teknisen johtajan vastuulla. Lisäksi kaavoitusarkkitehdin palvelujen ostetaan Muuhoksen kunnalta. Näköpiirissä olevien investointien positiivisten ulkoisvaikutusten optimoimiseksi aloitetaan yritystonteiksi sopivien tonttien kaavoittaminen.



Maaseututoimi

Maataloudella on erittäin merkittävä rooli Vaalan kunnan elinkeinorakenteessa. Siikalatvan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue on aloittanut toimintansa vuoden 2012 alusta. Mukana ovat Haapavesi Pyhäntä, Siikalatva ja Vaala. Vastuukuntana toimii Siikalatvan kunta, jonka palvelukseen muiden kuntien henkilöstö on siirtynyt. Tällä järjestelyllä turvataan lainmukainen maataloushallinto myös Vaalan maatalousyrittäjille. Vaalan kunta pyrkii neuvottelemaan yhteistyöstä niin, että tulevana vuosina maaseutuhallinnon kustannukset eivät merkittävästi kasva.

Maaseutuhallinnon palvelut järjestetään sopimus kuntien alueella lähipalveluina, ja maaseutuelinkeinoviranomaispalvelut ovat saatavissa arkipäivisin virka-aikana vähintään puhelimitse. Palvelun tarjonta sovitetaan kysynnän sekä henkilöresurssien mukaiseksi.

Vaalan kunta hankkii myös lomituspalvelut Siikalatvan kunnalta. Siikalatvan kunta on tehnyt Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen kanssa toimeksiantosopimuksen lomituspalvelujen järjestämisestä Siikalatvan, Pyhännän ja Vaalan kuntien sekä Kajaanin kaupunkiin liittyneen entisen Vuolijoen kunnan alueella toimiville maatalousyrittäjille. Lomitustoimen hallinnon tehtävät hoitaa ja lomituspalvelulain mukaisena vastuuhenkilönä toimii lomituspalvelujohtaja, käytännön lomitustoiminnan suunnittelun hoitavat lomituspalveluohjaajat. Lomituspalvelut pyrkivät turvaamaan maatalousyrittäjien lomituspalvelulain mukaisten lomituspalveluiden mahdollisimman hyvän ja joustavan toteutuksen.

Maaseudun kehittämistyötä tehdään Vaalan kunnan omana toimintana elinkeinojen ja kulttuurin alla. Kyläparlamentti pidetään vähintään kerran vuodessa.

Työllistäminen

Työllistämismäärärahat on jaettu osastoittain taloudellisen vastuun korostamiseksi. Hallinto-osaston työllistäminen koostuu yleishallinnon työllistamisestä, Valmennuspaja Lokin työllistämistoinnasta, kuntouttavasta työtoiminnasta, työllistämisavustuksista yhdistyksille (20 000 €) ja muusta palkkatukityöllistamisestä.

Työmarkkinatuen kuntaosuutta varten on budjetoitu 45.000 euroa. Jotta tähän tavoitteeseen päästään, edellyttää tämä tehokkaita työllistämisen toimenpiteitä. Ilman aktiivisia työllistämistoimia kunnan työmarkkinatuen osuus kasvaisi moninkertaiseksi.

Työllistämishankkeet

Työkykyä ja hyvinvointia luonnosta -hanke (kunnan oma hanke):

Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta, työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen. Tavoitteena luoda uudenlainen työllisyyden hoidon toimintatapa, jonka avulla saadaan pitkäaikaistyöttömät ja syrjäytymisuhan alla olevat henkilöt mukaan toimintaan ja löydetään heille yksilölliset jatkopolut ottaen huomioon asiakkaan fyysiset, psyykkiset, sosiaaliset ja toiminnalliset ominaisuudet. Toiminnassa hyödynnetään Vaalan paikallisia vahvuuksia: luontoa, lähipalveluja, yrityksiä, yhdistyksiä ja kulttuuriympäristöä. Hanke on ollut hyvä lisä työttömien aktivoimisessa ja syrjäytymisen ehkäisyssä. Hanke päättyy 31.3.2020. Uudelle hankkeelle haetaan rahoitusta Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskukselta.

VERTY-Hanke:

Työkykyä ja hyvinvointia luonnosta –hanke loppuu 31.3.2020. Hankkeesta tähän mennessä saatujen kokemusten ja palautteiden perusteella kuntaan tarvitaan uudenlaisen toimintamallin luomista, jolla vahvistetaan työmarkkinoiden ulkopuolella olevien osallisuutta ja hyvinvointia. Hallinto- ja hyvinvointiosasto on poikkihallinnollisesti kehitelty hanketta, jolla pyritään vastaamaan nykyisen hankkeen esille tuomiin haasteisiin luomalla uutta toiminta- ja palvelukokonaisuutta.

Työtä hyvässä seurassa – seurat ja järjestöt työllistäjinä (hanke):

Hankkeen tavoitteena on edistää erityisesti nuorten ja yli 54-vuotiaiden työttömien, pitkäaikaistyöttömien sekä osatyökykyisten työllistymismahdollisuuksia liikunta- ja urheiluseuroissa sekä muissa liikuntaa edistävässä yhdistyksissä Pohjois-Pohjanmaan viidessä kunnassa (Ii, Muhos Pudasjärvi, Oulu ja Vaala) sekä parantaa heidän työhyvinvointiaan, työkykyä sekä jatkotyöllistymismahdollisuuksiaan. Hankkeen toteuttaja on Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry ja sen suunniteltu toteutusaika: 1.2.2020- 31.12.2023.

Rahoitus tulee Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskukselta. Liikunta- ja urheiluseuroissa, järjestöissä ja yhdistyksissä työtehtävät ovat laajoja eikä toimijoilla välttämättä ole toiminnan laadun ja kehittämisen kannalta riittävää osaamista.

Liikunta- ja urheiluseuroissa, järjestöissä ja yhdistyksissä on monipuolisesti tarjolla eri alan osaamisen työtehtäviä, mikä on työllistämisen näkökulmasta käyttämätön mahdollisuus. Tavoitteena on työllistää hankkeeseen osallistuvat työttömät Pohjois-Pohjanmaan liikunta- ja urheiluseuroihin, järjestöihin ja yhdistyksiin. Hanke mahdollistaa hankkeeseen osallistuville työttömille oppimis- ja työkokemusta eri toimintaympäristöissä (seurat, yhdistykset, järjestöt) työtehtäviä, mikä on työllistämisen näkökulmasta käyttämätön mahdollisuus järjestöjen näkökulmasta tavoitteena madaltaa kynnystä palkata työntekijöitä liikunta- ja urheiluseuroihin, järjestöihin ja yhdistyksiin luomalla työllistämisen toimintamalli.

Hankkeen tavoitteena on myös parantaa ja tukea liikunta- ja urheiluseurojen, järjestöjen ja yhdistysten toimintaedellytyksiä ja kehittää toimintaa ammattimaiseksi koulutettujen työntekijöiden avulla. Järjestöjen kannasta hankkeen kautta työllistäminen on tehty helpoksi, koska palkanmaksuun liittyvän byrokratian hoitaa Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu Ry.

4.2 Hyvinvointiosasto

Hyvinvointiosaston perustehtävänä on vastata kunnan poikkihallinnollisesta hyvinvoinnin laaja-alaisesta edistämisestä. Hyvinvointipalveluiden toimintaa ohjaavat kuntastrategiaan ja kuntastrategian liitetaulukon sekä laajaan hyvinvointisuunnitelmaan kirjatut visiot, päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet. Hyvinvointipalveluiden tavoitteena on tukea kaikenikäisten vaalalaisten hyvinvointia yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Hyvinvointityön lähtökohtana on kuntalaisten koettu hyvinvointitieto sekä indikaattoritieto. Keskeisenä työtapana on ikäkausiverkostotyö. Hyvinvointiosaston työtä ja taloutta ohjaava hyvinvointisuunnitelma 2020 on laadittu sähköisellä FCG:n hyvinvointikertomus –ohjelmalla, ja se on talousarviokirjan liitteenä.

Hyvinvointiosasto

Nimi	ilinumer	Talousarvio 2020	Toteuma2018	ellinen talousarvio 20
Tilikarta				
TOIMINTATUOTOT		114 062 €		65 430 €
Myyntituotot		18 223 €		2 270 €
Maksutuotot		2 233 €		2 460 €
Tuet ja avustukset		84 432 €		53 400 €
Muut toimintatuotot		9 174 €		7 300 €
Valmisteverastojen muutos				
Valmistus omaan käyttöön				
TOIMINTAKULUT		-813 335 €		-603 145 €
Valmistus omaan käyttöön	3700			
Henkilöstökulut		-370 335 €		-304 075 €
Palvelujen ostot		-219 642 €		-152 570 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-159 965 €		-122 500 €
Avustukset		-53 369 €		-20 000 €
Muut toimintakulut		-10 025 €		-4 000 €
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ		-699 273 €	0 €	-537 715 €
Verotulot				
Valtionosuudet				
Arvonlisäveron takaisinperintä				
Rahoitustuotot ja -kulut				
VUOSIKATE		-699 273 €	0 €	-537 715 €
Poistot ja arvonalentumiset		-17 010 €		-12 454 €
Satunnaiset erät				
TILIKAUDEN TULOS		-716 283 €	0 €	-550 169 €
Varausten ja rahastojen muutokse				
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		-716 283 €	0 €	-550 169 €
INVESTOINNIT NETTO				

HYVINVOINTIPALVELUT			
	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	0	65430	114062,4
TOIMINTAKULUT	0	-603145	-813335,4
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	-537715	-699273,0
Hallinto/hyvinvointipalvelut	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTAKULUT	0	-142295	-234086
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	-142295	-234086
Liikuntapalvelut ja -tilat	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	0	1900	21050
TOIMINTAKULUT	0	-29250	-115530
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	-27350	-94480
kerho- ja liikuntatilat	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	0	2500	2623,7
TOIMINTAKULUT	0	-36000	-38020,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	-33500	-35396,3
Nuorisotyö ja nuorten tapahtumat	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	0	0	100
TOIMINTAKULUT	0	-7520	-13382
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	-7520	-13282
Etsivä nuorisotyö	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	0	29400	27500
TOIMINTAKULUT	0	-37370	-44307
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	-7970	-16807
Nuorten työpajatoiminta	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	0	24000	42000
TOIMINTAKULUT	0	-36480	-54881
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	-12480	-12881
Kirjasto	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	0	2050	2050
TOIMINTAKULUT	0	-246290	-206300
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	-244240	-204250
Lamminahon museotoiminta	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	0	3660	3000
TOIMINTAKULUT	0	-19640	-20099,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	-15980	-17099,0
Kulttuuri ja tapahtumat	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	0	820	740
TOIMINTAKULUT	0	-12460	-14448,6
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	-11640	-13708,6
Neuvostot	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTAKULUT	0	0	-17857
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	0	-17857

Hyvinvointipalvelujen vastuualueeseen kuuluvat hyvinvointipalvelut, nuorisopalvelut, kirjasto- ja kulttuuripalvelut (sis. Lamminahon museotoiminnan). Vastuualueen johtajana on hyvinvointijohtaja ja muuta henkilökuntaa ovat hyvinvointikoordinaattori, etsivä nuorisotyöntekijä (projektirahoituksella) sekä nuorten työpajan yksilövalmentaja ja työvalmentaja 50 % (projektirahoituksella). Kirjastossa työskentelee kirjastonhoitaja ja kirjastovirkailija sekä oppisopimuksella kirjastoapulainen.

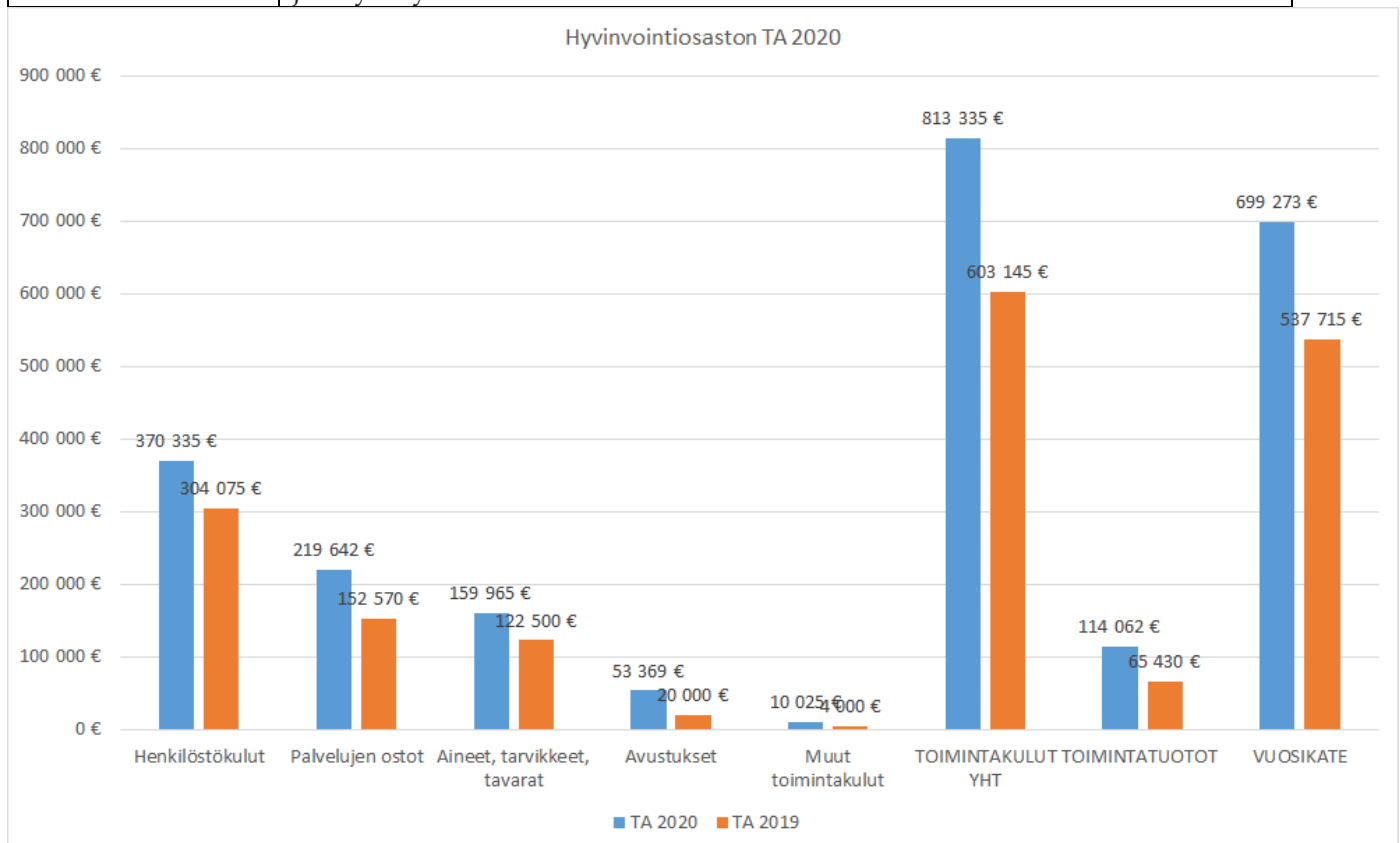
Hyvinvointiosastolle palkataan syyskuussa 2020 hyvinvointisuunnittelija. Lisäksi AIKO rahoituksella toteutettavassa Liikkuva nuorisotyö Vaalassa –hankkeessa työskentelee tammi- huhtikuussa projektityöntekijä sekä Lamminahossa kesä-elokuussa kaksi museo-opasta.

Hyvinvointiosaston henkilöstöä täydennetään vuoden 2020 alussa tekniseltä osastolta siirtyvällä palvelusihteeriresurssilla. Palvelusihteerin hoitoa erilaisia toimistotehtäviä asiakaspalvelun, toimistopalvelujen, tietohallinnon ja taloushallinnon perustehtävissä. Palvelusihteerin voi tehdä työtä usealle osastolle. Palvelusihteerin tulee vastaamaan esimerkiksi kerho- ja liikuntatilojen varauksista sekä vuokrien laskutuksesta. Hyvinvointiosasto tulee vuonna 2020 subventoimaan kuntalaisten uimalippuja, uintiretkiä ja ikäihmisten kuntosalipalveluja noin 50 000 eurolla. Tämä näkyy merkittävänä kulujen nousuna hyvinvointiosaston toimintakuluissa.

Hyvinvointiosastolla erityisesti kehittämisen keskiössä vuonna 2020 on ikäihmisten kotona pärjäämisen tuen, yksinäisyyden lievittämisen, ehkäisevän päihdetyön sekä koulukiusaamiseen (sivistysosasto koordinoi) puuttumisen toimintamallien kehittäminen. Kehittämistä viedään eteenpäin yhdessä ikäkausiverkostoissa. Hyvinvointisuunnittelijan resurssi tulee loppuvuonna vaikuttamaan ehkäisevän päihdetyön toimenpiteiden tehostumiseen sekä etsivän vanhustyön toimintamallin kehittämiseen. Ehkäisevän päihdetyön toimintasuunnitelma laaditaan vuonna 2020. Merkittävä toiminnan muutos hyvinvointiosastolla liittyy myös nuorten työpajatoiminnan resurssin lisääntymiseen. Toimintaa saadaan näin paremmin vastaamaan heikommassa asemassa olevien nuorten hyvinvointityön kehittämiseen nuorten työpajatoiminnan sisällöllisellä kehittämisellä.

Kirjasto

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	Kirjasto on kaikille avoin kohtauspaikka ja kulttuurikeskus. Siellä on tarjolla kirjoja, lehtiä, musiikkia, elokuvia, liikuntavälineitä ja muuta aineistoa, joihin voi tutustua paikan päällä tai lainata kotiin. Kirjaston tiloissa voi opiskella, harrastaa ja oleskella. Siellä järjestetään myös opastuksia, tapahtumia ja näyttelyitä.
---------------------------------------	---



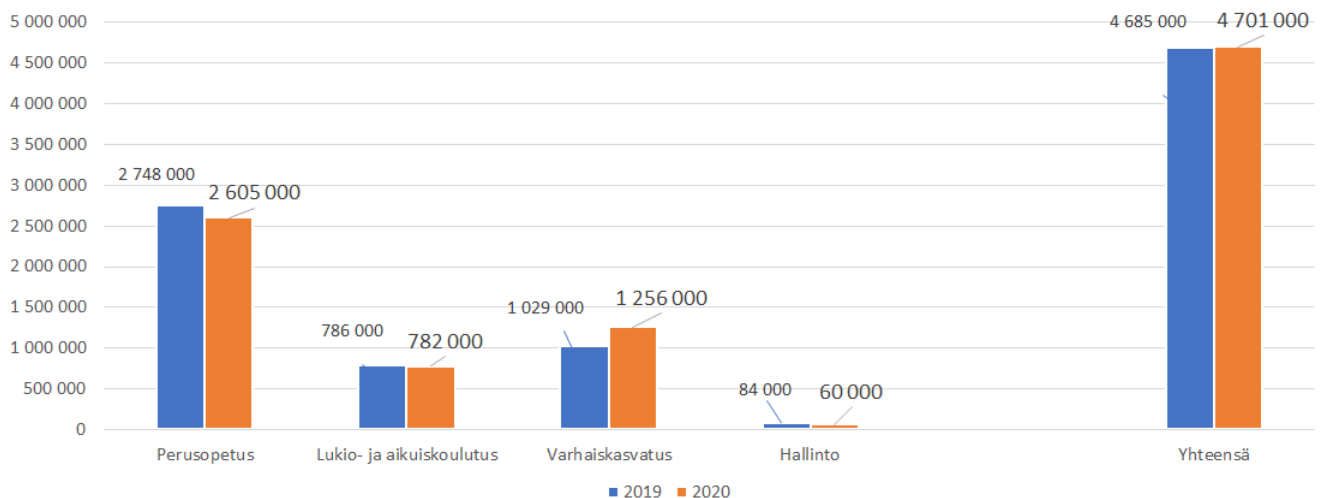
4.3 Sivistysosasto

Toimialue sisältää seuraavat vastualueet: sivistyspalvelujen hallinnon, perusopetuksen (Vaalan yhtenäiskoulu), lukio- ja aikuisopetuksen (Vaalan lukio ja Oulujärven kansalaisopisto), työllistämisen ja varhaiskasvatuksen. Musiikinopetusta tarjotaan kansalaisopistossa taiteen perusopetuksena ja Kainuun musiikkiopistossa.

Sivistyspalvelut

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen tarjoamalla laadukkaat varhaiskasvatus ja koulutuspalvelut. Toiminta järjestetään nykyaikaisissa, monikäyttöisissä ja terveellisissä tiloissa, joissa tilojen käyttöaste on mahdollisimman korkea. Sivistyspalvelut lisää osaltaan kunnan elinvoimaisuutta yhteistyössä ns. kolmannen sektorin, kuten mm. paikallisten yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Lukiokoulutuksen säilyminen paikkakunnalla on elinvoimaisuuden kannalta äärimmäisen tärkeää ja opiskelijoiden rekrytointiin panostetaan. Kansalaisopiston palvelut näkyvät arjessa keskeisenä hyvinvointia lisäävänä palveluna kuntalaisille.
---	---

Talousarvio (kate) (2019) 2020 vastualueittain:



Keskeisiä muutoksia tuloihin:

Kunnan päätös siirtyä maksuttomaan varhaiskasvatukseen vähentää päivähoiton maksutuottoja n. 58 000 €. Kotikuntakorvauksissa arvioidaan tulevan vähennystä 11 000 €. Erilaisista hankkeista arvioidaan saatavan valtiolta ensi vuonna 89 000 € tuloja enemmän.

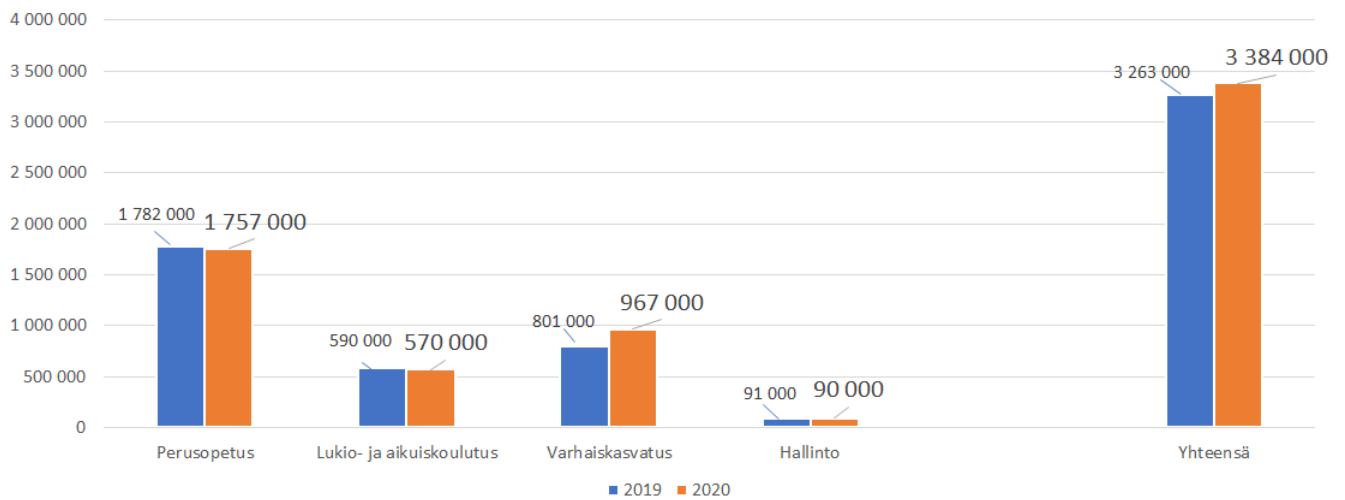
Keskeisiä muutoksia menoihin:

Perusopetuksen keskittäminen Vaalan yhtenäiskoululle tuo vuodelle 2020 157 000 € säästön verrattuna vuoteen 2019 ja 254 000 € verrattuna tilinpäätökseen 2018. Maksuttomaan varhaiskasvatukseen siirtymisen myötä lasten kotihoidon tukea maksettaneen 20 000 € vähemmän. Henkilöstökulut kasvavat 121 000 €. Nämä johtuvat varhaiserityisopettajan ja kolmen uuden avustajan palkkakuluista, arvioiduista palkankorotuksista sekä sijaiskulujen kasvuun varautumisesta.

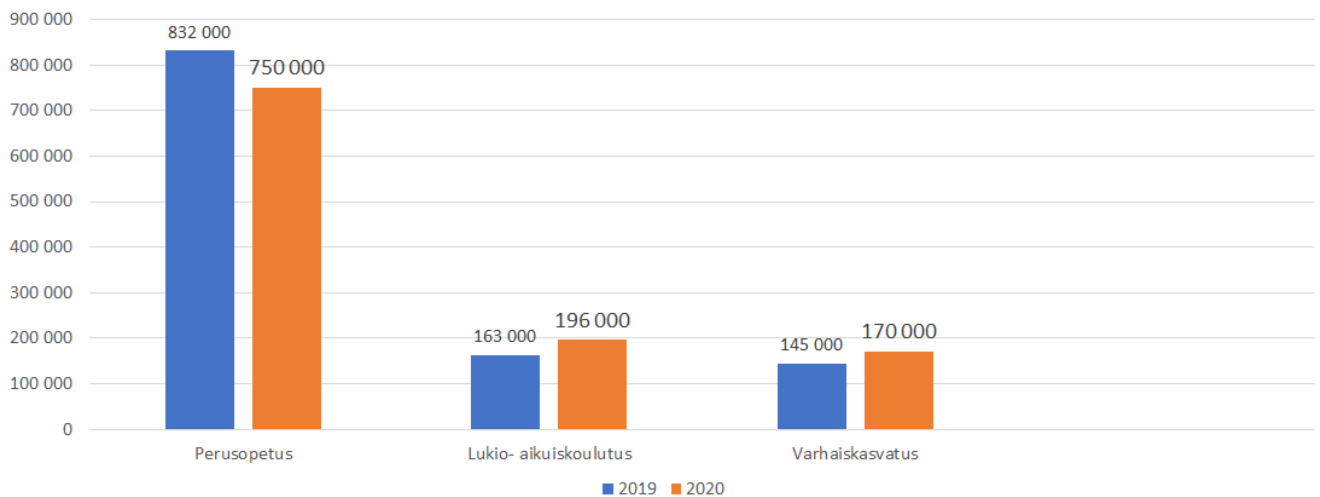
Keskeisiä muutoksia toimintaan:

Perusopetus on keskitetty kokonaan Vaalan koulukeskukseen. Varhaiskasvatukseen panostetaan lisäämällä henkilökuntaa ennaltaehkäisevän työn hengessä ja laadukkaan varhaiskasvatuksen turvaamiseksi. Tuulentuvan siirto päiväkodin yhteyteen suunnitellaan ja toteutetaan kesällä.

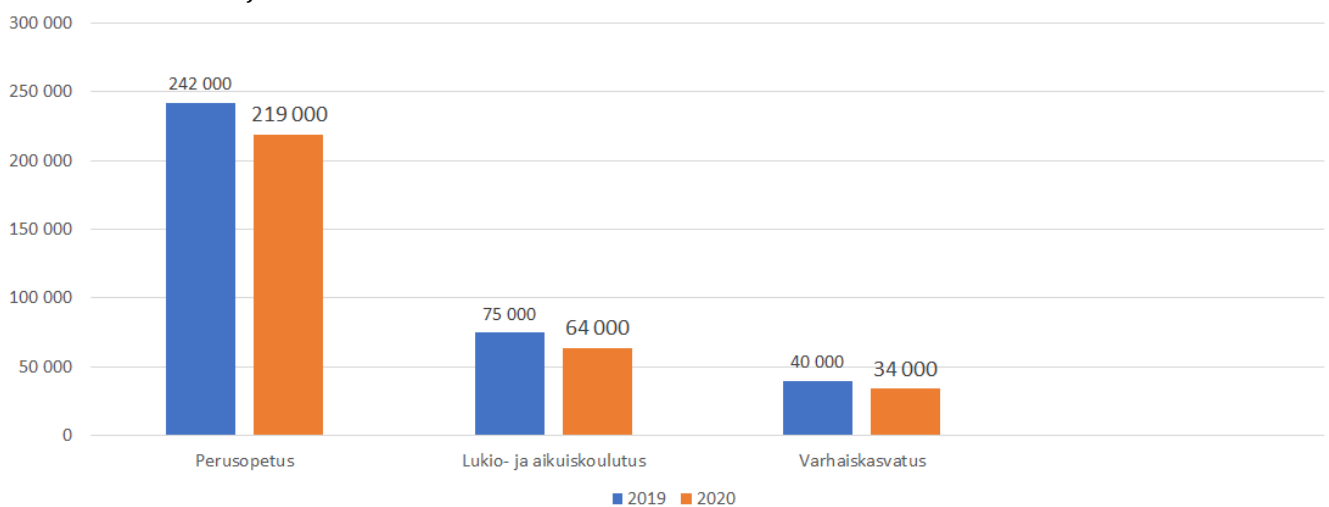
Henkilöstökulut (2019) 2020 vastualueittain:



Palvelujen ostot (2019) 2020



Aineet, tarvikkeet ja tavarat (2019) 2020



3000	SIVISTYSPALVELUT	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos% TA 2019 - TP 2018	Muutos% TA 2020 - TA 2019
	TOIMINTATUOTOT	434 457	261 800	271 368	-40 %	4 %
	Myyntituotot	79 154	75 000	64 698	-5%	-14 %
	Maksutuotot	97 238	96 000	36 750	-1 %	-62 %
	Tuet ja avustukset	246 791	81 500	160 948	-67 %	97 %
	Muut toimintatuotot	11 273	9 300	8 973	-18 %	-4 %
	TOIMINTAKULUT	-5 647 079	-4 910 210	-4 972 050	-13 %	1 %
	Henkilöstökulut	-3 711 316	-3 263 310	-3 383 542	-12 %	4 %
	Palvelujen ostot	-1 393 892	-1 158 940	-1 141 789	-17 %	-1 %
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-400 090	-357 980	-318 222	-11 %	-11 %
	Avustukset	-96 071	-98 500	-78 964	3 %	-20 %
	Muut toimintakulut	-45 711	-31 480	-49 533	-31 %	57 %
	TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-5 212 622	-4 684 410	-4 700 682	-10 %	0 %
3100	SIVISTYKSEN HALLINTO	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos% TA 2019 - TP 2018	Muutos% TA 2020 - TA 2019
	TOIMINTATUOTOT	172 212	27 000	60 000	-84 %	122 %
	TOIMINTAKULUT	-272 475	-111 071	-118 441	-59 %	7 %
	TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-100 263	-84 071	-58 441	-16 %	-30 %
3200	PERUSOPETUS	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos% TA 2019 - TP 2018	Muutos% TA 2020 - TA 2019
	TOIMINTATUOTOT	103 030	124 300	143 500	21 %	15 %
	TOIMINTAKULUT	-3 110 669	-2 872 710	-2 748 212	-8 %	-4 %
	TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3 007 638	-2 748 410	-2 604 712	-9 %	-5 %
3300	LUKIO- JA AIKUISKOULUTUS	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos% TA 2019 - TP 2018	Muutos% TA 2020 - TA 2019
	TOIMINTATUOTOT	60 815	52 500	67 748	-14 %	29 %
	TOIMINTAKULUT	-923 740	-838 981	-849 360	-9 %	1 %
	TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-862 925	-786 481	-781 612	-9 %	-1 %
3800	VARHAISKASVATUS	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos% TA 2019 - TP 2018	Muutos% TA 2020 - TA 2019
	TOIMINTATUOTOT	74 027	58 000	120	-22 %	-100 %
	TOIMINTAKULUT	-1 039 288	-1 087 448	-1 256 037	5 %	16 %
	TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-965 261	-1 029 448	-1 255 917	7 %	22 %

Perusopetus

Vaalan yhtenäiskoulu

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	Perusopetus tarjoaa oppilaille tasa-arvoiset mahdollisuudet laajaan yleissivistykselliseen perustaan ja antaa valmiudet sekä kelpoisuuden toisen asteen opintoihin. Se ohjaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa ja rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin. Kasvatustehtävässämme tuemme oppilaiden yksilöllistä oppimista, kehitystä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia yhteistyössä kotien kanssa.
---	---

Lukiokoulutus ja vapaa sivistystyö

Vaalan lukio

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	Lukio jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukiokoulutus tarjoaa laaja-alaisen yleissivistuksen sekä valmiuden ylioppilastutkintoon perustuviin jatko-opintoihin. Lukiokoulutus tukee hyvän itsetunnon kehitystä, arvostaa työntekoa ja tavoitteellista oppimista turvallisessa oppimisympäristössä panostaen opetuksen laatuun. Viihtyisä, ihmissläheinen Vaalan lukio tarjoaa ammattitaitoista ja ajanmukaista opetusta.
---	---

Oulujärven kansalaisopisto

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	Kunnassa toimii kansalaisopisto, joka on paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuva oppilaitos ja joka tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi. Koulutustehtävä: Oulujärven kansalaisopisto järjestää koulutusta, joka painottuu musiikkiin, kuvataiteisiin ja muotoiluun sekä kädentaitoihin. Kansalaisopistotoiminta tukee elinikäistä oppimista ja tarjoaa monipuolista harrastustoimintaa ja koulutusta omassa kunnassa.
---	---

Varhaiskasvatus

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	Varhaiskasvatuksen vastuualueelle kuuluvat lainsäädännön edellyttämät päivähoidon palvelut, lasten kotihoidon tuki ja esiopetus. Päivähoitoa järjestetään päiväkodissa, ryhmäperhepäiväkodissa tai perhepäivähoitona yksityiskodissa joko hoitajan tai lasten kotona. Esiopetus järjestetään päiväkodissa. Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.
---	---

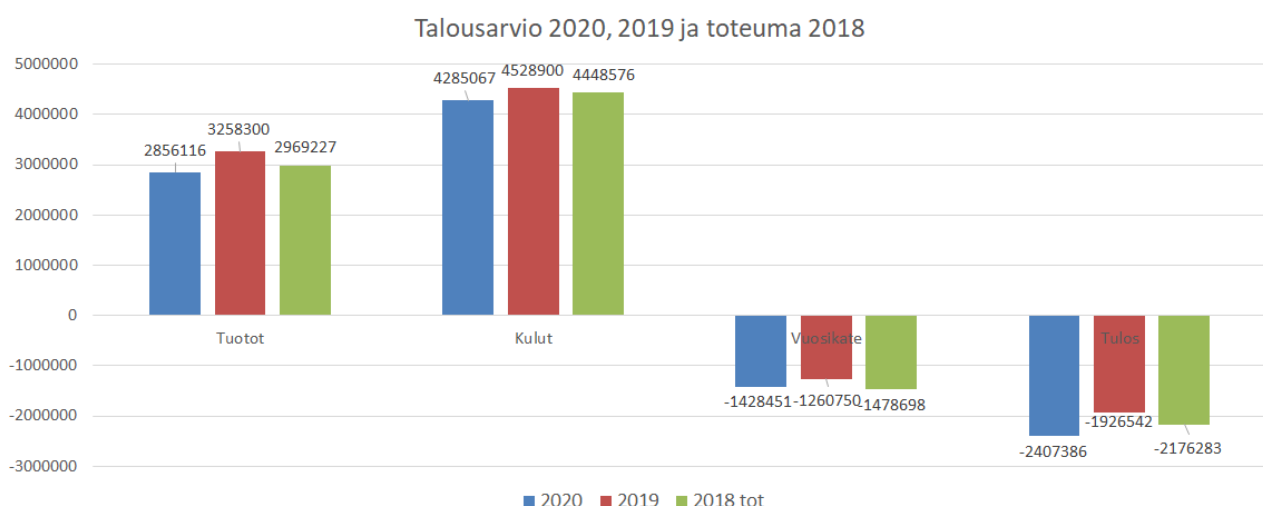
4.4 Tekninen osasto

Elinvoimalautakunta

Elinvoimalautakunta vastaa kaavoituksesta, rakennus- ja ympäristövalvonnasta, pelastustoimen os-topalvelusta, kunnan toimesta tapahtuvasta rakentamisesta, kunnan ja asuntotoimen hallinnassa olevista kiinteistöistä, kunnan omistamista maa- ja metsätiloista sekä kunnan tuottamista tukipalveluista, kuten ravitsemis-, siivous- ja kiinteistöhuoltopalveluista. Tavoitteena on tuottaa kuntalaisille viihtyisiä, terveellinen ja turvallinen asumisympäristö sekä tuottaa muille hallintokunnille niiden toiminnassaan tarvitsemat ympäristön- ja kiinteistöhoito- ja muut toimialaan kuuluvat tukipalvelut.

VUOSISUUNNITELMA 2020

- Rakennustarkastuksen osalta jatketaan yhteistyötä Utajärven kanssa, ja rakennustarkastusta myydään edelleen vuonna 2020 Utajärvelle. Rakennuslupien osalta jatketaan edelleen projektia, jossa rakennuslupien ajantasaisuus ja olemassaolo tarkistetaan. Sähköinen arkistointi perustetaan yhteishankintana Utajärven kanssa.
- Talonrakennuksessa kiinteistöissä tehdään uudisrakentamista mm. terveyskeskuksen toiminnot, sisäilmatutkimuksia korjauksineen, kunnostus- ja korjaustöitä, tutkimuksia, suunnitelmia ja selvityksiä korjaustarpeista.
- Yksityisteillä on avustuskustannuksissa 20 %:n omavastuu ja maanrakennusosasto jatkaa peruskorjauksia osin valtionavustuksilla. Tienhoito kohdistuu pääosin vakinaisen asutuksen ulospääsyteihin ja talvikunnossapitoon. Yksityistielain muutos vuodelle 2019 siirtymävuotena vaikuttaa avustuskriteereihin järjestäytymättömien teiden osalta siten, että avustusperusteet määritellään uusiksi keväällä 2020.
- Metsätaloudessa puun myynti suoritetaan metsäsuunnitelman mukaisesti ja hoidetaan jälkihoitovelvoitteet uudistustöiden osalta.
- Kiinteistö- ja tonttimyyntiä ei ole esitetty talousarviossa, mutta tuloutus on mahdollista.
- Ravitsemis- ja siivouspalveluissa myydään palvelut Oulunkaaren kuntayhtymälle.
- Työllistäminen on siirtynyt talousarvion osalta pois tekniseltä osastolta. Työllistämistä jatketaan ja painopiste on pitkäaikaistyöttömien työllistämisessä.



Nimi	ilinumer	Talousarvio 2020	Toteuma2018	ellinen talousarvio 20
Tilikartta				
TOIMINTATUOTOT		2 856 116 €	2 969 227 €	3 258 300 €
Myyntituotot		1 999 114 €	2 077 202 €	2 187 340 €
Maksutuotot		110 872 €	95 323 €	108 700 €
Tuet ja avustukset			60 572 €	75 000 €
Muut toimintatuotot		746 130 €	736 129 €	887 260 €
Valmisteverastojen muutos				
Valmistus omaan käyttöön				
TOIMINTAKULUT		-4 285 067 €	-4 448 576 €	-4 518 900 €
Valmistus omaan käyttöön	3700	10 000 €	10 031 €	10 000 €
Henkilöstökulut		-1 761 318 €	-1 885 038 €	-2 038 270 €
Palvelujen ostot		-1 338 853 €	-1 397 253 €	-1 288 040 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-926 198 €	-906 498 €	-1 005 940 €
Avustukset		-150 000 €	-163 526 €	-150 000 €
Muut toimintakulut		-118 698 €	-106 292 €	-46 650 €
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ		-1 428 951 €	-1 479 350 €	-1 260 600 €
Verotulot				
Valtionosuudet				
Arvonlisäveron takaisinperintä				
Rahoitustuotot ja -kulut		500 €	652 €	-150 €
VUOSIKATE		-1 428 451 €	-1 478 698 €	-1 260 750 €
Poistot ja arvonalentumiset		-978 935 €	-697 586 €	-665 792 €
Satunnaiset erät				
TILIKAUDEN TULOS		-2 407 386 €	-2 176 283 €	-1 926 542 €
Varausten ja rahastojen muutokse				
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		-2 407 386 €	-2 176 283 €	-1 926 542 €
INVESTOINNIT NETTO				

Tekninen toimisto	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	27409,88	26020	22520
TOIMINTAKULUT	-211034,11	-237350	-185603,7
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-183624,23	-211330	-163083,7
Kaavoitus ja suunnittelu	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	0	2000	2000
TOIMINTAKULUT	-66037,29	-72050	-72750
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-66037,29	-70050	-70750
Rakennusvalvonta	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	53174,86	100200	103072
TOIMINTAKULUT	-85467,67	-102770	-122384
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-32292,81	-2570	-19312
Pelastustoimi	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	9,39	0	0
TOIMINTAKULUT	-262478,59	-292630	-292740
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-262469,2	-292630	-292740

Talonrakennus	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	799191,84	727090	775150
TOIMINTAKULUT	-1153926,12	-1200340	-1226092
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-354734,28	-473250	-450942,2
Maanrakennus	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	314079,72	670080	324530
TOIMINTAKULUT	-877758,53	-757420	-751999,7
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-563678,81	-87340	-427469,7
Ravitsemispalvelut	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	833637,64	838200	803778,74
TOIMINTAKULUT	-753514,88	-859640	-785680
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	80122,76	-21440	18098,707
Siivouspalvelut	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	515133,25	546130	540625,4
TOIMINTAKULUT	-473056,03	-546130	-567569,5
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	42077,22	0	-26944,1
Isännöinti, asuntotoimi	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	139009,53	88270	94960
TOIMINTAKULUT	-176031,44	-111110	-90891,32
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-37021,91	-22840	4068,68
Kiinteistöhoito	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	227008,14	185310	189480
TOIMINTAKULUT	-218621,07	-185310	-189357
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	8387,07	0	123

Teknisen toimiston hallinto

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	Tuottaa teknisen toimen keskitetyt hallintopalvelut kuntalaisille ja kuntaorganisaatiolle edullisesti ja laadukkaasti. Hallinnon tehtäväalue käsittää teknisen toimiston hallinnolliset ja toimistotyöt sekä elinvoimalautakunnan toiminnan. Hallinnon alle on keskitetty kaikki toiminnat, jotka eivät suoraan liity vastuualueiden käytännön työhön. Myös kaikki toimistotyöhön kuuluvat hankinnat on keskitetty hallintoon. Palkkakustannukset sisältävät teknisen johtajan palkan ja palvelusihteerin palkan sekä 30 % ostopalvelun Vaalan Vesi ja Lämpö Oy:ltä.
---------------------------------------	--

Viranomaispalvelut

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	Viranomaispalvelut sisältävät teknisen toimiston kaavoitukseen, yritystiloihin, kuntasuunnitteluun, rakennusvalvontaan, ympäristönsuojeluun ja pelastustoimeen liittyvät tehtävät. Vastuualueen päällikkö on tekninen johtaja.
---------------------------------------	--

Kaavoitus ja suunnittelu

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	Tuottaa kunnalle kaavoituspalvelut osin kunnan omana työnä ja ostopalveluina sekä mittaus-toimen palvelut pääosin ostopalveluiden avulla. Vastata kaavaprojektien käytännön etenemisestä. Edistää maankäytönsuunnittelua ja kuntasuunnittelua osana kunnan kokonaisvaltaista kehittämistä.
---------------------------------------	--

Palveluyksikkö sisältää teknisen toimen osuuden maankäytönsuunnittelusta, kuntasuunnittelusta, yritysasioista ja mm. osallistumisen ylikunnalliseen yhteistyöhön. Kaavoituksen ja suunnittelun palveluyksikkö sisältää ulkopuolisen asiantuntijatyön kustannukset ja kaavoitukseen kohdistuvan oman työn osuuden. Omaa varsinaista virkasuhteista kaavoitushenkilöstöä kunnalla ei ole, vaan kaavoitustyöt tehdään ostopalveluna. Mittaustyöt hankitaan ostopalveluna. Kaavoituksessa painopiste on yritys- ja vankilakaavojen kehittämisessä ja Oulujärven rantojen rantaosayleiskaavojen tarkistamisessa ja ajantasaistamisessa. Kaavoituksesta tarkemmin kunnan kaavoituskatsauksessa. Muutoin keskustan maankäytön kehittämisen osalta keskitytään Vaalan keskustan osayleiskaavassa esitettyihin painopistealueisiin eli Valtatie 22:n varteen sekä Oulujärven ja Oulujoen ranta-alueisiin.

Rakennustarkastus ja ympäristövalvonta

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	<p>Rakennuslain mukaan rakennusvalvonnan tehtävänä on valvoa kaavoituksen toteutumista ja rakentamista. Rakennusvalvonnan toiminta-ajatus rakentuu pitkälti maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) asettamien tavoitteiden vaaraan eli olla myötävaikuttamassa siihen, että rakentaminen täyttää yleisesti hyväksytyt normit terveellisyyden, turvallisuuden sekä teknisen laadun suhteen ja että rakennettu ympäristö muodostuu turvalliseksi, toimivaksi, virikkeelliseksi ja esteettisesti tyydyttäväksi.</p> <p>Ympäristövalvonnan tehtävänä on toimia luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi ja kestävän kehityksen edistämiseksi mm. vesiensuojelun, ilmansuojelun, jätehuollon, rakentamisen ja maisemanhoidon alueella.</p>
---	--

Tuloarvio sisältää rakennuslupakäytännön maksut ja kiinteistöarvioiden tekemisen sekä rakennustarkastuksen myymisen Utajärven kunnalle. Kuntien ohjelmistot on yhtenäistetty. Sähköinen lupakäsittely on tulossa yhteishankintana Utajärven kanssa. Valvonta hoidetaan oman toimen ohella ja ympäristösuojelutarkastus ostopalveluna. Toimintaan kuuluu lupakäsittelyä, neuvontaa, ohjausta, valvontaa, tarkastuksia, näytteenottoa ja yhteistyötä eri viranomaisien kanssa.

Pelastustoimi

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	<p>Pelastustoimi on Kainuun alueellisella pelastuslaitoksella, jolta kunta ostaa pelastustoimen palvelut. Paloaseman kiinteistö on vuokrattu alueelliselle pelastuslaitokselle. Siirto Oulu-Koillismaan pelastuslaitokseen on ajankohdainen.</p>
---	--

Rakentaminen ja kunnossapito

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	<p>Rakentamisen ja kunnossapidon vastuualue käsittää talonrakennuksen ja maanrakennuksen rakentamisen ja kunnossapidon sekä varastot ja konekeskuksen.</p>
---	--

Talonrakennus

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	<p>Kunnan omistamien rakennusten pitäminen käyttökunnossa ja kunnan rakennuttajatehtävien hoitaminen. Kunnossapitopalveluja myydään pienimuotoisesti Vaalan Vanhustentaloyhdistys ry:lle, Vaalan Palvelutalosaäitiölle ja KOY Vaalan Niskalle.</p>
---	--

Talonrakennuksen hallinnosta on talonrakennusmestarin palkka. Ammattimiesten palkat kirjataan suoraan talonrakennuksen eri kustannuspaikoille. Kunnan kiinteistöjen rakennuskantaa on noin 110 rakennusta, joista on aloitettu kiinteistöstrategian laatiminen ja siihen liittyvät toimenpiteet. Kiinteistöstrategiassa laaditaan pitkän tähtäimen suunnitelma, jolla ohjataan taloudellista ja käytännön toimintaa talonrakennuspuolella. Kiinteistöjä on sekä kunnan omassa että ulkopuolisten käytössä. Ulkopuolisia on lähinnä yritykset ja Oulunkaaren eri palvelut. Vuokra sisältää myös käyttökustannukset ja kiinteistöpalvelut.

Ulkopuolisille tehtäviin töihin on kirjattu osa työntekijöiden palkoista. Työpanos käytetään kunnan kiinteistöjen kunnossapitoon ja myydään myös kuntakonserniin kuuluville yhtiöille (KOy Vaalan Niska ja asunto-osakeyhtiöt) ja yhteisöille (Vaalan Palvelutalosaatiö ja Vaalan Vanhustentaloyhdistys ry). Kustannukset laskutetaan ko. asiakkailta.

Maanrakennus

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	Rakennuskaavateiden ja muiden kunnan alueiden kunnossapidosta huolehtiminen siten, että kuntalaisten liikkuminen eri liikennevälineillä sekä jalkaisin on turvallista kaikissa olosuhteissa. Tavoitteena on haja-asutusalueiden asukkaiden esteettömän liikkumisen mahdollistaminen avustamalla yksityisteiden kunnossapitoa. Kuntalaisten viihtyvyyden parantaminen sekä urheilu- ja liikunta-harrastuksen tukeminen ja lisääminen huolehtimalla liikuntapaikkojen ja yleisten alueiden kunnossa-pidosta. Perustehtäviin kuuluu myös alueiden kunnossa-pitopalveluiden antaminen muille hallintokunnille.
---	--

Maanrakennuksen hallinnossa on maanrakennusmestarin ja ympäristötyönjohtajan palkka. Ammattimiesten palkat kirjataan suoraan eri työkohteille. Ammattimiesten työpanosta käytetään yleisten alueiden ja kiinteistöjen maanrakennuksen kunnossapitoon sekä myydään muille hallintokunnille. Lisäksi henkilökuntaa käytetään investointi-hankkeiden toteuttamiseen.

Maanrakennukseen sisältyvät seuraavat toiminnot:

- kaavateiden ja yksityisteiden hoito siltä osin kuin ne ovat kunnan hoidossa ja myös yksityis-tieavustukset
- liikuntapaikat (ladut, luistelualueet ja kaukalot, kentät, virkistysalueet, uimarannat, reitistöt taukopaikkoineen)
- satamat ja venepaikat, puistot, torit, lentokenttä
- maa- ja metsätilat ja vuokralle annetut alueet
- Konekeskus

Yksityisteitä on sopimuksella kunnan hoidossa noin 40 kpl, joiden yhteispituus on 150 km. Lisäksi kunta avustaa yksityisteitä. Avustusta maksetaan yksityistielain perusteiden ja kunnan määrämällä perusteilla. Yksityistieavustuksiin on 20 %:n omavastuuosuus tiekunnille.

Maanrakennuksen henkilöstö koostuu vakinaisesta monitoimityöntekijästä, joka toimii päätoimisesti koneenkuljettajana. Alueiden hoidossa hyödynnetään työllistämistuella palkattua henkilöstöä. Yleisten alueiden tuloja kertyy venepaikka- ja torimaksuista.

Maa- ja metsätiloissa ovat kunnan omistamat maa- ja metsätilat sekä kunnan omistamat tontit.

Konekeskuksella on kalustoa kaksi traktoria, latukone, kaksi pakettiautoa, lava-auto, mönkijä, moottorikelkkoja ja ajettavia ruohonleikkureita sekä moottorivene. Konekeskuksen kalustoon on lisätty teknisen toimen ja hallinnon autokalusto, jonka kustannukset laskutetaan käyttäjiltä kilometrikorvauksena. Tavoitteena on, että konekeskus toimii omakustannus-periaatteella.

Ravitsemis – ja siivouspalvelut

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	<p>Perustehtävänä on tuottaa tarvittavat ravitsemispalvelut tehokkaasti ja turvallisesti kunnan eri osastoille, Oulunkaaren kuntayhtymälle, sekä kotipalveluateria asiakkaille ja työpaikkaruokailijoille. Kunnan ravitsemispalveluiden yksi tärkeä tehtävä on olla osaltaan mukana kuntalaisten hyvinvoinnissa ja terveyden edistämistyössä huomioiden eri ikäryhmät. Ravitsemispalveluiden lähtökohta on, että käytettävät raaka-aineet ovat kotimaisia, tuoreita ja laadukkaita. Lähiruokaa käytetään mahdollisuuksien mukaan. Ateriasuunnittelussa huomioidaan taloudelliset näkökulmat, unohtamatta maistuvuutta, ravitsemussuosituksia ja monipuolisuutta.</p> <p>Siivouspalveluiden tehtävänä on pitää asiakkaiden toimintaympäristö puhtaana, sekä osaltaan ylläpitää tilojen turvallisuutta, viihtyisyyttä ja toimivuutta.</p>
---	---

Ravitsemispalveluita tuottaa kaksi valmistuskeittiötä oppilasravintola Sapuska ja terveyskeskuksen keittiö. Sapuska valmistaa aterioita yhtenäiskoululle, lukiolle, päiväkotiin ja Tuulentuvalle. Sapuskasta lähtee postin mukana kylmäateriat sivukylien asiakkaille sekä kotipalveluauton mukana viikonlopun kylmäateriat taajama-alueen asiakkaille. Terveyskeskuksen keittiö valmistaa ruokaa vuodeosaston potilaille, henkilökunnalle, Pelakuuhun, Vaalanrantaan, Vaalan Pirttiin, Suopursuun, toimintakeskukselle ja kotipalveluasiakkaille. Keittiöillä on käytössään Jamix – ruokatuotannon ohjausjärjestelmä ja Fredmanin PRO – ohjelma keittiöiden omavalvontaan liittyen.

Vaalan, Utajärven ja Muhoksen kunnat selvittävät vuoden 2020 aikana ruokapalveluita koskevaa yhteistyötä. Kaikissa kolmessa kunnassa ruokapalveluita koskevat strategiset linjaukset ovat yhdenmukaisia tai yhteen sopivia. Mahdollisina yhteistyömuotoina selvityksessä huomioidaan yhteistyön aloittaminen joillain ruokapalveluiden osa-alueilla, laajempi sopimus pohjainen kuntien yhteistyö, yhteinen yhtiöittäminen sekä yhteinen osa- tai kokonaisulkoistus.

Siivouspalvelu tuottaa laadukkaat puhtauspalvelut koulukeskukselle ja muille kunnan kohteille, sekä Oulunkaaren kuntayhtymälle, jolle tuotetaan tukipalveluina myös väline-, vuode-, tekstiilihuolto sekä vuodeosaston ateriapalvelut. Käytössä on CleanNet siivouksen mitoitusohjelma. Siivouksen kustannukset budjetoidaan toimipaikkakohtaisesti. Oulunkaaren kuntayhtymältä siivouspalvelut laskutetaan erillään vuokrasta.

Asuntopalvelut

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	<p>Isännöinti, asuntopalvelut ja talonmiespalvelut</p> <p>Kiinteistö Oy Vaalan Niska hoitaa kunnan omistamien asuntojen ja yhtiöiden sekä eräiden yhteisöjen asuntoja ja vuokrausta tehokkaasti ja taloudellisesti siten, että kuntalaisten ja kuntaan muuttavien asumispalvelut ovat määrältään riittävät ja laadultaan hyvät.</p>
---	---

Kiinteistö Oy Vaalan Niskan hallinto sisältää isännöitsijän palkan ja palvelusihteerin palkan. Kiinteistö Oy Vaalan Niska hoitaa myös Vaalan Palvelutalosaatiön sekä Vaalan Vanhustentaloyhdistys ry:n kiinteistöjen isännöinnin ja taloushallinnon. Kunnan suorassa omistuksessa on edelleen 40 asuntoa.

Kiinteistö Oy Vaalan Niskan on tehtävä rakenteellisia muutoksia asuntojen lukumäärän ja huoneistojen pinta-alojen suhteen saadakseen asuntokantansa vastaamaan paremmin kysyntää ja tulevaisuuden tarpeita.

Keskitettyihin talonmiespalveluihin on varattu kahden talonmiehen palkka. Talonmies-palveluita myydään kunnan muille hallintokunnille, Oulunkaaren kuntayhtymälle, kunnan omistamille asunto- ja kiinteistöyhtiöille, Vaalan Palvelutalosaatiolle ja Vaalan Vanhustentalo-yhdistys ry:lle. Kiinteistöhoitajat ja Vaalan Vesi ja Lämpö Oy:n työntekijät muodostavat päivystysrenkaan.

5 INVESTOINTIOSA

5.1 Investoinnit 2020 ja rakentamissuunnitelma 2021-2022

Investointikohde	TP 2018	TA 2019	TULOT	2020	tulot
900001 Maa- ja vesialueet	28 120				
900002 Kiinteistöjen myynti					
900030 Osakeet ja osuudet	3040				
YHTEENSÄ	31 160				
900201 Kunta-atkverkko	0	20 000			
900202 Kunnantalo	0	240 000		60 000	
900209 Kotiranta(Hillakka)	20 870				
900210 Terveyskeskus	27 479	50 000			
900217 Kiinteistöjen korjausraha	0	50 000		50 000	
900223 Kirjaston muutostyöt	6 290	50 000		70 500	
900225 Yhtenäiskoulu	16 636	15 000			
900216 Koulukeskus				70 000	
900262 Saharannan kioski				25 000	
900228 Ammattikoulu (Apaja)				30 000	
900248 Vastaanottohalli		20 000			
900218 Lukion remontti	51 188	10 000			
900256 Juustola	40 373	20 000			
900257 Kalahalli	3 226				
900261 Videra-halli väistötilaksi		30 000			
TALONRAKENNUS YHTEENSÄ	166 062	505 000		275 500	
900401 Kaavateiden rakentaminen	64 582	107 000		407 000	
900403 Valaisinylväiden uusiminen	171 916				
900xxx Vaalantien peruskorjaus	129 274				
900410 Muiden teiden rakentaminen	0	10 000			
900411 Urheilualueiden rakentaminen	735	10 000		10 000	
900412 Puistojen rakentaminen	0	10 000		10 000	
900413 Ruununtörmän alue	0	20 000			
900417 Leikkikentät	0	15 000		10 000	
900419 Retkeilyreitit	0	0		15 000	
900432 Satamat	0	15 000		60 000	
900433 Kiloniemen kalasatama	0	105 000	84 000	58 000	46 400
900450 Geoparkin Rokuan hankkeet	0	10 000		20 000	
900455 Oulujoen hankkeet	16 533	20 000		10 000	
900421 Asfaltoidut Pump Tracking suunnitelu				10 000	
JULKINEN KÄYTTÖM. YHT.	383 040	322 000	84 000	610 000	

IRTAIMISTO				
900150 Kalusto / tekninen	19 515	21 000		15 000
900xxx Teknisen toimen kalusto	0			
IRTAIMISTO YHTEENSÄ	19 515	21 000	0	15 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	599 777	848 000		900 500
TULOT	34 485		84 000	46 400
INVESTOINNIT NETTO	565 292	764 000		854 100

5.2 Investointiosan perustelut

Kohde	TA 2020	TS 2021-2022
TALONRAKENNUS		
Kirjaston ulkoseinien alaosien kengitys n. 110 jm Kirjaston IV, puhdistus ja säätö	60500 10000	Alapohjien korjaus, ulkopuolen sadevesien hallintakorjaus, 440000
Koulukeskus julkisivujen huoltomaalaus	70000	Kertaluontoinen kunnostusvaihe, lukion iv 15000
Sahanrannan kioski pesutilojen korjaus Sahanrannan kioskin julkisivujen ja sisäseinien maalaus	16000 9000	Kertaluontoinen korjaus
Kunnanvirastotalon IV-puhdistus, kanavamuutokset ja kuitusaneeraus	30000	Julkisivut, autokatos, piha-alueen kuivatus 340000
Apaja-kiinteistön IV-puhdistus ja kuitusaneeraus 2 kpl IV-koneita a´ 15.000/kpl	30000	Kertaluontoinen korjaus
Kiinteistöjen korjausraha Äkilliset korjaukset	50000	Vuosittainen määräraha
Leikkipaikkojen kunnostus	15000	Vuosittainen määräraha
Kiloniemen kalasataman kunnostushanke Vaalan kunta osuus Lapin ELY-keskus osuus	yhteensä 58000 11600 46400	Kertaluontoinen hanke
Oumo-hanke, Vaalankurkun venevalkaman suunnitteluhanke 2020	10000	Rakentamisen toteutus 2021-2022, noin 100000 euroa
Satamat, kunnostuskorjauksia, opasteet	60000	Vuosittainen määräraha noin 10000
Rokuan hankkeet	20000	Vuosittainen määräraha
Puistojen rakentaminen	10000	Vuosittainen määräraha
Retkeilyreittien rakentaminen	15000	Vuosittainen määräraha
Kaavatiestöt rakentaminen: Eteläpolku 400 m, massanvaihto yms	yhteensä: 407000 105 000	Kaavateiden korjauksia jatketaan

Käpytien levennys	23 000	
Saharannan kev.liik.väylä, +10cm nosto	20 000	
Sahanranta, Mäkikujanristeys/Takatieneristeys katuvalaistus 15 kpl	29 000	
Ruununtörmän kaavateiden rak	80 000	
Laajantien parantaminen	5 000	
Kolehmaisentien parantaminen	25 000	
Vaalankurkun kevyenliikenteen ja kaavateiden väylän rakentaminen	100 000	
Vaalankurkun alueen katuvalaistuksen rakentaminen, suunnittelu	10 000	
Katuvalaistuksen viimeistelytyöt	10 000	
Urheilukentän katsomorakenteiden uusinta	10000	Kertaluontoinen korjaus 2020
Liikunnallisen Pump Trackit suunnittelu	10000	Rakentamisvaihe vuodelle 2021
Konekeskus kalusto	yhhteensä: 15000	Kalustotarkastelu vuosittain.
Sikliaura	6500	
Traktorin trukkiپیikit	1500	
Ruohonleikkuri 2 kpl	7000	

6 HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

HENKILÖSTÖ- SUUNNI- TELMA	Tehtäväalue/ yksikkö	KP	2017	2018	2019	Suunni- telma	Muu- tos	Suunni- telma	Suunni- telma		Huom.
						2020		2021	2022	2023	
HALLINTO- PALVELUT					TA201 8 - >TA20 19						
Kunnanhallitus	1302	Kunnanjohtaja	1	1	1	1	0	1	1	1	
Keskustoimisto ja taloushallinto	1303	Hallintojohtaja	1	1	1	1	0	1	1	1	
	1303	Palvelusihteeri	2,3	2,3	2,2	2	-0,2	2	2	2	
	1304	Hallintosihteeri	1	1	1	1	0	1	1	1	
Elinkeinotoimi	1412	Elinvoimaluotsi			0,92	0	-0,92				Määrä- aikainen tehtävä 2019
Elinkeinotoimi	1412	Markkinointi- viestijä				1	1	1	1	1	Uusi toimi 2020
Työllistäminen	1601	Työllistämis- koordinaattori	0,3	0,3	0,3	1	0,7	1	1	1	
Valmennuspa- jan muu toi- minta	1606	Työvalmentaja	1	1	0,5	0,625	0,125	0,5	0,5	0,5	
Työkykyä ja hy- vinvointia luon- nosta -hanke		Hankekoordi- naattori ja työ- valmentaja	0,75	1	1,5	0,375	-1,125	0	0	0	Hanke loppuu 31.3.2020
VERTY-hanke		Hankekoordi- naattori ja työ- hön valmentaja				1,5	1,5	2	2	0,5	Uusi hanke 2020
Vetoa ja pitoa kuntatyöhön						0,5	0,5	0,5	0,5	0,125	Uusi hanke 2020
		Hallintopalve- lut yhteensä			8,42	10	1,58	10	10	8,125	
HYVIN- VOINTI-PAL- VELUT											
	1902	Hyvinvointi- johtaja	0	0	1	1		1	1		
	1902	hyvinvointi- koordinaattori	0	0	1	1		1	1		
	1932	Etsivä nuoriso- työntekijä	0	0	1	1		1	1		

	1902	hyvinvointi-suunnittelija				0,35		1			Määrä-aikainen tehtävä
	1934	Yksilövalmentaja	0	0	0,7	1	0,3	1	1		Määrä-aikainen tehtävä
	1934	työvalmentaja				0,5	0,5	0,5	0,5		määrä-aikainen
	1902	projektityöntekijä				0,4	0,4				4 kk
Kirjasto	1941	Kirjastonhoitaja			1			1	1		
	1941	Kirjastovirkailija	2	2	1			1	1		
	1941	kirjastoapulainen			0,6	1	0,4	1			oppisopimus
		Hyvinvointipalvelut yhteensä	3,0	3,0	6,1	6,25	1,6	8,5	6,5		
SIVISTYSPALVELUT											
Hallinto	3101	Koulukeskuksen rehtori	1	1	1	1		1	1	1	
	3101	Lukion ja kansalaisopiston rehtori	0	0	0	0		0	0	0	
	3101	Palvelusihteeri	1	1	1	1		1	1	1	
Perusopetus	3200	Yhtenäiskoulun rehtori	0	0	0	0		0	0	0	
	3200	Lehtori	13	12	12	12		12	12	11	
		Opinto-ohjaaja	0,7	0,7	0,7	0,7		0,7	0,7	0,7	
	3200	Luokanopettaja	9,5	9	9	9		9	8	8	
	3200	Erityisopettaja	2	2	2	2		2	2	2	
	3200	Jopo	1	1	1	1		1	1	1	
	3200	Erityisluokanopettaja	2	3	3	3		2	2	2	
	3200	Tuntiopettaja	1	1	1	0	-1	0	0	0	
	3200	Palvelusihteeri	0	0	0	0		0	0	0	
	3200	Koulunkäyntiavustaja / Koulunkäynninohjaaja 1.8.2016 alk.	8	8	6	6		5	5	5	
	3200	Atk-tukihenkilö	1	1	1	1		1	1	1	
Lukio	3310	Rehtori	0	0	0	0		0	0	0	
	3310	Lehtori	5	5	4	4		4	4	4	
		Opinto-ohjaaja	0,3	0,3	0,3	0,3		0,3	0,3	0,3	
	3310	Palvelusihteeri	0,5	0,5	0,5	0,5		0,5	0,5	0,5	

Kansalaisopisto	3321	Kansalaisopiston rehtori	0	0	0	0	0	0	0	0	
	3321	Palvelusihteeri	0,5	0,5	0,5	0,5		0,5	0,5	0,5	
Varhaiskasvatus	3800	Varhaiskasvatuksen johtaja	1	1	1	1		1	1	1	
Päiväkoti	3810	Lastentarhanopettaja	5	5	6	6		6	5	5	
		Lastenhoitaja	5	5	6	8	2	8	7	6	
		Varhaiserityisopettaja				1	1	1	1	1	
	3821	Perhepäivähoitaja	6	6	4	3	-1	3	2	2	
Perhepäivähoito	3822	Lastenhoitaja	1	1	1	0	-1	0	0	0	
Ryhmäperhepäivähoito (Tuulentupa)		Ryhmäperhepäivähoitaja	3	3	3	3		2	2	2	
		Sivistys yhteensä	66,0	66,0	63,0	63,0		61,0	57,0	55,0	
Työllistetyt			2	4	2	2		2	2	2	
TEKNISET PALVELUT											
	4101	Tekninen johtaja	1	1	1	1	0	1	1	1	
		Palvelusihteeri	1,15	1,15	0,7	0	-0,7	0	0	0	0,3 ostopalvelu Vaalan Vesi ja Lämpö Oy
		Palvelusihteeri	1	1	1	1	0	1	1	1	
Kaavoitus ja suunnittelu	4211	Aluearkkitehti	1	0	0	0	0	0	0	0	ostopalvelu Muhoksen kunta
Rakennus-tarkastus	4221	Rakennustarkastaja	0,85	0,85	0,85	1	0,15	1	1	1	osa myydään Utajärvelle
Ympäristösuojelu		Ympäristösuojelutarkastaja	0,15	0,15	0,15	0	-0,15	0	0	0	ostopalvelu Oulunkaaren ympäristöpalvelu
Rakentaminen ja kunnossapito											
Talonrakennus	4311	Talonrakennusmestari	1	0	1	1	0	1	1	1	
		Sähkömies	1	1	1	1	0	1	1	1	
		Ammattimies / talonrakennus	2	2	3	3	0	3	3	3	
	4340	Varastomies	0,6	0,6	0,6	0,3	-0,3	0	0	0	

Maanrakennus	4351	Maanrakennus- mestari	1	1	1	1	0	1	1	1	
	4354	Ympäristötyön- johtaja	1	1	1	1	0	1	1	1	
	4352	Ammattimies	0,5	1	1	1	0	1	1	1	
	4354	Ympäristö- työntek.	0	1	1	0,5	-1	0,5	0,5	0,5	
Konekeskus	4360	Koneenkuljet- taja	1,5	1,5	1,5	1	-0,5	1	1	1	
Ravitsemis- ja siivouspalvelut											
Ravitsemis-pal- velut	4410	Ruokapalvelu- päällikkö	1	1	0,7	0,5	-0,2	0,5	0,5	0,5	
		Ravitsemis- työnohjaaja	2	2	2	2	0	2	2	2	
		Ravitsemis- työntekijä	8,75	8	8,5	7,5	-1	7,5	7,5	7,5	
Siivouspalvelut	4420	Siivoustyön-oh- jaaja	1	0,3	0,3	0,5	0,2	0,5	0,5	0,5	
		Laitosapulai- nen/tk	3,15	3,7	3,8	4,3	0,5	4,3	4,3	4,3	
		Koulutyönteki- jä rav+ siivous- Veneheitto		1	1	0	-1	0	0	0	
		Siivooja		5,3	5,05	6,5	1,4	6,5	6,5	6,5	
		Siivooja		0,8	0,5	0	-0,5	0	0	0	
Asuntopalvelut	4511	Isännöitsijä		0,69	0,69	0	0	0	0	0	KOY Vaa- lan Nis- kalle
		Toimistosih- teeri		0,75	0,75	0	0	0	0	0	KOY Vaa- lan Nis- kalle
Talonmiehet	4521	Talonmies		3	3	2	0	2	2	2	
		Tekniikka yh- teensä		41,19	38,24	36,1	-3,1	35,8	35,8	35,8	
		Kaikki yhteensä		122,2 4	118,54	114,20		109,00	108,70		

7 LIITTEET

Hallinto-osaston vuosisuunnitelma

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2020	Vastuutaho/t	Arviointimittarit
Vetovoimainen työpaikka				
Ammattitaitoinen henkilökunta	Aktiivinen ja asiantunteva rekrytointi	Alueellinen yhteistyö elinkeinojen kehittämisessä	Kunnanjohtaja Humanpolis Oy	Yrittäjien mielipide yhteistyöstä, työpaikkojen ja yritysten määrän kehitys
	Kaikille henkilöstöryhmille mahdollisuus oman alansa koulutukseen / tapaamisiin	Koulutussuunnitelmassa varaudutaan elinkeinojen henkilöstön yksilöllisiin koulutustarpeisiin ja oman tehtäväalueen osaamisen vahvistamiseen	Kunnanjohtaja Hallintojohtaja	Koulutuspäivien määrä
Esimiehillä on hyvä muutoksen johtamisen taito	Maakuntauudistukseen valmistautuminen	Valmistelutyöryhmissä mukanaolo, aktiivinen vuorovaikutus, lausuntojen antaminen Esimiespalaverit	Kunnanjohtaja Kunnanjohtaja	-
Avoin keskustelukulttuuri ja mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön kunnassa	Kehityskeskustelujen uudistaminen	Kunnan uusi työhyvinvointihanke	Hallintojohtaja Hyvinvointijohtaja	Työtyytyväisyys ja -hyvinvointikyselyt, esimieskysely
Henkilökunnan osaaminen on tunnistettu ja käytössä	Omasta organisaatiosta kartoitetaan osaamista osaamisvajeisiin	Tehtävänkuvien määrittely ja kehityskeskustelut	Hallintojohtaja ja muut osastajohtajat, kunnanjohtaja	Uudet tehtävänkuvat määriteltä
Yhteisöllinen ja hyvinvoiva				
Kuntalaisten vaikuttamisen mahdollisuuksien parantaminen	Viestintä monipuolistuu	Kunta ottaa käyttöön kauppojen auloihin ja vastaaviin sijoitetut infotaulut	Markkinointiviestijä	Taulut käytössä aktiivisena osana viestintää
Vaala-hengen kasvattaminen	Kukoistavat pienyhteisöt	Yhteistyö ja sponsorointi elinvoimaa tuovissa tapahtumissa	Kunnanjohtaja	Näkyvyys yhteistöjen ja yritysten tapahtumissa
	Vaala-päivän kehittäminen	Yhteistyö yhdistysten ja yritysten	Markkinointiviestijä, hyvinvointijohtaja	Onnistuneet Vaala-päivät, kävijöiden palaute ja päivien näkyvyys

		kanssa Vaala-päivien suunnittelussa ja toteutuksessa		
	Kotiseutuylpeys omista käyntikohteista ja luonnosta	Lamminahon talon toiminnan kehittäminen ja markkinointi matkailun näkökulmasta	Yhteistyö Museovieraston, Senaattikiinteistöjen, Oulun yliopiston ja Pohjois-Pohjanmaan museon kanssa	Lamminahon kävijämäärän kasvu
	Oulujärven retkeilyalueen merkityksen tiedostaminen ja muiden retkeilykohteiden kehittäminen	Kunnan ylläpitämät reitistöt kuntoon, Rokua Geoparkin ja Oulujärven retkeilyalueen tunnetuksi tekeminen	Kunnanjohtaja Tekninen osasto Humanpolis Oy markkinointiviestijä	Reitistöhankkeen edistyminen, Oulujärven ja Rokua Geoparkin näkyvyyden kasvu
Viihtyisä				
Viihtyisä elinympäristö	Vaalan taajaman julkisivu on viihtyisä	Taajaman julkisivujen kunnostus- ja uudisrakentaminen taajaman elinvoimaa lisäävästi, istutusten ja valaistuksen kehittäminen, penkkien ja jäteastioiden lisääminen	Kunnanjohtaja Tekninen johtaja	Taajaman toteutuneet viihtyisyystoimenpiteet, julkisivujen korjaukset ja uudet rakennushankkeet
Monipaikka-asumisen edellytykset paranevat	Työelämän murros hyödynnetään Vaalan hyväksi. Vaala onvetovoimainen etätyön ympäristö.	Yhteisöllisen etätyötilan ylläpito ja markkinointi yhdessä yrittäjähdistyksen kanssa	Kunnanjohtaja Markkinointiviestijä Vaalan Yrittäjät ry	Etätyötila aktiivikäytössä
Yritysmuotoinen				
Olemme houkutteleva alue uusille yrityksille ja investoinneille	Suunnitelmallinen viestintä	Palkataan kuntaan kokoaikainen markkinointiviestijä. Viestintätoimintaa kehitetään.	Kunnanjohtaja Hallintojohtaja Markkinointiviestijä	Viestintätiimi kokoontuu säännöllisesti, markkinointiviestijä palkataan
	Klusteriajattelu	Klusteriohjelman laadinta (matkailu, elintarvikesektori, kauppa)	Kumppanina Humanpolis Oy ja Vaalan yrittäjät	Klusteriohjelma valmis
	Alueen matkailuvetovoiman kasvu	Matkailun kehittämissuunnitelman toimeenpano	Oulujokivarren kunnat, Humanpolis, alueen yritykset	Matkailun kehittämissuunnitelmaa on edistetty
	Oulujärven matkailun kehittäminen	Yhteistyö Oulujärven alueella	Vaala, Paltamo, Kaajaani, Humanpolis Oy, yritykset	Vaala ja Rokua Geopark mukana

				Oulujärven matkailun kehittämisessä
	Matkailua ja kaupaa tukevia tapahtumia on ympäri vuoden ja niiden markkinoinnissa tehdään yhteistyötä.	Tuetaan ja kannustetaan yritysten tai yhteisöjen tuottamia tapahtumia.	Kunnanjohtaja, Alueen matkailuyritykset ja järjestöt, Humanpolis Oy.	Myönnettyt avustukset ja yhteistoimintaosuudet, markkinointiyhteistyö
Paikallisen yrittäjyyden edellytykset ovat kunnossa	Paikallisen yritysneuvonnan tarjoaminen	Liitytään Oulun seudun Uusyrityskeskukseen. Säännöllinen yhteydenpito yrittäjien kanssa. Yrittäjien illan järjestäminen	Humanpolis Oy ja kunnan elinkeinopalvelut, Vaalan yrittäjät	Yhteydenpito ja vuorovaikutus yritysten kanssa on sujuvaa. Yrittäjien ilta järjestetty. Yksityisen sektorin työpaikkojen lukumäärä vuoden alussa ja lopussa. Yritysilmastomitari
	Omistajavaihdosten onnistumisen tukeminen	Ollaan mukana Pohjois-Pohjanmaan yrittäjien omistajanvaihdospalvelussa. Omistajavaihdostilanteet tulevat ajoissa palvelutarjoajien tietoon	Kunnanjohtaja Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät	Onnistuneet omistajavaihdokset
	Yrittäjyyskasvatus osaksi arkea	Koulussa tarjotaan yrittäjyyskasvatusta osana opetusta	Sivistysjohtaja Humanpolis Oy	Toteutunut yrittäjyyskasvatus
Olemme fiksu hankkija	Hankintaosaamisen parantaminen yrityksissä ja kunnassa ja Cloudia-järjestelmä on tehokkaassa käytössä	Markkinavuoropuheluiden lisääminen, hankintasuunnitelman julkistaminen, selvitetään ostodatan julkistamista Hankintaohjeen päivitys	Kunnanjohtaja Osastajohtajat Hallintojohtaja	Toteutuneet markkinavuoropuhelut ja kilpailutukset, julkistettu hankintasuunnitelma
Palvelukunta				
Saavutettavissa olevat lähipalvelut	Yrityspalvelut turvataan lähipalveluna	Hyvä yhteistyö yhteiskumppaneiden kanssa	Kunnanjohtaja Elinvoimalautakunta Kunnanhallitus	Yrityksen perustamiseen ja kehittämiseen tarjotaan palveluita Vaalassa
Taloudellisesti vakaaksi fiksu omistaja		Talousarvioprosessin muuttaminen	Hallintojohtaja, hallintosihtööri, johtoryhmä	

Korjausvelka hallinnassa	Retkeilyreitistö palvelee vapaa-aikaa ja matkailua	Laaditaan korjaussuunnitelma ja haetaan hanketta reitistöjen parantamiseksi ja kehittämiseksi	Tekniset palvelut Humanpolis Oy	Suunnitelma laadittu ja hankehakemus jätetty
	Yrityskiinteistöt	Kunnan kiinteistöstrategian toimeenpano	Tekniset palvelut Kunnanjohtaja	Kiinteistöstrategian mukaiset toimenpiteet vuodelle 2020
Tonttikauppa on aktiivista	Tonttien myyntiaste nousee	Tonttien markkinointiin panostetaan, ja myymisessä hyödynnetään esimerkiksi huutokaupat.comia. Aloitetaan uusien yritystonttien kaavoittaminen	Tekninen johtaja Markkinointiviestijä Kunnanjohtaja Humanpolis Oy	Myydyt tontit Tonttien näkyvyys
Tytäryhtiöiden toiminta on tuloksekasta	Kehittämisyhtiön rooli on selkeä suhteessa yrityksiin ja omistajaan	Alueellisen yhteistyön laajentaminen elinkeinojen kehittämisessä	Kunnanjohtaja Elinvoimalautakunta Humanpolis Oy	Yhteistyön toimintamalli on muodostunut ja sen vaikuttavuutta seurataan
Myönteisesti tunnettu				
Vaala- ja aluebrändien vahvistaminen (Geopark, Oulujärven matkailualue, Rokuan kansallispuisto, Oulujokivarssi)	Alueen viestinnän parantaminen	Viestintäsuunnitelman täytäntöönpano, kunnan suunnitelmallinen markkinointi- ja brändityö, sisäisen viestintätiimin aktiivinen toiminta	Johtoryhmä markkinointiviestijä	Näkyvyys
	Vaala: lähi- ja luomuruokapitäjä	Kunnan lähiruokabrändin lanseeraus ja jalkautus	Johtoryhmä markkinointiviestijä	Näkyvyys
	Tulomuuttopalvelu toimivat	Tulomuuttoesite ja kirje käytössä	Johtoryhmä	Positiivinen palaute kuntaan muuttajilta

Hyvinvointiosaston vuosisuunnitelma

Yhteisöllinen ja hyvinvoiva: Meidän Vaala				
Hyvinvointiosaston toiminta kehitty edelleen: ikäkausiverkostojen suunnitelmallista työtä. Kirjaston palveluroolin kehittäminen.	Kuntastrategian, laajan hyvinvointikertomuksen ja erityisesti hyvinvointisuunnitelma 2020 mukainen toiminta. Erityisenä painopisteenä poikkihallinnollisesti käynnistää kehittämistyö ikäihmisten kotona pärjäämisen tukemiseksi, yksinäisyyden lievittämiseksi, ehkäisevän päihdetyön kehittämiseksi sekä kouluksiäamiseen puutumisen kehittämiseksi (SO)	toimenpiteet kirjataan vuosittaiseen hyvinvointisuunnitelmaan	Hyvinvointijohtaja + henkilöstö + muut osastot	vuosittainen seuranta- ja arviointiraportti sekä arviointi osavuosisat-sauksissa

Sivistysosaston vuosisuunnitelma

Hallinto

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2020	Vastuutaho/t	Arviointimittarit
Ammattitaitoinen henkilökunta	prosessien ja tehtäväkuvien selkiytyminen	Osaston henkilöstön kehittämispäivän (prosessit) järjestäminen	sivistysjohtaja	Kehittämispäivän järjestäminen ja kehityssuunnitelman tekeminen

Perusopetus Vaala

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2020	Vastuutaho/t	Arviointimittarit
Vaala -hengen kasvattaminen	Yhteisöllisyys: Koko kylä kasvat-taa	Yhteisöllisen toiminta-kulttuurin luominen: kodin ja koulun yhteistyö	koulukeskuksen rehtori, henkilökunta	Yhteisten tapahtumien järjestäminen
Kaikille ikäryhmille mielekästä tekemistä	Jokaiselle lapselle vähintään yksi harrastus	Koulujen kerhotoiminnan vakinaistaminen	koulukeskuksen rehtori	Koulujen kerhotoiminnan määrä

Turvallisuus	Turvallinen työ- ja opiskeluympäristö	Turvallisuustietoisuuden ja -osaamisen lisääminen henkilökunnan koulutuksella.	koulukeskuksen rehtori, henkilökunta	toteutettujen koulutuksien määrä

Lukio

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2020	Vastuutaho/t	Arviointimittarit
Saavutettavissa olevat ja laadukkaat lähipalvelut	Elinvoimainen, korkeatasoinen lähilukio	Imagon edelleen vahvistaminen, opiskelijoiden tukeminen	rehtori, henkilökunta	Opiskelijamäärätavoitteena 20-25 opiskelijaa / 1.vsk. Ilmaiset oppikirjat ja lukiolaisten tuettu asuminen.
Kansainvälisyysvoimavarana	Kansainvälinen toiminta osana nuoren kasvua ja kotiseutumyönteisyyttä	Erilaisissa kansainvälisissä hankkeiden toteutus monipuolistaa opetusta ja oppimista sekä lisää kotiseudun tuntemista ja arvostusta	rehtori, kv -toiminnasta vastaavat opettajat	Kansainväliset hankkeet.

Kansalaisopisto

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2020	Vastuutaho/t	Arviointimittarit
Saavutettavissa olevat ja laadukkaat lähipalvelut	Elinikäisellä oppimisella tuetaan kokonaisvaltaista hyvinvointia	Laadukas ja monipuolinen kurssitarjonta.	rehtori	Kurssilaisten määrä
Paikallisen yrittäjyyden edellytykset ovat kunnossa	Paikallisen yritysneuvonnan ja koulutuksen tarjoaminen	Kansalaisopisto huomioi kurssitoiveet	rehtori	Kurssien järjestäminen kysynnän mukaan

Paikallinen työikäinen väestö on osavaa	työllistymismahdollisuuksien parantaminen lisääntyneen osaamisen myötä	Työvoimapolitiittisten / työllisyyskoulutusten järjestämismahdollisuuksien selvittäminen	rehtori	Kurssien järjestäminen tarpeen mukaan
Kaikille ikäryhmille löytyy mielekästä vapaa-ajantoimintaa	Oulujärven Kansalaisopisto huomioi eri ikäryhmien tarpeet kurssitarjonnassa	Opetustarjonnassa huomioidaan eri ikäryhmät ja eri-tyisryhmät. Kansalaisopiston toiminta ehkäisee syrjäytymistä ja lisää kunta-alaisten aktiivisuutta	rehtori	Asiakaspalaute, kurssien määrä ja monipuolisuus

Varhaiskasvatus

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2019	Vastuutaho/t	Arviointimittarit
Omien palvelujen laatu Ammattitaitoinen henkilökunta	Laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut kaikille henkilöstöryhmille mahdollisuus oman alansa koulutukseen / tapaamisiin. Aktiivinen ja asiantunteva rekrytointi	Varhaiskasvatussuunnitelman jalkauttaminen. Täydennyskoulutuksen järjestäminen Työtapojen kehittämisen Yhteisöllisen ilmapiirin tavoittelemisen	varhaiskasvatus, sivistysjohtaja, hyvinvointilautakunta	Henkilöstön itsearviointi. Pätevä henkilöstö. Itsearviointi ja asiakaspalaute.
Kukaan ei ole yksin	Lapsiperheet saavat tarvittaessa tukea varhaisessa vaiheessa	"Lapsen tuen polku" ja "Lapset puheeksi"-menetelmät käytössä. Vanhempain koulu	varhaiskasvatus, Oulunkaaren perhepalvelut	Keskustelujen määrä, huoltajien ja henkilöstön kokemukset
Vaala-hengen kasvattaminen	Koko kylä kasvattaa	Kannustetaan ja tuetaan lasten kehittyviä osallistumisen taitoja. Huoltajien osallistaminen.	varhaiskasvatus	Tiedottamisen onnistuminen. Osallistujien määrä.

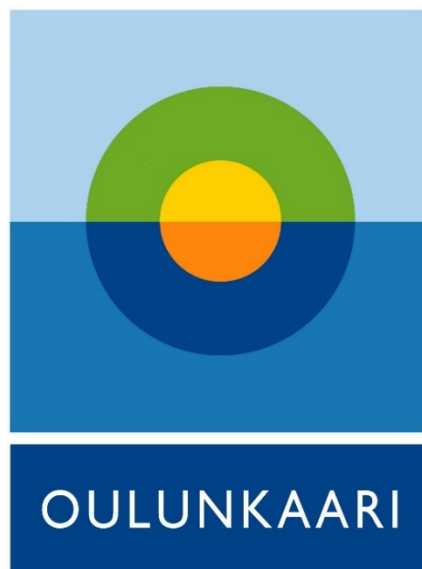
Tekninen osasto

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2020	Vastuutaho/t	Arviointimittarit
Kansainvälisyys on voimavara	EU-hankerahoitusta hyödynnetään tehokkaasti	Reagoinnit hanke-mahdollisuuksiin	Elinkeinopalvelut	Saadut hankerahoitukset ja niiden tulokset
Viihtyisä ja liikumaan kannustava elinympäristö	Vaalan taajaman julkisivu on viihtyisä. Koulurakennukset ovat hyvässä ja ter-	Sisäilmaselvitykset. Työergonomiatarkastelu. Uudisrakentaminen.	Tekniset palvelut, sisäilmajohtoryhmä	Hyvinvointikysely uusitaan 2020, kyselyn tulokset, hyvinvointikerto-

	veellisessä kunnossa. Retkeilyreitistö palvelee vapaa-aikaa ja matkailua.			mus. Työhyvinvointikyselyn tulokset, sairaspaisaolojen kehittyminen, riskikartoituksen tulokset.
Omat palvelut ovat sujuvia ja laadukkaita	Digitalisaation ja sähköisen asiointin mahdollisuuksien hyödyntäminen. Palveluprosessit käydään läpi, kuvataan ja tehdään jouheviksi	Palveluprosessit käydään läpi, kuvataan ja tehdään jouheviksi	Tekniset palvelut, johtoryhmä	Toteutettu muutos
Kuntalaiset kokevat voivansa vaikuttaa	Asiakkaat mukana suunnittelemassa palveluja	Järjestetään osallistamismahdollisuuksia	Vastuualuejohtajat	Hyvinvointikysely uusitaan 2020, kyselyn tulokset, hyvinvointikertomus
Olemme fiksu hankkija	Vaalan kunnan elintarvikkeiden hankinnoissa lähiruuan osuus pysyy samana tai kasvaa. Hankintaosaamisen parantaminen yrityksissä ja kunnassa ja Clou diajärjestelmä on tehokkaassa käytössä	Tehdään mm. ruokapalveluiden selvitystyö Muhoksen ja Utajärven kunnan kanssa.	Ruokapalvelut Hallintojohtaja/hankintavastava	Onnistuneet hankinnat, lähiruoka-hankintojen määrä

Järjestämissopimus 2020

Oulunkaaren kuntayhtymä – Vaalan kunta



Sisältö

<u>1 Sopimuksen osapuolet</u>	66
<u>2 Sopimuksen voimassaolo</u>	66
<u>3 Tavoitteet ja toimenpiteet</u>	66
<u>4 Lisävakanssit</u>	72
<u>5 Investoinnit ja leasing-hankinnat</u>	72
<u>6 Hankkeet</u>	72
<u>7 Talousarvio ja sen kohdentaminen</u>	75
<u>8 Sopimuksen tarkastaminen ja muutokset</u>	76
<u>9 Sopimuksen liitteet</u>	76
<u>10 Sopimuksen seuranta</u>	76
<u>11 Allekirjoitukset</u>	0

Järjestämissopimus vuodelle 2020

Järjestämissopimus perustuu Oulunkaaren ja kuntien strategioihin sekä kuntaneuvotteluprosessissa tehtyihin linjauksiin. Järjestämissopimuksessa osapuolet sopivat vuotuisista taloudellisista ja toiminnallisista tavoitteista.

1 Sopimuksen osapuolet

Oulunkaaren kuntayhtymä

Piisilta 1, 91100 Ii

Vastuuhenkilö:

Leena Pimperi-Koivisto, kuntayhtymän johtaja

Vaalan kunta

Vaalantie 14, 91700 Vaala

Vastuuhenkilö:

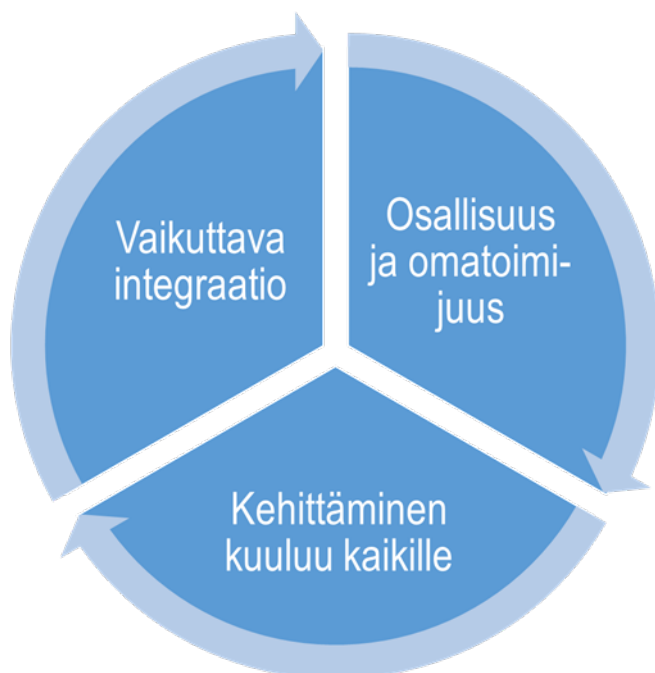
Miira Raiskila, kunnanjohtaja

2 Sopimuksen voimassaolo

Sopimus on voimassa 1.1.2020–31.12.2020.

3 Tavoitteet ja toimenpiteet

Palvelualojen yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet.



Perhepalvelut

Tavoitteet	Keinot
Lasten ja perheiden palvelut	
Lapsi- ja perhelähtöinen toimintakulttuuri	Jatketaan perhekeskustoimintamallin kehittämistä lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman mukaisesti. <ul style="list-style-type: none"> - Lasten, nuorten ja perheiden sote-palveluiden yhteensovittaminen - Perheiden ennaltaehkäisevien palvelujen vahvistaminen - Vanhemmuuden tuen vahvistaminen - Perheiden kotipalvelun saamis- ja myöntämisedellytysten tarkastaminen
Digiturvallisuuden edistäminen	Vahvistetaan sote-ammattilaisten osaamista digimaailman mahdollisuuksien ja riskitekijöiden tunnistamiseen ja ehkäisyyn. Ehkäistään digimaailman haitallista ja ongelmallista käyttöä. Otetaan käyttöön lasten ja nuorten tarpeisiin vastaavia työkaluja ja toimintamalleja digiturvallisuuden parantamiseksi perhe- ja sosiaalipalveluiden ammattilaisille.
Hyvinvoinnin edistäminen ja eriarvoisuuden vähentäminen	Systemisen lastensuojelun toimintamallin juurruttaminen.
	Varmistetaan psykologien saatavuus ja resurssien oikea kohdentaminen. Tarvittaessa palveluja hankitaan ostopalveluna.
	Oppilaille on järjestettävä mahdollisuus päästä henkilökohtaisesti keskustelemaan opiskeluhuollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä koulun työpäivänä sen jälkeen, kun oppilas on sitä pyytänyt. Kiireellisissä tapauksissa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä.
	Otetaan käyttöön maksuton ehkäisy alle 25-vuotiaille.
Osallisuuden vahvistaminen	Valmistellaan yhteistyössä kuntien kanssa työhyvinvointia edistävää hanketta, kohderyhmänä Oulunkaaren osalta ensisijaisesti sosiaalityöntekijät ja sosiaaliohjaajat
	Kehitetään sijoitettujen lasten systemaattisen kuulemisen käytäntöjä ja sijaishuollon epäkohtiin puuttumisen välineitä ja rakenteita.
	Tarjotaan koulutusta lastensuojelun sosiaalityöntekijöille lasten kohtaamiseen ja kuulemiseen sekä lapsikeskeiseen ja lapsenoikeusperustaiseen valvontaan
	"Kuuntele - sijoitettujen lasten hyvinvointi ja systemaattinen kuuleminen" -hanke (THL:n tutkimus- ja kehittämishanke yhteistyössä STM:n kanssa)
	Tuetaan tasa-arvoista vuorovanhemmuita uudistuneen lapsenhuoltolain mukaisesti.
Lasten mielipiteet otetaan huomioon ja lasten kuulemista heitä itseään ja lasten palveluissa koskevissa päätöksissä vahvistetaan.	
	Osaamisen vahvistaminen ja tukirakenteet.

Palveluiden kehittäminen ja parantaminen	Kehitetyn täydennyskoulutuspaketin hyödyntäminen. LASTO-työryhmä / THL juniori -mentorointiohjelma.
	Toimitaan lastensuojelun määräaikojen mukaisesti sekä seurataan asiakasmääriä. Lastensuojeluilmoitusten käsittelyajat (7 vrk). Palvelutarpeen arvioinnin kesto (3 kk). Hallitusohjelmaan kirjattu asteittain kiristynvä vähimmäishenkilöstömitoitus lastensuojeluun niin, että mitoitus on 30 asiakasta ammattilaista kohden. Vuonna 2022 mitoitus on 35.
	Kehitetään lastensuojelun jälkihuoltoa muuttuvan lainsäädännön mukaisesti. Jälkihuolto-oikeus nousee 25 ikävuoteen saakka. Aikuistumisen tuen toimintamalli.
	Erityisen vaativan tuen palvelujen kehittäminen (esim. VIP-verkosto, OT-keskus).
	Jatketaan sosiaalihuollon Kanta-palvelun käyttöönottoon toimeenpanoa.
	Kehitetään matalankynnyksen eroauttamisen palveluita vanhemmuuden tukemiseksi. - Digneuvonta - Eroklินิกка
	Sosiaalipäivystys järjestetään Oulun kaupungin ja lähikuntien kanssa yhteistyönä.
	Hankintayhteistyö Oulun kaupungin ja muiden maakunnan kuntien kanssa. - Lastensuojelu
Aikuisten ja työikäisten sosiaalipalvelut	
Aikuisten parissa tehtävän sosiaalityön uudistaminen elämäntilanelähtöiseksi	Toimeenpannaan aikuisten parissa tehtävän sosiaalityön tulevaisuusselvitys -tiekartta 2030 kehittämistoimenpiteitä. - Sosiaalityön palvelut toteuttavat samanaikaisesti osallisuuden, toimintakyvyn, osaamisen ja työllisyyden tavoitteita. Palvelujen keskiössä tulee olla henkilökohtaiseen vuorovaikutukseen pohjautuva asiakastyö, jossa asiakassuunnitelma, sen toteutus ja arviointi ovat saman sosiaalityön ammattilaisen vastuulla. - Osaamista tulee kehittää laaja-alaisissa kokonaisuuksissa, joita ovat varhainen tuki ja hyvinvoinnin edistäminen sosiaalisina investointeina, tehostettu asiakaskohtainen sosiaalityö, yhteisösosiaalityö ja rakenteellinen sosiaalityö
Hyvinvoinnin edistäminen ja eriarvoisuuden vähentäminen	Sosiaalityössä tulee ottaa käyttöön ja seurata vaikuttaviksi osoitettuja työmenetelmiä ja seurata jo käytössä olevien menetelmien vaikuttavuutta. Niitä sovelletaan sosiaalityön toiminta-areenoilla palvelukokonaisuuksien ja -ketjujen kehittämistyössä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää paljon integroituja palveluja tarvitsevien tunnistamiseen. Vaikuttavuuden tulee olla koko palvelutoimintaa läpäisevä periaate.
	Vahvistetaan eri asiakasryhmien osallisuutta erityisesti taidelähtöisiä työmenetelmiä ja toimintamalleja käyttäen (mielenterveys- ja päihdekuntoutajat, vammaiset, maahanmuuttajat, työelämän ulkopuolella olevat nuoret).

	<p>Yhteistyössä työvoimapalvelujen kanssa sosiaalityöntekijän ja sosiaalihoitajan on käytettävä osallisuutta tukevia ja kannustavia menettelytapoja.</p> <p>Sosiaalityön tulee olla jalkautuvaa matalan kynnyksen lähipalvelua, jossa toteutuu alueperustainen yhteisöllinen lähestymistapa. Digitaalisten palvelujen kehittämisessä on huomioitava palvelujen tarpeenmukainen saatavuus, digisyrjäytyminen ja kaikkien mahdollisuudet hyödyntää palveluja.</p>
Palveluiden kehittäminen ja parantaminen	<p>Palvelut on toteutettava käyttäjä- ja elämäntilannelähtöisesti. Asiakkaalle pyritään tarjoamaan apu siellä, missä hänet kohdataan palveluohjauksen keinoin.</p>
	<p>Kehitetään taloussosiaalityön työmenetelmiä ja toimintamalleja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vahvistetaan asiakkaan taloudellista toimintakykyisyyttä
	<p>Jatketaan sosiaalihuollon Kanta-palvelun käyttöönottoon toimeenpanoa.</p>
<p>Vammaisten ja erityisryhmien palvelut</p>	
Vammaispalvelujen selkeä ja tarkoituksenmukainen palvelukokonaisuus	<p>Vammaispalvelujen saatavuus ja osaaminen on turvattu kohtuullisin kustannuksin.</p>
	<p>Vammaisen henkilö ja hänen läheisensä saavat arkeensa riittävät oikea-aikaiset ja yksilölliset peruspalvelut. Erityispalvelut toimivat peruspalvelujen vammaistyön tukena.</p>
	<p>Peruspalvelujen ja erityispalvelujen tehtävänjako on selkeä ja palveluketjut peruspalveluista erityispalveluihin ovat saumattomat.</p>
Hyvinvoinnin edistäminen ja eriarvoisuuden vähentäminen	<p>Vahvistetaan eri asiakasryhmien osallisuutta erityisesti taidelähtöisiä työmenetelmiä ja toimintamalleja käyttäen (mielenterveys- ja päihdekuntoutajat, vammaiset, maahanmuuttajat, työelämän ulkopuolella olevat nuoret).</p>
Osallisuuden vahvistaminen	<p>Työhönvalmennuksen ja työ- ja päivätoiminnan uudistaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osallisuutta edistävä sosiaalinen kuntoutus - Työelämävalmiuksia edistävä sosiaalinen kuntoutus heikossa työmarkkina-asemassa oleville henkilöille
	<p>Asiakkaat ovat aktiivisesti mukana palvelujen kehittämisessä ja asiakasfoorumit jatkavat aktiivista toimintaa.</p>
	<p>Otetaan käyttöön kehitysvammaisten henkilökohtainen budjetti vammaispalvelulain uudistuksen toteutuessa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oikea-aikaisuus ja yksilölliset palvelutarpeet
	<p>Digitaalisten palvelujen kehittämisessä on huomioitava palvelujen tarpeenmukainen saatavuus, digisyrjäytyminen ja kaikkien mahdollisuudet hyödyntää palveluja.</p>
Palveluiden kehittäminen ja parantaminen	<p>Hankintayhteistyö Oulun kaupungin ja muiden maakunnan kuntien kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vammaispalvelu
	<p>Jatketaan sosiaalihuollon Kanta-palvelun käyttöönottoon toimeenpanoa.</p>
	<p>Osaamista ja työmalleja tulee kehittää yhdessä monitoimijaisesti kunkin ammattiryhmän asiantuntijuutta hyödyntäen. Prosessi toteutetaan eheänä ja katkeamattomana kokonaisuutena tunnistaen kunkin prosessiin osallistuvan asiantuntijan rooli ja sen merkitys.</p>
	<p>Toimitaan vammaispalvelujen määräraajojen mukaisesti sekä seurataan asiakasmääriä, eri palvelujen käyttöä ja kustannuksia. Palvelut toteutetaan kustannustehokkaasti.</p>

Terveyspalvelut

Tavoitteet	Keinot
Vastaanottopalvelut (hoitaja-lääkäripalvelut, hammashuolto, mielenterveystyö, kuntoutus)	
Perustason palveluiden saatavuuden parantaminen	<p>Lääkärityövoiman pysyvyys (omalääkärimallin kehittäminen) ja lääkäreiden osaamisen ja erikoistumisen tukeminen.</p> <p>Kiireettömien lääkäri- ja hoitajapalvelujen saatavuuden parantaminen hallitusohjelman mukaisesti. Kansansairauksien ehkäisyä ja niiden hoidon vaikuttavuutta parannetaan.</p> <p>Suunterveydenhuollon sekä mielenterveys- ja kuntoutuspalveluiden saatavuuden ja laadun parantaminen.</p>
Pitkäaikaissairaat ja paljon palveluita käyttävät	Uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden työnjakoa ja toimintatapoja. Laajempaa yhteistyötä eri ammattiryhmien välillä, moniammatilliset tiimit. Näin saavutetaan hyvä kustannusten hallinta ja palvelujen sujuvuus.
Palvelujärjestelmän kehittäminen	<p>Kehitetään kuntoutusta lähtökohtana saumattomat hoitojärjestelmät ja toimintakyvyn paraneminen ja tukeminen.</p> <p>Kehitetään järjestelmää ja sen toimintaa laaja-alaisesti hyödyntämällä digitalisaatiota.</p> <p>Päihdeasiakkaiden hoidon kehittäminen yhteistyössä mielenterveystyön ja sosiaalipalveluiden kesken.</p> <p>Kehitetään kunnioittavaa saattohoitoa, palliativista hoitoa ja kivunhoitoa yhteistyössä vanhuspalveluiden kanssa.</p> <p>Tehostetaan saumatonta palveluketjua ja yhteistyötä muiden palvelualojen kanssa tavoitteena tukea kotona asumista ja mielekästä arkea yhteistyössä kotihoidon kanssa.</p> <p>Yhteistyötä kehitetään kotona asuvien hoidon kehittämisessä kotihoidon ja muiden palvelualojen kanssa (kotisairaala).</p>
Tutkimustyön tukeminen ja ICT:n kehittäminen	<p>Osallistutaan kehittämis- ja tutkimushankkeisiin ja kannustetaan perusterveydenhuollon tutkimukseen.</p> <p>Osallistutaan aktiivisesti tietojärjestelmien yhteensovittamishankkeisiin ja ICT-valmisteluun. Pyritään yhtenäisen tietopohjan ja raportointitavan luomiseen.</p>
Erikoissairaanhoito	
Terveydenhuollon painopisteen siirtä-	Tiivis yhteistyö erikoissairaanhoidon kanssa.

minen erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon	
---	--

Vanhuspalvelut

Tavoitteet	Keinot
Hyvinvoinnin edistäminen ja eriarvoisuuden vähentäminen	Ikäihmisten mielekäs arki rakentuu yhteistyössä kunnan eri palvelujen, alueen yritysten ja 3. sektorin kanssa. Lisätään matalan kynnyksen elintapaohjausta ja ennaltaehkäiseviä toimia.
	Olemme yhdessä vastuullisia huomaamaan ja tarttumaan itsenäistä selviytymistä ja mielekästä elämää kotona uhkaaviin tekijöihin, esim. liikkumisen ongelmiin, leskeytymiseen tai muistin heikkenemiseen.
	Sosiaalihuoltolain (§36) mukainen palvelutarpeen arviointi käynnistetään 7 päivän kuluessa tai tilanteesta riippuen viipymättä yhteydenotosta.
	Kotona asumista tukevan teknologian yhdenvertainen tarjoaminen asiakkaille.
	Selvitään mahdollisuutta hakea hankerahoitusta ikäihmisten palveluihin kohdentuvalle kulttuurihyvinvointia edistävälle hankkeelle Lähde-hankkeen hyvien kokemusten perusteella.
Ikäystävällisyyden edistäminen	Kehitetään hoitotyötä yhteistyössä käyttäjien ja henkilöstön kanssa.
	Oulunkaaren vanhuspalvelusuunnitelma päivitetään vastaamaan uudistuvaa lakia ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (vanhuspalvelulaki).
	Kehitetään monimuotoista kotona asumista tukevaa palveluvalikkoa, esimerkiksi kotihoidon eri muodot ja perhehoito.
	Varaudutaan hallitusohjelmassa kirjattuun hoivahenkilöstön vähimmäismitoituksen nostoon (0,7) ympärivuorokautisen hoivan yksiköissä mm. huolehtimalla Oulunkaaren vetovoimaisuudesta työnantajana.
	Selkeytetään henkilöstön työnjakoa muun muassa tukipalveluiden osalta.
	Koko työyhteisö ottaa vastuuta ja kaikki ovat mukana luomassa sujuvaa yhteistyötä ja hyvää työilmapiiriä, jolla edistetään ja vahvistetaan ikäystävällisiä palveluja.
	Osallistutaan Oulunkaaren ja kuntien yhteiseen työhyvinvointihankkeeseen.
	Selvitään keinoja lisätä asiakkaan saamaa välitöntä hoitoaikaa kaikissa ikäihmisten palvelukokonaisuuksissa (esim. uudet työtavat, osaaminen, teknologia).
	Yhteistyössä Oulunkaaren palvelualojen ja kunnan kanssa tarjotaan 65 vuotta täyttäneille tietoa omaehtoisesta terveyden ja hyvinvoinnin edistamisestä ja julkisista palveluista.
	Panostetaan yhteisiin hyvinvoinnin mittareihin perustuvaan tiedolla johtamiseen.

Ikäihmisten palveluiden parantaminen	Seurataan ja arvioidaan aktiivisesti uusia teknologisia mahdollisuuksia ja hyötyjä. Lähdetään rohkeasti mukaan kokeiluihin, jotka tukevat Oulun kaaren strategiaa. Toimitaan yhteistyössä digikummin kanssa.
	Moniammatillisten tiimien käyttö ja työnjaon kehittäminen yli palvelualueiden.
	Yhteinen kotisairaaloiminta käynnistyy ja vakiintuu vanhus- ja terveyspalveluissa.
	Kotikuntoutuksen toimintamallia kehitetään yhteistyössä terveyspalveluiden kanssa.
	Palveluohjauksen vahvistaminen geronomeilla.
	Toimiva valvonta varmistaa osaltaan palvelujen laatua.

4 Lisävakanssit

Sosiaalityön resurssin lisäys, 0,2 htv

Ateriakuljettaja kotihoitoon, 1 htv

Suopursun siivousjärjestelyt sekä pyykki- ja ateriahuolto, 1 htv

5 Investoinnit ja leasing-hankinnat

Ultraäänilaite

Hammasröntgen, PTG-laite

6 Hankkeet

Nimi	Kuvaus	Kesto	Kokonaisbudjetti	Rahoittaja	Omarah. 2020	Lisätietoja
Hankesalkku: Mielekäs elämä kotona						
LÄHDE! - taiteesta voimaa arkeen	Tavoitteena on syrjäytymisen ehkäiseminen ja laaja-alaisen hyvinvoinnin edistäminen taiteen ja kulttuurin keinoin erityisesti työttömien nuorten, maahanmuuttajien ja erityisryhmien keskuudessa.	2/2017-2/2020	443 000 €	ESR	11 200 €	Osatoteuttajana lin KulttuuriKauppila. Haetaan jatkoaikaa kesäkuun 2020 loppuun saakka.
Itsenäiset - Hyvä elämä omassa kodissa	Tavoitteena on kehitysvammaisten monimuotoisen asumisen tuki ja henkilöstön osaamisen vahvistaminen.	2/2018-12/2019		STEA		Toteuttajana Kehitysvammaisten palvelutalosaäitiö. Oulunkaari toimii yhteistyökumppanin roolissa, ei omarahoitusosuutta.
Arki lähemmäs	Hankkeen tarkoituksena on maaseudulla asuvien kuntoutujien ja kuntoutuspalvelujen tuottajien kuntoutuspalveluiden monipuolistuminen etäkuntoutusta hyödyntäen.	2018-2020		ESR		Hanketta koordinoi Oulun ammattikorkeakoulu Oy ja osatoteuttajana Lapin ammattikorkeakoulu. Oulunkaari toimii yhteistyökumppanin roolissa, ei omarahoitusosuutta.
Systeemisen lastensuojelun maakunnallinen kehittämistyö	Maakunnallinen kehittämistyö systeemisen lastensuojelun toimintamallin käyttöönottamiseksi. Liittyy LAPE-ohjelman siltaukseen	2019-2020		THL		Maakunnallinen kehittämishanke.
Kysy ja kuuntele -sijoitettujen lasten hyvinvointi ja systemaattinen kuuleminen	Hankkeen tavoitteena on tuottaa tietoa sijoitettujen lasten kokemuksista ja kohtelusta sekä vahvistaa lasten kuulemistä osana sosiaalityön käytäntöjä. Tavoitteena on myös kehittää systemaattisen kuulemisen sekä epäkohtiin puuttumisen välineitä ja rakenteita.	2019-2021		THL		Oulunkaari on mukana hankkeessa kehittäjäkumppanina.
Ikäihmisten perhehoitoa Pohjoiseen	Hanke jatkaa Perhehoitoa ja palveluyrittäjyyttä -hankkeesta aloitettua toimintamallin juurruttamista Lapin ja Koillismaan alueilla, monipuolistaa maaseudun palveluita sekä edistää sote- ja monialayrittäjyyttä. Hankkeen toiminta koskee Simon kunnan sote-palveluja. Tuloksia on tarkoitus hyödyntää soveltuvin osin myös muissa Oulunkaaren kunnissa.	09/2019 – 02/2021	330 000 €	Leader	943 €	Koskee Simoa.Koko hankkeen omarahoitus (943 €) maksetaan v. 2019. Mukana on kaikkiaan 19 kuntaa Lapin ja Koillismaan alueelta.
Lähde! - taiteesta osallisuutta	Hanke tarjoaa heikommassa asemassa oleville henkilöille mahdollisuuden osallisuuteen ja kulttuuriseen hyvinvointiin heidän työ- ja toimintakykynsä sekä hyvinvointinsa edistämiseksi.	2020-2022	495 000 €	ESR	21 800 €	Osatoteuttajana lin KulttuuriKauppila.
Taidekummi psyykkisesti oireilevien nuorten tukena	Hankkeen päämääränä on tukea psyykkisesti oireilevien nuorten (13-18-v.) ja heidän perheidensä hyvinvointia taidelähtöisin menetelmin. Tavoitteena on mallintaa ja ottaa käyttöön Taidekummi-toiminta sekä varhaisen tuen että erityisen vaativaa tukea tarvitsevien nuorten palveluissa.	3/2020-12/2022	426 000 €	THL	9 800 €	
KRIPA - kansainvälinen residenssien innovaatioverkosto Pohjois-Pohjanmaalle	Tavoitteet: Yhteistyön edistäminen ja Pohjois Pohjanmaan maaseudun kansainvälisen vetovoiman ja näkyvyyden lisääminen. Residenssitoiminnan kaupallisen potentiaalin kartoittaminen ja pilotoiminen osana maaseutuelinkeinojen sekä julkisen ja kolmannen sektorin kanssa tehtävää yhteistyötä. Verkostomaisen ja laadukkaan residenssitoiminnan edistäminen Pohjois Pohjanmaalla	2020-2022		Maaseutu-rahasto		Päätoteuttajana lin kunta. Oulunkaari toimii yhteistyökumppanina erityisesti työpaketissa 3. Ei omarahoitusosuutta.
VERTY - Vertaistukea, työllisyyden ja hyvinvoinnin edistämistä - yhdessä!	Työttömien ja syrjäytymisuhan alla olevien henkilöiden hyvinvoinnin ja työelämäpolkujen kehittäminen.	2020-2022		ESR		Hanketta hallinnoi Vaalan kunta. Oulunkaari toimii yhteistyökumppanina. Ei omarahoitusosuutta.
Kokonaisvaltaisen asiakasprosessin vastuut osana rakenteellista sosiaalityötä	Hankkeen tavoitteena on rakenteellisen sosiaalityön kehittäminen.	9/2019-8/2022		ESR		Koskee Simoa. Ei omarahoitusosuutta. Oulunkaari toimi yhteistyökumppanin roolissa. Hankkeeseen osallistuvat Poske, Lapin yliopisto, järjestöt sekä Lapin kunnat.
Kotona perheessä	Hankkeen tavoitteena on perhehoidossa olevien ikäihmisten hyvinvoinnin paraneminen.	2020-2022		STEA		Hanketta hallinnoi Perhehoitoliitto. Oulunkaari toimii yhteistyökumppanin roolissa, ei omarahoitusosuutta.

Nimi	Kuvaus	Kesto	Kokonais- budjetti	Rahoittaja	Omarah. 2020	Lisätietoja
Hankesalkku: Teknologian ja sähköisen maailman imussa						
Digikummi	Sähköisten palveluiden ja teknologian käytön edistäminen (perhe-, terveys- ja vanhuspalvelut)	2019-2020	140 000 €	Oulunkaari	67 400 €	
Erikoistumiskoulutus nykyteknologian hyväksikäytöstä ikäihmisten kotihoidossa (KOTEK)	Hankkeen tavoitteena on suunnitella ja pilotoida ammattikorkeakoulutasoinen erikoistumiskoulutus, jonka avulla voidaan tuottaa valtakunnallisesti tietoa ja osaamista kotihoidon toimintakenttään.	2018-2019		ESR		Oulunkaari toimii yhteistyökumppanin roolissa, ei omaraahoitusosuutta.
Digiturvaa yhdessä	Hanke kohdistuu lasten ja nuorten digitaalisten laitteiden ja netin käytön turvallisen käytön edistämiseen ja haitallisen sekä ongelmallisen käytön ehkäisyyn.	3/2019-12/2021	185 000 €	THL	9 800 €	
Digitaalisen hyvinvoinnin kyvykkyudet	Hankkeessa luodaan kouluyhteisöjen käyttöön soveltuvaa mallia, jolla edistetään lasten turvallisuutta ja hyvinvointia digimaailmassa. Digihyvinvoinnin kyvykkyysien kehittämiseksi hankkeessa tuetaan konkreettisella tasolla kouluyhteisöjen ja lasten turvallista ja tasapainoista digikäytön hallintaa valmennusten ja testattujen menetelmien avulla alkutoimenpiteenä tehtävään kartoitukseen pohjautuen.	2020-2022	413 500 €	THL	7 200 €	Hankkeen päätoteuttajana on OAMK. Osatoteuttajina toimivat Oulunkaari ja lin kunnan opetuspalvelut.
Asiantuntijatyön ja sen johtamisen uudistaminen - ohjelmistorobotti ja tekoäly työkaverina	Hankkeessa selvitetään seuraavia kokonaisuuksia: - Miten työntekijöitä voidaan tukea ohjelmistorobotiikan ja tekoälyteknologioiden käyttöönotossa? - Miten valitaan työtehtävät, jotka sopivat automatisoitaviksi? - Miten työtehtäviä muotoillaan uudelleen, jotta työ on motivoivaa? - Miten asiantuntijatyön johtaminen muuttuu automatisoinnin myötä?	2020-2021		Työsuoje-lu-rahasto	5 000 €	Hanketta vetää VTT. Omarahoitus katetaan tietohallinnon budjetista.
ROBOOST	Hankkeessa kartoitetaan tämän hetkistä osaamista, suunnitellaan sen pohjalta oppimismateriaalia sekä tuodaan yhteistyöorganisaatioihin robotiikkaa kokeiluun. Hankkeen aikana luodaan myös kehittyvän verkoston terveydenhuollon teknologian/robotiikan parissa toimiville.	2020-2022		STM		Hankkeessa on mukana useampia ammattikorkeakouluja (mm. Oamk). Oulunkaari toimii yhteistyökumppanin roolissa, ei omaraahoitusosuutta.
Hankesalkku: Uudenlaiset lähipalvelut ja toimiva palveluverkko						
Vähähiilinen SOTE-lähipalvelugistiikka, SOLOGS	Hankkeen työpaketit: 1. Tehokas ja saavutettava sote-palveluverkko 2. Ohuiden materiaalivirtojen integroiminen pitkien etäisyyksien alueella 3. Liikkuvat terveyspalvelut	2018-2019	223 000 €	EAKR	2 000 €	Toteuttajana Oulun yliopisto.
SoteNoste	Sote-yritysten muutosvalmiuden kehittäminen kansallisen sote-uudistuksen mahdollisuudet ja vaatimukset huomioiden.	3/2018-5/2020		ESR		Hanketta hallinnoi Kajaanin ammattikorkeakoulu. Osatoteuttajia ovat kehittämissyhtiö Naturpolis ja Pudasjärven kaupunki. Oulunkaari toimii kumppanina
Integraatioselvitys	Maakunnan yhteinen tietohallinnon, tietojohtamisen ja palveluketjujen kehittämishanke.	2019-2020		Kuntien rahoitus		Kuntien rahoittama hanke. Mukana li, Pudasjärvi, Utajärvi ja Vaala. Tuloksia hyödynnetään myös Simossa. Hanketta koordinoi PPSHP.
Hankesalkku: Muutoksen johtaminen, kehittämisen vauhdittaminen						
VTR-tutkimusrahoitus		2020	60 000 €	VTR		Ei nettokustannusvaikutuksia.
APSY-Oulu	Tutkimuksessa selvitetään psykosiläkkeiden vaikutuksia unettomuudessa, ahdistuneisuudessa ja masennuksessa. Potilaat rekrytoidaan mukaan tutkimukseen suoraan	2019-2020		Suomen Akatemia		Oulunkaari osallistuu Suomen Akatemian ja Oulun yliopiston yhteistyössä toteuttamaan APSY Oulu
Vetoa ja pitoa kuntatyöhön	Työhyvinvoinnin kehittäminen uudentyypisillä työkaluilla. Hankkeessa laajennetaan Oulunkaaren PUHURIA-mallia eli työhyvinvointipalvelujen tarjontaa.	2020-2022		ESR	9 700 €	lin kunta toimii päätoteuttajana. Mukana myös Pudasjärvi, Utajärvi ja Vaala. Oulunkaari toimii osatoteuttajana hankkeessa. Omarahoitus tarkentuu.
OSMU	Hankkeen tavoitteena on osaamisen kehittämisen toimintamallin toteuttaminen Pohjois-Pohjanmaan sotetuotantoalueella. Malli rakentuu alueen työelämän ja tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden yhteistyönä. Mallin kehittäminen aloitetaan neurologisten sairauksien osaamisen kehittämisestä potilaan hoitopolun ja sairauden eri vaiheissa.	2020-2022		ESR		Hanketta hallinnoi OAMK ja muina kumppaneina ovat PPSHP, Oulun yliopisto ja Oulun kaupunki. Oulunkaari on hankkeessa toiminnallisena yhteistyökumppanina ilman omaraahoitusosuutta.

7 Talousarvio ja sen kohdentaminen

Sitovuus: Oulunkaaren kuntayhtymän ja kunnan välillä nettoraamin taso (pois lukien erikoissairaanhoito). **Muutokset:** Käyttösuunnitelmatason muutokset ovat mahdollisia.

	TP	TA	TA	Muutos TA 2019 -> TA 2020	
	2018	2019	2020	€	%
Vaalan perhepalvelut					
Tuotot	167 000	132 000	131 000	-1 000	-0,8
Kulut	-3 314 000	-3 540 000	-3 720 000	180 000	5,1
Kate	-3 147 000	-3 408 000	-3 590 000	182 000	5,3
<i>Henkilöstömenot</i>	<i>-883 000</i>	<i>-949 000</i>	<i>-1 017 000</i>	<i>68 000</i>	<i>7,2</i>
<i>Palvelut</i>	<i>-2 038 000</i>	<i>-2 175 000</i>	<i>-2 207 000</i>	<i>32 000</i>	<i>1,5</i>
<i>Kuntien tukipalvelut</i>	<i>-149 000</i>	<i>-154 000</i>	<i>-154 000</i>	<i>0</i>	<i>0,0</i>
Vaalan terveystalvet					
Tuotot	1 005 000	831 000	677 000	-154 000	-18,5
Kulut	-3 665 000	-3 782 000	-3 603 000	-179 000	-4,7
Kate	-2 660 000	-2 950 000	-2 927 000	-23 000	-0,8
<i>Henkilöstömenot</i>	<i>-1 915 000</i>	<i>-2 130 000</i>	<i>-2 027 000</i>	<i>-103 000</i>	<i>-4,8</i>
<i>Palvelut</i>	<i>-1 250 000</i>	<i>-1 123 000</i>	<i>-1 057 000</i>	<i>-66 000</i>	<i>-5,9</i>
<i>Kuntien tukipalvelut</i>	<i>-412 000</i>	<i>-424 000</i>	<i>-418 000</i>	<i>-6 000</i>	<i>-1,4</i>
Vaalan vanhuspalvelut					
Tuotot	1 069 000	943 000	1 232 000	289 000	30,6
Kulut	-4 165 000	-3 679 000	-4 023 000	344 000	9,4
Kate	-3 096 000	-2 736 000	-2 791 000	55 000	2,0
<i>Henkilöstömenot</i>	<i>-2 455 000</i>	<i>-2 101 000</i>	<i>-2 226 000</i>	<i>125 000</i>	<i>5,9</i>
<i>Palvelut</i>	<i>-1 156 000</i>	<i>-1 073 000</i>	<i>-1 251 000</i>	<i>178 000</i>	<i>16,6</i>
<i>Kuntien tukipalvelut</i>	<i>-570 000</i>	<i>-603 000</i>	<i>-597 000</i>	<i>-6 000</i>	<i>-1,0</i>
Oma toiminta yhteensä					
Tuotot	2 242 000	1 907 000	2 039 000	132 000	6,9
Kulut	-11 144 000	-11 001 000	-11 347 000	346 000	3,1
Kate	-8 902 000	-9 094 000	-9 307 000	213 000	2,3
<i>Henkilöstömenot</i>	<i>-5 253 000</i>	<i>-5 180 000</i>	<i>-5 270 000</i>	<i>90 000</i>	<i>1,7</i>
<i>Palvelut</i>	<i>-4 444 000</i>	<i>-4 371 000</i>	<i>-4 516 000</i>	<i>145 000</i>	<i>3,3</i>
<i>Kuntien tukipalvelut</i>	<i>-1 132 000</i>	<i>-1 180 000</i>	<i>-1 169 000</i>	<i>-11 000</i>	<i>-0,9</i>
Esh					
Tuotot	0	0	0	0	0,0
Kulut	-5 274 000	-5 300 000	-5 083 000	-217 000	-4,1
Kate	-5 274 000	-5 300 000	-5 083 000	-217 000	-4,1
Yhteensä					
Tuotot	2 242 000	1 907 000	2 039 000	132 000	6,9
Kulut	-16 418 000	-16 301 000	-16 429 000	128 000	0,8
Kate	-14 176 000	-14 394 000	-14 390 000	-4 000	0,0
Poistot ja arvonalent.	0	0	0	0	0,0
Soten hankkeet	-10 000	-12 000	-15 000	3 000	25,0
Yhteensä	-14 187 000	-14 406 000	-14 405 000	-1 000	0,0

Kuntien tukipalvelut sisältävät jäsenkunnan laskuttamat ateria- ja siivouspalvelut sekä toimitilavuokrat. Ateriat ja siivoukset sisältyvät myös palvelujen ostojen summiin.

8 Sopimuksen tarkastaminen ja muutokset

Olenneisista toiminnallisista tai taloudellisista muutoksista sopimukseen liittyen neuvotellaan erikseen sopijaosapuolten välillä.

9 Sopimuksen liitteet

Liitteenä Oulunkaaren kuntayhtymän talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma.

10 Sopimuksen seuranta

Oulunkaaren kuntayhtymässä on käytössä vuosikelloon pohjautuva laadun ja toiminnan seuranta/arviointijärjestelmä. Järjestämissopimuksen toteutumista tarkastellaan kuukausittaisen talousarvioseurannan yhteydessä sekä kolme kertaa vuodessa toteutettavalla laajemmalla osavuosikatsauksella talouden toteutumasta ja tuotetuista palveluista sekä ennusteella loppuvuoden palvelutuotannosta ja resurssitarpeesta. Osavuosikatsauksissa seurataan lisäksi mm. palvelutakuiden toteutumista, palvelujärjestelmän kehittymistä, palvelujen peittävyyttä, asiakaspalautetta ja omistajaohjauksen toteutumista. Lisäksi tilinpäätöksen yhteydessä toteutetaan laaja-alainen toiminnan arviointi.

Järjestämissopimukseen liittyvät mahdolliset täsmennys- ja muutostarpeet huomioidaan kuntaneuvotteluissa sekä seuraavan vuoden järjestämissopimusta ja talousarviota laadittaessa.

Osavuosikatsauksissa seurattavat mittarit:

Perhepalvelut

- Lastensuojeluilmoitusten ja sosiaalihuoltolain mukaisten yhteydenottojen määrä (alle 18-vuotiaat)
- Uusien sijoitusten määrä
- Lastensuojelun asiakasmäärä / työntekijä (alle 30)
- Palvelutarpeen arviointi tehty kaikille (100 %) 18-64-vuotiaille aikuissosiaalityön asiakkaille
- Henkilökohtaisen avun asiakas- ja tuntimäärät

Terveyspalvelut

- Perustason palveluiden saatavuuden parantaminen: T3-aika (3. vapaa kiireetön aika), HbA1C (sokerihemoglobiini), BMI (painoindeksi), henkilöstön vaihtuvuus
- pitkäaikaissairaat ja paljon palveluita käyttävä: osuus paljon palveluita käyttävistä potilaista/monisairaista, joilla on nimetty omalääkäri ja omahoitaja
- Palvelujärjestelmän kehittäminen: Vakavat haittatapahtumat (HaiPro)

Vanhuspalvelut

- Välittömän työajan toteutuminen: min. 60 % (kotihoito, asuminen, hoiva)
- Omaishoidon vapaiden käyttö: min. 72 h/kk/omaishoitaja
- RAI-arviointien toteutuminen: 100 %:lle asiakkaista tehty RAI-arvio tai sen päivitys
- Viriketoiminnan toteutuminen: toteutuneiden kertojen määrä/kk ja toiminnan kohdentuminen eri kategorioihin (liikunta/kuntoutuminen, kulttuuri, osallisuus, rentoutuminen/hyvinvointi)
- Huoli-ilmoitukset: tehtyjen ilmoitusten määrä ja kuinka moni ilmoituksista johti palvelujen aloittamiseen tai päivittämiseen

Kuukausikatsauksessa seurattavat mittarit:

Mittari	Vihreä	Keltainen	Punainen
Tuotot: Soten oman toiminnan tuotot kertyneet vähintään budjetin mukaisesti	Tuotot kertyneet vähintään budjetin mukaisesti	Tuotot alittavat budjetoidun enintään 5 %	Tuotot alittavat budjetoidun yli 5 %
Henkilöstökulut: Soten oman toiminnan henkilöstökulut budjetin mukaiset	Henkilöstökulut enintään budjetin mukaiset	Henkilöstökulut ylittävät budjetoidun enintään 5 %	Henkilöstökulut ylittävät budjetoidun yli 5 %
Asiakaspalvelujen ostot: Soten oman toiminnan asiakaspalvelujen ostot budjetin mukaiset	Oman toiminnan asiakaspalvelujen ostot enintään budjetin mukaiset	Oman toiminnan asiakaspalvelujen ostot ylittävät budjetoidun enintään 5 %	Oman toiminnan asiakaspalvelujen ostot ylittävät budjetoidun yli 5 %
Oma toiminta yhteensä: Soten oman toiminnan talouden toteuma yhteensä budjetin mukainen	Soten oman toiminnan netto enintään budjetin mukainen	Soten oman toiminnan netto ylittää budjetoidun enintään 5 %	Soten oman toiminnan netto ylittää budjetoidun yli 5 %
ESH: Erikoissairaanhoidon kustannusten toteuma enintään viime vuoden vastaavan ajankohdan tasolla	Erikoissairaanhoidon nettokustannukset enintään viime vuoden tasolla	Erikoissairaanhoidon nettokustannukset ylittävät viime vuoden vastaavan ajankohdan enintään 5 %	Erikoissairaanhoidon nettokustannukset ylittävät viime vuoden vastaavan ajankohdan yli 5 %
Käsittelyaikojen toteutuminen, perhepalvelut: Lastensuojeluilmoitusten käsittelyn aloittaminen 7 päivän kuluessa Suunnitelmallisen aikuissosiaalityön piiriin pääsy 7 päivän kuluessa Toimeentulotukipäätökset 7 päivän kuluessa	Palvelujen saatavuus määritellyillä mittareilla toteutuu kaikissa kunnissa	Palvelujen saatavuus määritetyillä mittareilla toteutuu 3-4 kunnassa	Palvelujen saatavuus määritetyillä mittareilla toteutuu 1-2 kunnassa
Palvelujen saatavuus, terveyspalvelut: T3-aika lääkärille enintään 35 päivää (3. vapaa kiireetön aika) T3-aika hoitajalle enintään 7 päivää (3. vapaa kiireetön aika) T3-aika hammaslääkärille enintään 50 päivää (3. vapaa kiireetön aika)	Palvelujen saatavuus määritellyillä mittareilla toteutuu kaikissa kunnissa	Palvelujen saatavuus määritetyillä mittareilla toteutuu 3-4 kunnassa	Palvelujen saatavuus määritetyillä mittareilla toteutuu 1-2 kunnassa
Palvelujen saatavuus, vanhuspalvelut: Kotihoitopalveluiden palvelutarpeen arvioinnin käynnistyminen 7 päivän kuluessa Palvelupäätökset (omaishoito, kotihoito, asumispalvelut) 3 kk kuluessa palvelun hakemisesta Myönnetty palvelut aloitettu 3 kk kuluessa päätöksestä	Palvelujen saatavuus määritellyillä mittareilla toteutuu kaikissa kunnissa	Palvelujen saatavuus määritetyillä mittareilla toteutuu 3-4 kunnassa	Palvelujen saatavuus määritetyillä mittareilla toteutuu 1-2 kunnassa
Sairauspoissaolot: Sairauspoissaolot ovat vähentyneet edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna	Sairauspoissaolot / työntekijä ovat vähentyneet edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna	Sairauspoissaolot / työntekijä ovat pysyneet samana tai kasvaneet enintään 5 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna	Sairauspoissaolot / työntekijä ovat kasvaneet yli 5 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna
Sähköinen asiointi: Omahoitopalvelun käyttäjämäärä on lisääntynyt	Omahoitopalvelun käyttäjämäärä on lisääntynyt vähintään 1 % edellisen kuukauden tilanteeseen verrattuna	Omahoitopalvelun käyttäjämäärä on lisääntynyt alle 1 % edellisen kuukauden tilanteeseen verrattuna	Omahoitopalvelun käyttäjämäärä ei ole lisääntynyt edellisen kuukauden käyttäjämäärään verrattuna

11 Allekirjoitukset

Tätä sopimusta on laadittu kaksi saman sisältöistä kappaletta, yksi kummallekin sopimusosapuolelle.

Paikka ja aika

Paikka ja aika

Leena Pimper-Koivisto
kuntayhtymän johtaja
Oulunkaaren kuntayhtymä

Miira Raiskila
kunnanjohtaja
Vaaian kunta

HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2020

Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

Visio:

Vaalan kunta on vetovoimainen sekä luontoarvoistaan ja hyvinvoivasta yhteisöistään tunnettu toimija. Olemme yritysmuoniteinen, taloudellisesti vakaa toimija ja fiksu omistaja. Meillä on hyvä tehdä töitä.

Tulevaisuuden Vaala on

- vetovoimainen työpaikka
- yhteisöllinen ja hyvinvoiva kunta
- viihtyisä asuinpaikka
- yritysmuoniteinen kunta
- laadukkaiden palvelujen kunta
- taloudellisesti vakaa toimija ja fiksu omistaja
- myönteisesti luontoarvoistaan ja yhteisöistään tunnettu paikkakunta

Hyvinvointisuunnitelma noudattaa kuntastrategian linjauksia elinkaarimallin mukaisesti

- Lapset ja lapsiperheet
- Nuoret
- Työkäiset / aikuisväestö
- Seniorit / ikäihmiset

Hyvinvointisuunnitelma 2020

LAPSET/ LAPSIPERHEET	
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpiteet</i>
Jokaisella lapsella on sellaista tekemistä, josta tulee hyvä mieli	Tehdään kunnan nettisivuille näkyviksi erilaiset harrastusmahdollisuudet.
	Koulujen kerhotoimintaa jatketaan ja kehitetään.

	Järjestöt tarjoavat ilmaisia kerhoja (mm. pikkufobia).
	Järjestöjä tuetaan eri tapahtumien, kerhojen ja/tai kurs- sien järjestämisessä. Koko perheen olympialaiset 2020.
	Huoltajien saaminen mukaan toimintaan, mm. vanhem- painyhdistyksen toiminnan kehittäminen,
	Neittävän kyläyhdistyksen liikuntapainotteinen perhek- erho.
	Seurakunnan lapsityö, kerhot sekä lapsiparkki.
	Liikuntatuokioiden järjestäminen Fobian yhteyteen. Nuoria palkataan vetäjiksi.
	Vaalan Karhu järjestää lajeihin tutustumista koululle.
	Lapsille ja nuorille "puuhapaikka" koulun jälkeen. Kylä/sivukylät.
	Lasten kannustaminen käyttämään kirjaston palveluja ja toiminnan kehittäminen. Kirjaston hyödyntäminen koulun jälkeen.
	Oulujärven Merirosvot- tapahtuma.
	Perhekeskustoiminnan kehittäminen
	Kohtaamispaikkatoiminnan selvittäminen ja kehit- täminen.
	Harrastusrahaston perustaminen valmistelussa. (Kun- nanjohtaja)
	Selvitetään, mitä mahdollisuuksia on järjestää kuljetuk- sia harrastuksiin, esim. joustava koulupäivä.
	Kannustetaan vanhempia yhteisten kyytien organisoii- miseen.

	<p>Yhteisten kyytien mahdollistaminen sivukyliltä harrastuksiin, urheiluseurojen/ kyläyhdistysten organisoitavaksi.</p> <p>Lisätään tapahtumia sivukylillä: -tutustumista oman kunnan kyliin, elämysmatkailua perheille</p> <p>Hyvä ja ajoissa oleva tiedottaminen harrastuksista, tapahtumista ja mm. kunnan tarjoamat tuet harrastuksiin, kilometrikorvaus kuljetuksiin.</p>
	Retkelyreitit, makkaranpaistopaikat pidetään hyvässä kunnossa.
	Perheille tarjotaan mahdollisuutta varata liikuntasaleja omaan käyttöön.
	Erilaisia ilmaisia tapahtumia perheille: Liikuntatapahtumat, kotiseutuun ja historiaan tutustumista.
	Enemmän toimintaa kesälle esim. kiertävät puulaaki-kisat. Nyt on kesäkerhot juhannukseen saakka. Neittävän kyläyhdistyksen leirit
Turvallinen lapsuus	Turvallinen asuinympäristö ja leikkipaikat. Kunnan kiinteistöjen ja leikkipaikkojen säännölliset tarkastukset ja havaittujen puutteiden korjaukset.
	Kyläraitti ja leikkipaikat siistejä (yhteiset siivoustalkoot toukokuussa) Polut ja reitit, uimarannat
	Liikenneturvallisuuden kehittäminen, erilaisia kampanjoita #pysähdysuojatieneteen Sivukylillä asuvien lasten koulukyytien odottamisesta turvallista: aloite+selvittelytyö #valokampanja:sivukylillä asuville lapsille otsalamput; selvitetään mahdollisuutta lahjoitukselle.
	Kasvatuksessakin huomioidaan paikallisuus; luonto ja siellä liikkuminen, eläimet, erätaidot.

	<p>Koulutus lasten parissa työskenteleville ammattilaisille sekä julkisen että kolmannen sektorin toimijoille päihteiden käytön tunnistamiseksi.</p> <p>Ehkäisevän päihdetyön ohjelman malli + EHYT ry</p>
	<p>Seurakunnan tarjoamat Lapsiperheamu (kerran kk), lapsiparkki keskiviikkoisin ja Perhekerho torstaisin tavoittavat hyvin ja laajasti vaalalaisia pikkulapsiperheitä, myös erityistä tukea tarvitsevia.</p>
	<p>Yhteistyön kehittäminen kunnan, Oulunkaaren, järjestöjen kanssa. MLL:n perhekahvilatoiminnan ja srk:n perhekerhon toiminnan yhdistäminen jatkossa.</p>
	<p>Koulukiusaamiseen puuttuminen. Paras kaveri- hanke, toiminnallinen puuttuminen.</p> <p>Tukioppilastoimintaa alakouluihinkin.</p> <p>Vaalaan muuttavien perheiden, lasten ja nuorten erityinen huomiominen kaikkialla; miten uudet löytävät paikkansa?</p>
	<p>Lasten vanhempien ja lasten päihteiden ongelmakäytön ja peliriippuvuuden tunnistaminen ja niihin puuttuminen.</p> <p>Tiedon jakamista ja avoin puhuminen haasteellisistakin asioista.</p>
	<p>Lapsiperheet saavat tarvittaessa tukea varhaisessa vaiheessa.</p> <p>Esim. Lapset puheeksi –menetelmä, Vanhempainkoulu murrosikäisten lasten vanhemmille sekä alle 10-vuotiaiden lasten vanhemmille.</p> <p>Matalan kynnyksen avun näkyväksi tekeminen (uusiutuville nettisivuille)- seudullinen palvelunumero, Palveluohjaajan työn näkyväksi tekeminen.</p>
	<p>Seurakunnan diakoniatyö tarjoaa vapaaehtoista perheyötä sitä pyytävälle. Yhteistyön lisääminen ja yhdessä vapaaehtoistyöntekijöiden hankkimen, koulutus ja toiminnan organisointi, jotta saataisiin matalan kynnyksen apua perheille, lapsille ja nuorille (tukihenkilötoiminta).</p> <p>Yhteistyössä Oulunkaari, kunta, järjestöt. Oulunkaarella</p>

	<p>omaa Perhehoidonkoulutusta palkatuille tukihenkilöille (joista myös pula), jota voitaisiin käyttää koulutuksessa. Ystäväperhetoiminta. Iltaparkkitoiminta. Muksuparkkitoiminnan varmistaminen.</p>
	<p>Vaala-setelin kehittäminen. MLL:n vauvalahja neuvolan kautta.</p>
	<p>Maksuttoman IP- ja AP-toiminnan kehittäminen. Mahdollisimman monelle tarjolle.</p>
	<p>Perheväkivallan vastainen työ</p>
<p>Hyvinvoivat ja terveet lapset</p>	<p>Vaala osallistuu THL:n FinLapset- Lasten, nuorten ja perheiden terveys- ja hyvinvointiseurantaan. Vuonna 2020 toteutetaan seuraava tiedonkeruu (ensimmäinen FinLapset -nimellä), ja se kohdistuu 3–6 kuukauden ikäisiin vauvoihin ja heidän perheisiinsä. Seuraava 4-vuotiaisiin lapsiin ja heidän perheisiinsä kohdistuva tiedonkeruu on puolestaan vuonna 2022. Tiedonkeruu toteutetaan posti- ja verkkokyselyllä. Kutsukirje ja tutkimusmateriaali lähetetään kohderyhmään kuuluville postitse kotiin.</p>
	<p>Kouluruokailun merkitys ja arvostus sekä terveelliset ateriat ja hyvät käytöstavat. Sydänmerkkiateriat ja lähiruoka. koulun välipala, valvontaruokailun kehittäminen, säännöllisen ateriarhythmin tärkeyden opettaminen, hammasterveyden huomioiminen (xylitol?), erilaiset opettavat konkreettiset näyttelyt terveellisestä ruokavaliosta</p>
	<p>Neuvola- ja kouluterveystarkastukset suositusten mukaisesti. Neuvolan kotikäynnit tarjotaan kaikille raskaana oleville sekä synnytyksen jälkeen. Uusi kokeilu: Lapsiperheiden kotipalvelu ilmaiseksi tiettyksi ajanjaksoksi kaikille vastasyntyttäneille. (vaatii työntekijäresurssia lisää.)</p>
	<p>Kehu lasta päivittäin-kampanja. Hyvinvointiosasto somekampanjointi.</p>
	<p>Opettajien positiivisen pedagogiikan-koulutus</p>

	<p>Vanhempainyhdistys toimii aktiivisena linkkinä koulun ja kodin välillä.</p> <p>Vanhempainyhdistys tiedonkerääjänä esim. perhekeskustoiminnan tarve.</p> <p>Toimenpiteiden miettiminen vanhempien vastuun aktivointiin, miten saadaan vanhempainillat kiinnostamaan ja aikuiset tulemaan paikalle ja osallistumaan.</p> <p>Uuden teknologian hyödyntämistä selvitetään mm. vanhempainiltojen striimaus / lukion mediakurssi.</p> <p>Oppilaskunnan toiminta lisää hyvinvointia ja osallisuutta.</p> <p>Tiedottamisen kehittäminen, yhteistyö tiedottamisessa, wilma-viestinnän kehittäminen: positiivinen kannustaminen.</p> <p>Ilmaisutaidon kehittäminen (perhekerho).</p> <p>"Koulumummu ja -pappa" -toiminta</p> <p>"Hammaslääkärikummi"-toiminta.</p>
	<p>Palkattu varhaiserityisopettaja.</p> <p>Erityisen tuen tarpeessa olevien lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen.</p>
	<p>Ammattilaisten kouluttaminen, MTEA:n ja NMEA:n koulutusta lasten -, nuorten ja perheiden kanssa työskenteleville. Nepsy-tietämystä niin koteihin, toisille lapsille/ nuorille kuin työntekijöille.</p> <p>Haasteellisesti käyttäytyvien lasten ja nuorten kohtaaminen- koulutusta.</p> <p>Hyvinvoivan kasvuyhteistyömallin käyttöönotto.</p> <p>Yhteiset koulutukset, jotka sopivat kaikille lasten- ja nuorten ja perheiden kanssa toimiville.</p> <p>Suunnitellaan ja järjestetään säännöllisesti yhteisiä etäkoulutuksia, jotka sopivat kaikille lasten- ja nuorten ja perheiden kanssa toimiville, esim. nepsy-koulutusta ja haastellisesti käyttäytyvän lapsen tai nuoren kohtaaminen-koulutusta. (koulutussuunnitteluryhmä?)</p>
	<p>Varhaiskasvatus:ensimmäinen vasu-keskustelu käydään lapsen kotona perheen sitä halutessa.</p>

	Luonnon näkyminen enemmän kaikessa mitä tehdään mm. koulutyö ja varhaiskasvatus. (Kunnan imago)
	Kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen
Vaala-hengen kasvattaminen	Kannustetaan ja tuetaan lasten kehittyviä osallistumisen taitoja sekä osallistetaan huoltajia
	Kunnalle facebook-sivut, joilla saa vain kehua #hyvä-vaala-kampanja
	Luonnon ja Vaalan omintakeisuuden näkyminen kaikessa mitä teemme :)
	Erilaiset tapahtumat esimerkkinä Vaalan Merirosvot Kylien tapahtumat-avoimet ovet tapahtumat
	Erilaiset omankylän kampanjat esim. #Vietäviikonloppulapsesiäläkännykkäsikanssa
	Retkeilyä, ohjattuja toimintoja koko perheille ympäri vuoden.
	Vaala-päivän kehittäminen: Kehutaan Vaalaa kilpaa- ohjelmanumeroksi Kierretään paikkakunnan Helmikohteita #HyväVaala- tema
NUORET	
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpiteet</i>
Jokaista nuorta kannustetaan omatoimisuuteen, oman elämänsä hallintaan sekä vastuuseen valinnoistaan	Neljän kk mittainen AIKO-kehittämishanke Tsemppi-nuorisotyön mahdollisuudet sivukylällä alkaa vuoden 2020 alusta. Nuorten harrastushankkeen mahdollisuuksien selvittäminen (liikunta, kulttuuri, moottorikerho, eräily). Eräkummi- ja leiritoiminnan kehittäminen. (Neittävän kyläyhdistys). Joustavaa koulupäivää ja koulun kerhotoimintaa kehitetään ja monipuolistetaan jatkuvasti. Koulun kerhot tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin. Moottorikerhon suunnittelu jatkuu. Paikkaa kartoitettu ja se vielä puuttuu.
	Harrastusrahaston perustaminen valmistelussa. (Kunnanjohtaja)
	Tunnistetaan päihteiden ongelmakäyttö sekä peliriippuvuus.

	<p>Matalan kynnyksen päihdepalvelut ovat saatavissa ja palveluiden ohjaus toimii.</p> <p>Luodaan matalan kynnyksen monialainen työryhmä, jonka avulla pystytään auttamaan ko. ongelmista kärsiviä (vrt. varhaiskasvatuksen LATU-ryhmä).</p> <p>Etsivän nuorisotyöntekijän ehkäisevän päihdetyön osaamisen hyödyntäminen.</p> <p>Erilaisten ehkäisevän päihdetyön työvälineiden käyttöönotto.</p> <p>Kampanja alkoholin, huumeiden välittämisestä ja myynnistä alaikäisille.</p> <p>Päihteistä puhuminen alakoulun vanhempainilloissa mm. Juteltasko-päihdetuunnit sekä vanhempainilta 4-5-luokalle keväällä 2020. (Etsivä nt ja kuraattori)</p> <p>Kouluun on koulutettu Ehyt ry:n oppien mukaiset Nuuska-agentit, jotka syksyllä 2019 jo kierivät 5.-7.-luokat.Toimintaa jatketaan 2020.</p> <p>Ennalta ehkäisevän päihdetyön eli EPT-viikkoon osallistuminen 2020 syksyllä osallistuminen.</p> <p>Poliisien ja huumekoirien vierailut Ampparille.</p> <p>Energiajuomiin ja alkoholittomaan siideriin liittyvä kampanja; ei myyntiä alle 15-vuotiaille.</p> <p>Ehkäisevän päihdetyön ohjelman malli + EHYT ry Nuorisotyössä, koululla ja koko kunnassa hyödynnetään mm. Ehyt ry:n tarjoamia koulutuksia monipuolisesti.</p>
	<p>Varhainen apu nuorille</p> <p>Etsivä nuorisotyö löytää alle 29 –vuotiaat nuoret, jotka eivät pääse koulutukseen tai löydä töitä Nuorten seinäntön työpaja auttaa opiskelu-, työkokeilu- tai työpaikan löytämisessä.</p>
	<p>Lisätään nuorten osallistumismahdollisuuksia.</p>

	Hyvinvointia edistävien palveluiden hankkiminen-edistetään monipuolista harrastamista Vaala-setelin avulla esim. Moottoripajatoiminta
	Hyvinvointipalvelut järjestää vuosittain nuorille tapahtumia ja retkiä. Lasketteluretki ?
	<p>Tsemppi-hankkeen mahdollisuudet: jalkautuvaa nuorisotyötä sivukylille, Nuorten illat; lisätään tapahtumia sivukylillä. Kannustetaan vanhempia yhteisten kyytien organisoimiseen. Yhteisten kyytien mahdollistaminen sivukyliltä harrastuksiin, urheiluseurojen/ kyläyhdistysten organisoitavaksi.</p> <p>Selvitetään, mitä mahdollisuuksia on järjestää kuljetuksia harrastuksiin, esim. joustava koulupäivä. Vaalan karhun hanke selvittää myös kyyditysasioita.</p> <p>Mestari-Kisälli-hanke</p>
	<p>Nuorisotila Ampparin aukioloaikoja lisätään mahdollisuuksien mukaan (fobiat ja torstaitupa)-ostopalvelumahdollisuuksien selvittäminen. Fobiat perjantaisin, kolme eri ryhmää ikäkausittain jaettuna. Fobioihin tarvitaan kaksi valvojaa joka kerta 2020. Torstaitupa avoinna torstai-iltaisina yläkouluikäisille ja sitä vanhemmille. (etsivä nuorisotyö)</p>
	<p>Vanhempainyhdistyksen toiminnan kehittäminen. Vanhempainyhdistys tiedonkerääjänä esim. perhekeskustoiminnan tarve.</p> <p>Kunnan omistamien tilojen käytön arviointi.</p>

	Nuorille liikunnan harrastustilat veloituksetta ohjattuun toimintaan.
	Koko perheen olympialaiset 2020.
	<p>Koulu kannustaa osaltaan jokaista lasta löytämään itsensä omat vahvuutensa. Koulu auttaa lasta yksilönä, joka otetaan huomioon kokonaisuutena.</p> <p>Koulu tekee monialaista yhteistyötä muiden toimijatahojen ja kotien kanssa. Koulun tehtävä on opettamisen ohella myös kasvattaa yhteistyössä kotien kanssa.</p> <p>Uuden teknologian hyödyntämistä selvitetään mm. vanhempainiltojen striimaus / lukion mediakurssi.</p> <p>Nuorisoneuvosto ja oppilas- ja opiskelijakunnat toimivat aktiivisesti.</p> <p>Nuorisoneuvostoon otetaan mukaan 6.-luokkalaisia 2020.</p> <p>Oppilas- ja opiskelijakuntien toiminta lisää hyvinvointia ja osallisuutta.</p> <p>Tukioppilastoiminta on aktiivista ja sitä kehitetään jatkuvasti, koulukummit-toiminta jatkuu</p>
	<p>Kummitoiminta ammattioppilaitoksiin: vaalalaislähtöiset nuoret tukena uusille tulokkaille.</p> <p>Uusia kummiehdokkaita haetaan keväällä 2020.</p>
	Koulukopparitoimintaa jatketaan.
Nuoret kesätöihin	kesäsetelityöllistäminen
AIKUISVÄESTÖ/ TYÖIKÄISET	
Tavoite	Toimenpiteet
Työttömyyden ehkäisy ja työttömyyskierteen katkaisu	<p>Avoimet työpaikat ja työnhakijat kohtaavat.</p> <p>Yritysten ja kunnan välinen yhteistyö.</p> <p>Työtä hyvässä seurassa – PoPLi:n hanke</p>

	VERTY -hanke
	Oppisopimuskoulutuksen edistäminen. Palkkatuki. Työkokeilu. Koulutukseen ohjaus. Työkykyä ja hyvinvointia luonnosta -hankkeen toimenpiteet Lähde -hankkeen toimenpiteet
	Kyläyhdistykset työllistäjinä. Kyläyhdistystoimijoiden kouluttaminen ohjaajiksi - selvitetään. Kyläyhdistysten yhteisen työvoimapolitiittisen hankkeen mahdollisuuksien selvittäminen
	Mestari-kisälli -mallin käyttöön ottaminen
	Ohjaamo toiminnan käynnistämisen mahdollisuuksien selvittäminen: palveluohjauksen kehittäminen
Työttömän hyvinvoinnin lisääminen ja työllisyysmahdollisuuksien parantaminen	Pitkäaikaistyöttömien terveystarkastuksien jatkaminen. Psykiatrisen sairaanhoitajan palveluiden näkyväksitekeminen TYP -toiminta
	Osallisuuden vahvistaminen <ul style="list-style-type: none"> • Tiedottaminen eri osallisuuden mahdollisuuksista • Meidän Vaala-tilaisuudet • Työikäiset verkoston toiminta
	Kuntouttava työtoiminta. Yksilövalmennus. Työvalmennuksen (nuoret, aikuiset) kehittäminen,
Yrittäjyyden edistäminen ja olemassa olevien yritysten toimintaedellytysten turvaaminen	Kunnan strategian mukaisesti
	Yrittäjien välisen yhteistyön kehittäminen Geopark-yritysyhteistyön kehittäminen: -matkailukehittämissuunnitelman toteuttaminen GEOPARK -kurssi kansalaisopistoon Kotiseututuntemuksen lisääminen. Retkeilypaikat merkitty.
	Kohtaamispaikkatoiminnan selvittäminen -Kahvilakulttuurin edistäminen

Päihteiden käytön vähentäminen	Matalan kynnyksen päihdepalvelut ovat saatavissa ja palveluiden ohjaus toimii. Etsivän nuorisotyöntekijän ja psykiatrisen sairaanhoitajan osaamisen hyödyntäminen.
	Ohjaamopalveluiden selvittäminen sosiaalisen kuntoutuksen mahdollisuuksien selvittäminen osana VERTY -hanketta
	Päihteiden ongelmakäytön varhainen tunnistaminen ja siihen puuttuminen.
	Kuntalaisten kutsuminen mukaan harrastuksiin: - uusille kuntalaisille tervetulokirje
	Erätoiminnan, harrastustoiminnan ja luontomahdollisuuksien hyödyntämisen kehittäminen, ammutaharrastuksen kehittäminen. Moottorikelkkareitit kuntoon! Selvitetään lemmikkieläinharrastajayhdistysten toiminnan markkinointia. Harrastusmahdollisuuksien kartoittaminen ja näkyväksi tekeminen kunnan uusiutuville nettisivuille. Avoimet ovet Alatalolle: kannustetaan järjestämään avoimien ovien päivä harrastusmahdollisuuksia tarjoaville tahoille Erityisryhmien huomioiminen harrastustoiminnoissa. Kirjaston harrastusmahdollisuuksien näkyville tekeminen: urheiluvälinelainaus, Olotila, näyttelyt, työpajat
	Whatsapp-ryhmien perustaminen: kimppakyytien organisointi harrastuksiin pääsemiseksi.
	Kansalaisopiston kurssitarjonnan pitäminen monipuolisena myös sivukylillä.
	Matkailuopas -koulutusmahdollisuuksien selvittäminen
SENIORIVÄESTÖ	
Tavoite	Toimenpiteet
Voimavarana varhaissektorit	Aktiivinen eläkeläis- ja erityisjärjestöjen toiminta
	Senioreiden jumpparyhmät, uintiretket ja kuntosalipalvelut. Säräisniemen tai Veneheiton koululle kokeilukäyttöön AC-laitteet. Selvitetään, voiko Seniorikammaritoimintaa hyödyntää jumppien näyttämässä.

	<p>Säräisniemellä jumppa tiistaisin.</p> <p>Selvitetään mahdollisuutta järjestää alakoululaisten kerho, jossa Seniorikammarin lukuhetkiä kokeiltaisiin</p> <p>Seurakunnan hartaushetki välitetään AC-laitteilla ikäihmisille</p> <p>Uintitekniikan opetus, selvitetään mahdollisuutta?!</p>
	<p>Seurakunnan ja yhdistysten vapaaehtoistoiminnan kehittäminen: järjestetään yhdessä vapaaehtoistoiminnan koulutus, johon liitetaan liikuntakaveri-koulutusta.</p>
Terve ja hyvinvoiva vanhusväestö	<p>Yhteistyössä vanhus- ja vammaisneuvoston sekä muiden järjestöjen kanssa selvitetään eri luontoreittien ja julkisten kohteiden esteettömyysasiat. Toimenpiteet esteettömyyden edistämiseksi suunnitellaan myöhemmin.</p> <p>Vuonna 2020 suunnitellaan ja seurataan esteettömyyden edistämistä.</p> <p>Penkkarit kylänraitille</p> <p>Selvitellään kauppojen kanssa rollaattorilla tai pyörätuolilla liikkuvien ikäihmisten kauppa-asioinnin helpottamista. Onko esimerkiksi seniorikärkyjen hankkiminen mahdollista?</p>
	<p>Veteraanien yhteiset kahvitukset kerran kuukaudessa (myös avustajat kutsuttuja) ja tervehdyskäynnit veteraanien luona.</p>
	<p>Tehdään näkyviksi erilaiset harrastusmahdollisuudet. Hyvinvointikoordinaattori kokoaa liikuntakalenterin tammikuussa</p>
	<p>Kulttuuritapahtumat ja retket Seurakunnan retket, leiri/ konsertit/ laulajaiset</p> <p>Kuorojen kevätlaulajaiset</p>

	<p>Seurakunnan kerhot kuntakeskuksessa, Pelsolla sekä Manamansalossa</p> <p>Pyritään aktiiviseen tiedottamiseen kaikista tapahtumista!</p>
	<p>Kultaisen iän kotikäynnit</p> <p>Kahvikaveri ja kahvikamari -toiminta</p> <p>Koulutuksiin osallistuminen yhdessä-koordinointi FB-sivuston kautta</p> <p>Liikuntaa yhdessä, tiedottaminen seuratoimintapaltalla, infotv:t, FB-sivut ja ryhmät</p> <p>Mökkiläisten huomioiminen tiedottamisessa esteettömät nettisivut, tapahtumakalenterin helppokäyttöisyys</p> <p>Seurakunnan kahvikamari, kotikäynnit ja syntymäpäiväjuhlat ikäihmisille</p> <p>Järjestöjen ja yritysten esittelypäivä senioreille</p>
	<p>Mahdollisuus terveelliseen ruokailuun edullisesti oppilasravintola Sapuskassa. Tehostetaan tämän mahdollisuuden tiedottamista!</p> <p>Kotipalvelun ateriat suositusten mukaiset</p> <p>Ylijäämäruoan jakelumahdollisuus selvitetään.</p>
	<p>Ilmaiset salivuorot ohjattuun liikuntaan eläkeikäisille.</p>
	<p>Voimaa vanhuuteen mentorointiohjelma. Pyritään edistämään ikäihmisten yli 75-vuotiaiden kotona asumista erilaisin liikunnallisoin koulutuksin ja menetelmin.</p>
	<p>Kotiapua sivukylille: kylätalkkaritoiminnan selvittäminen.</p> <p>Otakantaa.fi kyselyssä esiinnousseiden ikäihmisten kotona pärjäämisen tuen ja kodin ylläpitotöiden järjestämisen selvittäminen</p>
	<p>Kohtaamispaikkatoiminnan mahdollisuuksien selvittäminen kaikenikäisille</p>
	<p>Etsivän vanhustyön organisoimisen mahdollisuuksien selvittäminen</p>

<p>Vanhuksille tilanteeseen sopiva hoiva ja hoito</p>	<p>Hyödynnetään teknologiaa osana turvallista kotona asumista. Seurataan ja arvioidaan aktiivisesti uusia teknologisia mahdollisuuksia. Videovälitteinen kotihoito vakiintuu ja toiminta laajenee.</p> <p>Asumisyksiköt ovat toiminnallisia ja yhteisöllisiä koteja.</p> <p>Ikäihmisiä tiedotetaan kodin muutostöiden mahdollisuuksista sekä muista ikäihmisille kuuluvista etuuksista. Selvitetään millaisia mahdollisuuksia on saada tukea liikkumiseen – esimerkiksi kolmipyörä?</p> <p>Ikäihmiset tarvitsevat lisätietoa turvapuhelimen toiminnan periaatteista</p>
	<p>Palvelutarpeenarviointi lain edellyttämällä tavalla. Sosiaali- ja terveysministeriön laatusuositus toteutuu. Palvelut tuotetaan ensisijaisesti kotiin.</p>
	<p>Seurakunnan hartaushetket laitoksissa</p>
<p>Turvallinen ja viihtyisä asuinympäristö</p>	<p>Paloturvallisuus Kyläturvallisuuskoulutus SPEK, Pohjois-Pohjanmaan Kylät tai Kainuun Nuotta ry yhteistyö Vuoden 2019 aikana käynnistetään turvallisuussuunnitelman laatiminen ja liittäminen osaksi hyvinvointisuunnitelmaa.</p>
	<p>Vanhusten liikenneturvallisuus: liikenneluotsi toiminnan edistäminen</p> <p>Pyöräilykypärä- ja heijastinkampanja</p>
	<p>Toimintaohjeet huijareiden varalle</p>
	<p>Kyläyöntekijän palvelujen laajentaminen koko kunnan alueelle. Selvitetään kyläyhdistysten mahdollisuutta koordinoida toimintaa.</p>
	<p>Varhaiskasvatukset IP-kerhotoiminnan ja ikäihmisten kerhotoiminnan yhteiset hetket/ toiminnan yhdistäminen</p>
<p>Vanhuksille mielekäs elämä kotona</p>	<p>Senioripisteen toiminnasta tiedotetaan riittävästi ja toimintaa kehitetään</p>

	<p>Omaishoito toteutuu optimaalisesti tukien kotona asu- mista. Omaishoitajien jaksamista tuetaan. Organiso- idaan ja tiedotetaan omaishoitajien vapaa –mahdolli- suuksista. Selvitellään omaishoitajien muuta jaksamisen tukea</p> <p>Yhdistykset kokoavat omaishoitoon ja muihin ikäihmis- ten asioihin liittyviä epäkohtia - yhteistyössä kunnan ja Oulunkaaren kanssa järjestetään tilaisuus, jossa näihin kysymyksiin vastataan</p> <p>Omaishoitajien hyvinvointikäynnit toteutetaan suunni- tellusti niitä haluaville. Seurakunnan omaishoitajien kerho, kirkkopyhät</p>
	<p>Digitaaliset palvelut osaksi vanhusten mielekästä elä- mää kotona. Selvitetään miten saadaan nuoret mukaan auttamaan ikäihmisiä digitaalisten palveluiden oppimi- sessa</p>
	<p>Ruokapalvelut kotihoidon tukipalveluna niitä tarvitse- ville. Päivätoiminta on suunnitelmallista ja kuntouttavaa. Päi- vätoimintaa toteutetaan kokopäiväisesti yhtenä päivänä viikossa.</p>
	<p>Sosiaali- ja terveysministeriön laatusuositus toteutuu ja vanhuspalvelulain 14 § mukaisesti palvelut tulee tuottaa ensisijaisesti kotiin ja arkiympäristöön yhteistyössä ver- koston kanssa.</p>
Teknologian ja sähköisen maail- man tuominen lähelle ikäihmistä	<p>Yhteispalvelupiste toimii kunnantalolla ja sieltä saa apua ja ohjausta palveluihin.</p> <p>KELAN lomakkeiden täyttöavun organisoinnin selvittä- minen</p>
	<p>Kirjastosta on yhä enemmän kansalaisten tietopiste, josta saa käytännön apua teknologian käyttöön.</p>
	<p>Matalan kynnyksen koulutukset senioreille. Digikum- mitoiminnan näkyväksi tekeminen</p> <p>Digitaaliset palvelut osaksi vanhusten mielekästä elä- mää kotona.</p>

